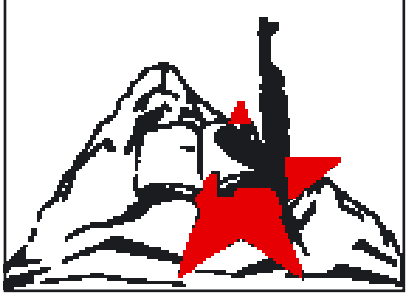

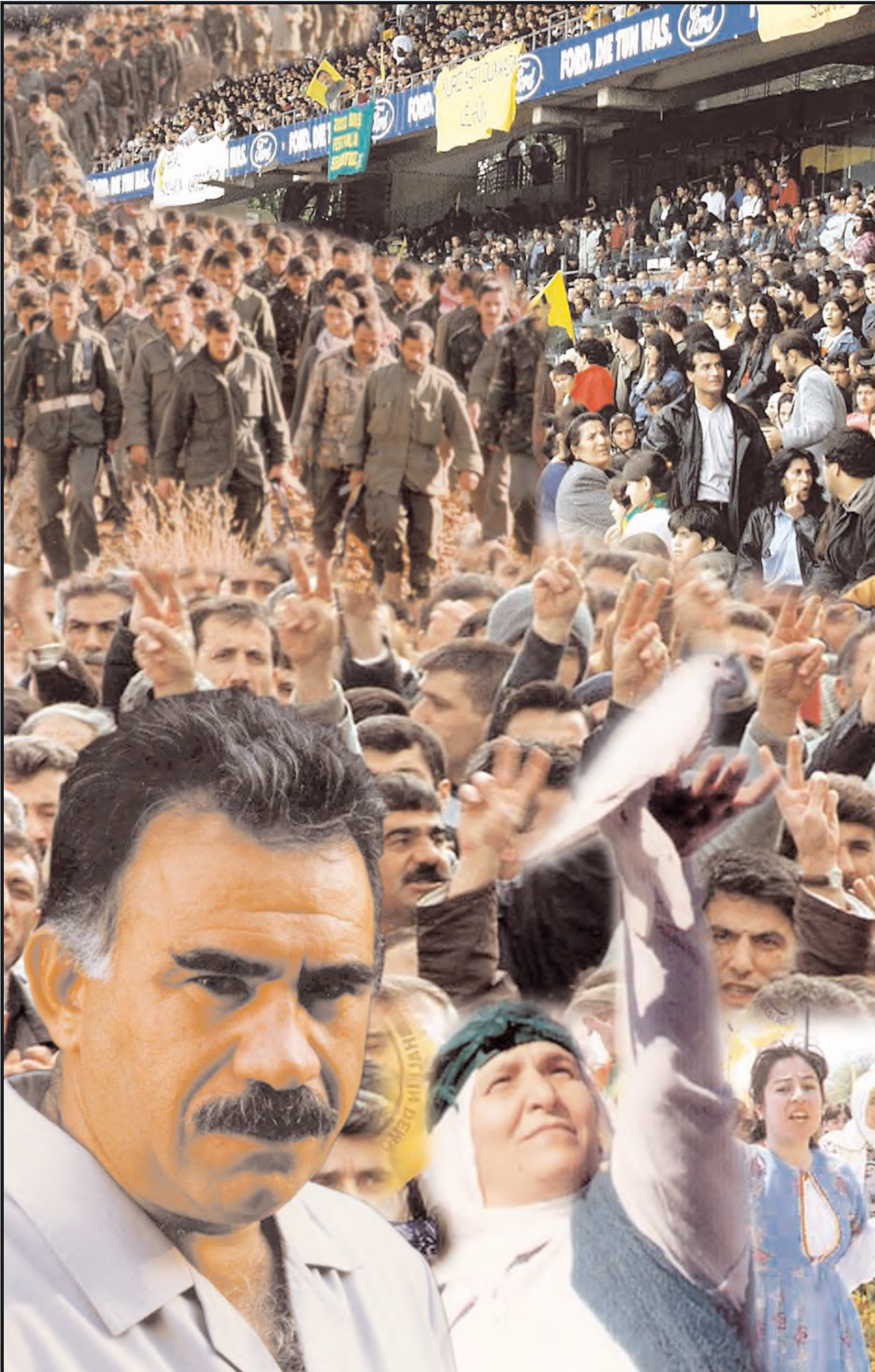

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 19 / Sayı: 225 / Eylül 2000

Çözüm için temel taktik SİYASAL SERHILDAN

Kürtler barış ve demokrasi ruhunu egemen kılarak kendi iç sorunlarını aşmalıdır

1 Onurlu barış çizgisinden taviz verilemez. İç barışın sağlanması önemlidir. Güney'de Türkiye'ye karşı ilkeli bir barış ve dostluk politikası geliştirilmeli, Kürtler kendi iç sorunlarını barış ve demokrasi ruhunu egemen kılarak aşmalıdır. Bütün örgütler, başta Türkiye olmak üzere komşu devletlerle ilişkileri barış ve dostluk temelinde birlikte yürütmelidir. 'Kürtlerin haklarını başka güçlere dayanarak parayla satarım' olmaz. Onurlu barış ve dostluk politikası temel olmalı.

Başkan Apo'nun değerlendirmesi sayfa 16'da

Ulusal barış ve demokrasi

● PKK'nin Ulusal Barış ve Demokrasi Projesi, tüm çarpıklıkları giderip doğru bir ulusal politikaya ulaşılması için hazırlanmıştır. Bunun Güney'deki tüm çatışmaları durduracak bir içeriğe sahip olduğu da açıktır. PKK'nin Güney için önerdiği, serbest örgütlenme ve serbest siyasete dayanan bir demokratik Kürt federasyonudur. Eğer her güç bu demokratik yaklaşımı kabul ederse, böyle bir oluşum hem uygulanabilir, hem de çözüm gücü olabilir.

Sayfa 5'te

VII. Kongre çizgisini pratikleştiren militanlıkla PARTİLEŞME SEFERBERLİĞİNİ GELİŞTİRELİM

● Halk serhildanı geliştirilmeden, halkın demokratik siyasal kitlesel eylemliliği her alanda ortaya çıkarılmadan, ulusal sorunun çözümü ve demokratik dönüşüm gerçeği bu biçimde dayatılmadan, onun karşıtları olan oligarşik yapı ve her türlü gericilik böyle bir mücadeleyle darbelenmeden, halkın çeşitli kesimlerinin demokratik kitlesel örgütlülüğü böyle bir mücadeleyle yaratılmadan, hem ulusal sorunda hem de demokrasi sorunda demokratik çözüm gerçekleşmez.

PKK Başkanlık Konseyi, sayfa 9'da

İçindekiler

Ortaadoğu'da kaçınılmaz değişim sürecinde Kürtler çözümleyicidir - <i>Serxwebûn'dan</i> ...	2'de
Ulusal barış ve demokrasi projesi - <i>PKK Parti Meclisi</i>	4'te
Sivil toplum, demokrasi ve kitle örgütleri üzerine (2) - <i>Mehmet Tigris</i>	14'te
Kadın Özgürlük Hareketi'nin III. Kongresi 21. yüzyılın barış, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde kararlaşmadır - <i>PJA Parti Meclisi</i>	19'da
Yirmi yıllık mücadeleyle 12 Eylül zırhı parçalandı - <i>Duran Kalkan</i>	20'de
"Sanat insanı yaratma eylemidir" - <i>Vahap Kandırmir</i>	24'te
Tiyatro Serüveni - <i>Gryasettin Şehir</i>	25'te
Selma Solmaz, Hatice Boğara, Mahmut Yıldırım, Hemdo Hüseyin, Ömer Koçer ve Cevher Ali Yasin yoldaşların anı yazıları	28'de

Ortadoğu'da kaçınılmaz değişim sürecinde KÜRTLER ÇÖZÜMLEYİCİDİR

1990'lı yıllardan bu yana dünyada çok yönlü değişiklikler yaşandı. Bu yıllara kadar dünyada kapitalist ve sosyalist blokların hüküm sürdüğü iki sistem vardı. Ancak reel sosyalist sistemin yıkılışıyla birlikte, son on yıl boyunca kapitalist sisteme öncülük eden ABD, dünyada tek kutuplu bir sistem yaratma çabasına yöneldi. Kurulması için yoğun çaba harcanan sistemin adı yeni dünya düzeni oldu. Bu on yıllık süre zarfında birçok adım atılmasına rağmen, yeni dünya düzeni tam kurulamadı ve istenilen düzeyde gelişme sağlayamadı. ABD öncülüğünde kapitalist sistem dünyanın birçok bölgesine müdahalede bulundu. Balkanlar'da Yugoslavya, Bosna-Hersek ve Kosova'ya müdahalede bulunarak, Doğu Avrupa'yı kendi sistemine dahil etmeyi amaçladı. Bazı ülkeleri NATO'ya, bazılarını Avrupa Birliği'ne, geride kalanları da sisteme katma çabası içinde oldu. Yine Rusya ve Kafkasya üzerinde müdahaleleri gündeme geldi. Geçmişte Rusya'nın etkili olduğu Asya'da etkinlik kazanmaya yönelik çabalar içine girdi. Rusya'yı tümenden kapitalist sistem içine çekmeye çalışırken, Asya'yı da (Kafkasya'yı) kendi etkinlik alanı içine almak istedi.

Yine daha öncesinde Körfez Savaşı örneğinde olduğu gibi Ortadoğu'ya bir müdahalede bulundu. Irak'ı, Kuveyt'i işgal etmeye yönlendirenler de yine ABD ve müttefikleriydi. Bir komplo biçiminde gelişen bu işgal sonucunda Irak'a müdahale edildi. Barışı sağlamak adına İsrail-Filistin, İsrail-Suriye ve İsrail-Lübnan sorunlarına müdahaleler yapıldı. Aynı tarzda olmasa bile, Afrika'da ve Latin Amerika'da da değişik biçimlerde müdahaleler söz konusu oldu. Denilebilir ki, bu on yıllık süreç içerisinde siyasal, askeri ve ekonomik alanlarda dünyanın birçok bölgesine müdahale edildi. Bu girişimler sonucunda, Irak ve Yugoslavya zayıf düşürülerek bazı engeller ortadan kaldırıldı.

Ancak sorunlar tümüyle çözüme kavuşturulamadı. Örneğin Bosna-Hersek ve Kosova sorunları hala devam etmektedir. Bosna-Hersek'te bulunan üç hükümet baskılar sayesinde birlikte durabilmektedir. Her an yeniden bir savaş patlak verebilir. Kosova dışarıdan müdahalelerle geçici bir konuma ulaşmış olsa da, müdahalelerin ortadan kalkması durumunda yeniden savaş çıkabilir. Eskiden sosyalist blokta yer alıp da şimdi kapitalist sistemin içine girmek isteyen ülkelerin yoğun ekonomik sorunları bulunmaktadır. Bulgaristan, Arnavutluk, Romanya, Polonya, Çekoslovakya ve Macaristan gibi ülkelerin sorunları da çözülmüş değildir. Onların ekonomik toplumsal sorunları derindir. Diğer taraftan Ortadoğu, Rusya ve Kafkasya'da sorunlar sürmektedir.

Sovyetler Birliği'nin çözülmesiyle birlikte, Rusya emperyalist sisteme açık hale gelmiş, yapılan müdahaleler Rusya'yı güçsüz düşürmüştür. Yeltsin iktidarı boyunca Rusya sistemsiz bırakılmış ve her yönüyle bir dağılmayı yaşamıştır. Kapitalist sistem Rusya'ya fazla bir şey verememiş, tersine zayıflatmış ve bu ülkenin sorunlarına çözüm üretememiştir. Yine Asya ve Kafkasya'da bazı gelişmeler olsa da, bunlar kısmi kalmıştır. Kapitalist sistem genelde sorunlara çözüm gücü olamamıştır. Afrika'da açlık sorunu daha da derinleşmiş, siyasal ve ekonomik sorunlar hala sürmektedir. Örneğin Ruanda'da birkaç gün içinde bir milyona yakın insan yaşamını yitirmiştir. Latin Amerika ülkelerinden Kolombiya'da savaş sürmekte, Peru'da siyasal sorunlar ve yine birçok yerde silahlı savaşım devam etmektedir.

Bütün bu gerçekleri gözönüne getirdiğimizde, yeni dünya düzeninin birçok sorunu çözemediğini görebiliriz.

ABD bu yeni egemenlik düzenini dünyada oturtamadı. Bu konuda başlangıçta varolan beklentiler artık ortadan kalkmak durumundadır. Rusya, ona bağlı olarak Kafkasya ve Asya ülkeleri kapitalist sisteme teslim olarak sistemin her şeyini kabul eder duruma gelmişlerdir. Ancak, kapitalist sistem kesin çözüme ulaşamamıştır. Reel sosyalist sistemi yıkmış, ama ona alternatif olarak bir sistem kuramamıştır. Ekonomik alanda mafya ve çeteler devlet ekonomisini ele geçirmiştir. Toplumsal olarak Rusya, bu dönemde kendi tarihinin en olumsuz dönemini yaşamış, siyasal olarak Yeltsin'in bir oyuncacı haline gelmiştir. Her üç ayda bir hükümet değiştirilmiş, ama toplumu yürütecek bir düzen kurulamamıştır. Buna bağlı olarak Kafkasya ve Asya ülkelerinde yaşanan durum bundan farklı olmamıştır.

Aradan geçen on yıllık bir süreçten sonra, mevcut durumda Rusya bir hareketlenme içindedir denilebilir. Rusya'nın kendini kapitalist sisteme teslim etmek yerine, ABD öncülüğündeki mevcut sisteme karşı kendini toparlama temelinde içte ve dışta açılımlar sağlaması gündeme gelmiştir. Rusya bu çerçevede Çeçenistan'a müdahalede bulunmuş, Çeçenistan ile Orta Asya ve Kafkasya'daki karışıklıkları tasfiye etmek amacıyla buraya şiddetle yönelmiş, Amerika ve Avrupa bu duruma müdahale edememişlerdir. Öte yandan Rusya, Orta Asya ve Kafkasya'ya da müdahalede bulunmaktadır. Çin ve Hindistan ile ittifak geliştirme çabasıdır. Dünyanın üçte birlik nüfusu-nu oluşturacak olan bu yakınlaşma çok önemli olmaktadır. Putin'in iktidara gelişiyle birlikte böyle bir ittifakın oluşmaya başladığı söylenebilir. Yine Rusya'nın yeni yönetimi kapitalist sistem tarafından tecrit edilen ülkelerle bir yakınlaşma içinde olmaktadır. Putin'in Libya ziyareti bunun işareti sayılmaktadır. Bu temelde dışı doğru bir hamle halinde olan Rusya, içte de devleti ekonomik ve siyasal olarak zapt eden oligarklara yönelmiş ve bunlara sınır koymuştur. Ülkede gevşeyen düzeni belli bir düzeyde toparlamaya yönelmiştir. Rus yönetimi valilerin yetkilerini sınırlandırarak merkezi otoriteyi güçlendirmektedir. Bütün bunlar geçen on yıllık sürece başkaldırı niteliğindedir. Tabii bu da yeni dünya düzeninin iflasa gittiği anlamına gelmektedir.

Bu gelişmelerin nereye varabileceğini kestirmek gerekir. Her şeyden önce Rusya kendini toparlayabilecek ve eskisi gibi dünya politikasında karar sahibi olabilecek bir konumdadır. Rusya'nın böyle bir yeniden yükselişi, Ortadoğu'yu da etkisine alarak, Amerikan politikalarına sınır koyacaktır. On yıllık bir dağılma sürecinin sonucu olarak, Putin yönetimi, şu anda tam oturmamış olabilir. Ancak Putin yönetiminin oturması durumunda, Rusya'nın bu girişimleri daha da hızlanarak güç kazanacaktır.

Rusya, ABD öncülüğündeki sistemden ayrı olmak zorundadır. Bunun yanı sıra, Rusya kendi içinde bazı sosyalist değerleri temsil etmektedir. Kaldı ki, Putin eski KGB sorumlusu ve sosyalist sistemin kadrosudur. Rusya'nın önünde iki yol vardır: Ya Amerika ile aralarında sürekli bir mesafe bulunan Avrupa Birliği'ne katılacak, ya da Çin ve Hindistan ile yakınlaşarak ayrı bir güç odağı olarak ortaya çıkacaktır. Gelişmeler Rusya'nın Avrupa Birliği içinde yer almaktan çok, onunla ilişkili olma biçiminde bir yol seçeceğini, kendi içinde sosyalizmin

ve kapitalizmin değerlerini barındıran bir sistem olarak ortaya çıkacağını göstermektedir. Daha yüksek olan ihtimal budur.

Rusya'da böyle bir kalkışın olması durumunda ortaya çıkacak gelişme özellikle Ortadoğu'yu etkileyecektir. Bu durumda da ABD bölgede istediği gibi rahat politika yapamayacak ve tasarruf geliştiremeyecektir. Rusya buna engel olacak bir güçtür. Kaldı ki, ABD'nin Ortadoğu politikasına muhalif başka güçler de vardır. Önümüzdeki on yıllık gelişme Rusya-Amerika, Rusya-Çin, Rusya-Avrupa Birliği ilişkileri etrafında şekillenecektir.

Demokratik sistem

sınırsız tasarrufu kabul etmez

Yeni dünya düzeninin insanlığın sorunlarına cevap olmadığını belirtmiştik. Onun için ABD'nin tasarrufları zayıflamıştır. Yani yeni dünya düzeni eskisi gibi bir gelişme içerisinde değildir, tersine bir soğuma dönemi ya-

“Bu on yıllık süreç içerisinde

Ortadoğu'da birçok değişim

gündeme gelmiş, özellikle

Arap-İsrail ilişkilerinde

savaşla sonuca gitmenin

mümkün olmadığı gerçeği

ortaya çıkmıştır. Tüm güçlerin

kendi imkanlarına bakmadan

sorunlarını barış temelinde

çözmeleri gerekliliği

belirginlik kazanmış;

ulusal ve toplumsal sorunların

bu temelde bir çözüme

kavuşturulması bir zorunluluk

haline gelmiştir.”

şamaktadır. Artık bir noktaya gelip durmuş ve yeni adımlar atmakta zorlanmaktadır. Rusya, Çin ve Hindistan merkezli bir sistemin oluşması ve dünyanın birçok yerine müdahalede bulunması, kapitalist sistemi de harekete geçirecektir. Onun için ABD'de ortaya çıkacak değişimler önemli olmaktadır. Aslında ABD bir hamle yapılması gerektiğinin farkındadır. ABD, kapitalist sistemin durgunluğunu önlemek amacıyla hamle yapmak ve dünyanın sorunlarını çözmek zorundadır. ABD'nin önünde böyle bir değişim var. Tabii ki bu bir sistem değişikliği değil, hükümet değişikliği olacaktır. Bu yıl yapılacak seçimlerde, Cumhuriyetçi Parti adayının Başkanlık seçimlerini kazanacağı tahmin edilmektedir. Irak'a müdahale eden George Bush'un oğlu George W. Bush'un seçilmesi yüksek bir ihtimaldir.

Cumhuriyetçi Parti bir hamle yapmak ve dünyanın birçok yerinde yaşanan sorunları çözmek durumundadır. Irak'ta, Yugoslavya'da, Bosna-Hersek'te ve Kosova'da sorunları çözme, yine Orta Asya, Kafkasya ve Rusya'da bazı adımlar atma eğilimindedir. Bu açıdan Amerika'da ortaya çıkabilecek değişim olağan değil, sıkıntılı ve zor bir dönemdeki değişimdir. Onun için

önümüzdeki 2001 ve sonrası yılların sıcak ve değişikliklerle dolu geçeceği belirtilebilir. Yine Ortadoğu başta olmak üzere dünyada birçok gelişme ortaya çıkacaktır.

Peki yaşanan gelişmeler olumlu mudur? Kuşkusuz dünya, ABD öncülüğündeki yeni dünya düzeniyle demokratik bir sisteme kavuşamaz. Demokratik sistem sınırsız tasarrufu kabul etmez. Demokrasi, 20. yüzyılda yaşanan sorunlarla mücadelede insanlığın elde ettiği tecrübeler temelinde zafere kazanmıştır. Yeni dünya düzeni ise demokrasiyi daraltmakta, bu sistem, içerisinde demokratik değerleri temsil edememektedir. Çünkü burada tek bir gücün tasarrufu söz konusudur. Tek gücün tasarrufta bulunduğu bir sistemde, özgürlüklerin düzeyi ve insan haklarının ölçüsü de o gücün insafına kalmış olmakta; dolayısıyla demokrasiyi koruma adına bir şey kalmamaktadır. İradesiz ve ABD ile müttefiklerinin tasarrufuna kalmış bir dünyada demokrasi gelişme olanağı bulamaz.

Yeni dünya düzeni demokratik değerlerin oldukça sınırlı bir kısmını temsil edebilmiştir. Dünyada ABD tasarrufuna karşı verilen mücadeleye ve ortaya çıkan gelişmeler olumludur. ABD artık halkların iradelerini görmek zorunda kalacaktır. Bu da dünyada demokratik bir sistemin kurulmasına kolaylık sağlayacaktır. Onun için bu gelişmeler anlamlıdır. Yeni dünya düzeniyle demokratik sistemi bir görmek kesinlikle doğru değildir. Yine küreselleşme yeni dünya düzeniyle özdeş bir şey değildir. Bu yalnızca ABD'nin bir iddiası ve tezi olmaktadır. Yeni dünya düzeni, dünyanın ABD çıkarları doğrultusunda şekillenmesini öngörmektedir. Günümüzün küreselleşen dünyasında, toplumların kendi iradeleriyle ortak yaşamı seçtikleri ve insanlık değerlerini tüm toplumun hizmetine sunan bir sistem olarak demokrasi, yeni dünya düzeninden oldukça farklı olmaktadır. Günümüzde ortaya çıkan gelişmelerle demokratik sistem daha da güçlenmektedir. Yeni dünya düzeninin oturtulması önünde büyük engeller oluşmuştur. Yani görüldüğü kadarıyla yeni dünya düzeni büyük bir zorlanmayı yaşamaktadır.

Bu on yıllık süreç içerisinde Ortadoğu'da birçok değişim gündeme gelmiş, özellikle Arap-İsrail ilişkilerinde savaşla sonuca gitmenin mümkün olmadığı gerçeği ortaya çıkmıştır. Tüm güçlerin kendi imkanlarına bakmadan sorunlarını barış temelinde çözmeleri gerekliliği belirginlik kazanmış; ulusal ve toplumsal sorunların bu temelde bir çözüme kavuşturulması bir zorunluluk haline gelmiştir. Özellikle bu son yıllarda Arap-İsrail sorununun barışçıl yoldan çözülmesi için çabalar sergilenmiş, İsrail ile Filistin yönetimi arasında bir anlaşma imzalanmıştır. Bu temelde bazı pratik adımlar atılmış, yine İsrail uzun bir süreden beri işgal ettiği Lübnan topraklarından geri çekilmiştir. Suriye ile İsrail arasındaki ilişkilerin giderilmesi yönünde tartışmalar yapılmakta ve bazı adımların atılması beklenmektedir.

Öte yandan Körfez müdahalesinin ardından ortaya yeni bir şey çıkmamış, Irak'taki durum dondurulmuştur. Irak'ta çözüm gerçekleştirilememiştir. Güney Kürdistan'da da yerel güçler olarak KDP ve YNK de çözüm yönünde herhangi bir adım atmamıştır. Yani mevcut durum bir çözüm-süzlük ve belirsizlik durumudur.

İran ile Irak arasında savaş durdurulmuş olsa da, sorunların çözümü yönünde fazla bir gelişme sağlanamamıştır. Yine Türkiye ile İran arasındaki sorunlar çözümü kavuşturulmuş değildir. Türkiye ile Suri-

ye ve Türkiye ile İran arasındaki karışıklık durmuş olsa da, bu devletler arasında yeni bir ilişki geliştirilememiştir. Genelde İsrail-Arap ilişkilerinde sınırlı bazı gelişmeler olduğu, diğer güçler arasındaki ilişkilerin ise soğumaya başladığı söylenebilir. Bölgede birçok sorun kendi çözümünü dayatmaktadır. Ancak şu sonuç iyi görülmüştür ki, bölgenin temel sorunları savaş ve şiddetle çözülemez. Bu, genelde Ortadoğu halklarının giderek üzerinde konsensüs sağladıkları bir gerçek olmaktadır.

Kürt sorunu çözülmeden,

Arap-İsrail sorunu

çözüme kavuşturulamaz

Bilindiği gibi 20. yüzyılda birçok çelişki ve savaş yaşandı. Ancak silahlı şiddet ve savaş sorunların köklü bir biçimde çözüme yetmedi; hatta sorunları daha da ağırlaştırdı. Mevcut durumda tüm Ortadoğu halkları içinde egemen hale gelen görüş, sorunları dış güçlere dayanarak değil, kendi gerçekliği ve tarihi ilişkileri içerisinde çözüme ulaştırmaktır. Çünkü bu on yıllık süreç içerisinde gerçekleşen dış müdahaleler sorunlara herhangi bir çözüm getirmemiştir. Bölge, sorunlarla boğuşarak bugüne gelmiştir. O açıdan denilebilir ki, sorunların çözüm ortamı oluşmuş, ancak çözüm hala sağlanmamıştır. Yaşanan çatışmalar bölge halklarını oldukça yormuştur. Bölge halkları, biraz olsun nefes aldıkları bu dönemde sorunlarını nasıl çözeceğinin arayışı içindedir. Devletler, uluslar ve toplumlar artık sorunlarını dış güçlere dayanarak çözemeyeceklerini, bunun yerine sorunlarını kendi tarihi gerçeklikleri ve komşuluk ilişkilerini esas alarak çözmesi gerektiği sonucuna varmışlardır. Bu sonuç giderek güçlenip yaygınlaşacaktır.

Rusya, Çin ve Hindistan'daki değişime bağlı olarak, bölgedeki İran gibi güçler de cesaret almakta, kendilerine olan inançları artmaktadır. Burada ortaya çıkan bir gerçek de, İsrail-Arap barışında görüldüğü gibi, bütün sorunların çözümünü birbirine bağlamadan bir sorunun tek başına çözülemeyeceğidir. Eğer İsrail-Arap sorunu tamamen çözülemiyorsa, bunun nedeni Ortadoğu'daki diğer sorunların varlığını korumasıdır. Bu anlamda Kürt sorunu bölgedeki tüm sorunların merkezinde yer almaktadır. Kürt sorunu çözülmeden, Arap-İsrail sorunu ve diğer bölge sorunları da çözüme kavuşturulamaz. Ortadoğu'nun birçok gücü arasında, örneğin Türkiye ile Suriye ve Türkiye ile İran arasında çelişkiler yaşanmaktadır. Bu sorunlar bir barış paketi çerçevesinde çözülmeden, bir sorunun tek başına çözülmesi mümkün değildir.

1992'den başlayarak Kürdistan ulusal kurutuluş mücadelesi üzerinde bir uluslararası komplo yürütülmektedir. Çünkü Kürdistan'da Kürtlerin kendilerini koruyabilecekleri, çıkarlarını geliştirebilecekleri ve sorunu çözüme kavuşturacakları sistemi PKK yaratmıştır. 1991-92 yıllarında PKK'nin oluşturduğu sistemin artık başarıya doğru gittiği görülmüş, böyle bir durumda emperyalist sistem Kürt devriminin önünü almak için buna müdahalede bulunmuştur. Yani emperyalist sistem ne PKK'nin başarıya gitmesini istemiş, ne de mevcut sistem içinde sınırlı bir iktidarla yetinmek isteyen KDP ve YNK'nin iktidara olmasına izin vermiştir. Kürdistan'da sınırlı bir iktidara kavuşmak isteyen çizgi ile PKK'nin tüm Kürtleri kendi özgüçüyle iktidara götürme çizgisini birbirine kırdırarak, her iki çizginin tasfiyesini amaçlamıştır.

Serxwebûn'dan

ULUSAL BARIŞ VE DEMOKRASİ PROJESİ

● PKK Parti Meclisi

nsanlık 21. yüzyıla, sorunlarına da-
ha yeterli bir çözüm getirmenin ha-
zırlıklarını yapmış olarak giriyor.
Geride bıraktığımız yüzyılın kaza-
nımlarına dayanarak barış, demokrasi ve
özgürlük amaçlarını yeterli bir düzeye çı-
karmanın yaklaşımlarını esas almış bulu-
nuyor. 20. yüzyılda büyük acılara yol açan
savaş ve gerginliklere geri dönmek ve
bu yüce amaçlarını gerçekleştirmek için
diyalog ve uzlaşma yöntemini vazgeçil-
mez olarak görüyor. Bunun stratejilerini,
taktik ve planlarını geliştiriyor ve karşılaştığı
sorunları çözmede buna göre hareket
ediyor. Bu durum insanlığın gelişim düze-
yinin de somut ifadesi oluyor.

Kürt halkı ise, mevcut konumu ile kar-
şı karşıya bulunduğu ulusal ve toplumsal
sorunlarını çözüme kavuşturmada dün-
yada ulaşılan bu düzey ile çelişkili bir du-
rumdadır. Ulusal ve toplumsal sorunları
çözmede insanlığın kat ettiği gelişmeler
ölçü alındığında, Kürt halkının geri bir
konumda bulunduğu açıktır. 20. yüzyılda
mücadelesini dayandırdığı strateji ve
taktikler çözüm için yetmemiş, bu temel-
de yürütülen büyük mücadele önemli ge-
lişmeler sağlamış olsa da, bunlar ulusal
özgürlüğün kazanılmasını ve toplumsal
sorunların çözümünü sağlayamamıştır.
Ancak bu mücadele ve gelişmelerle ege-
men devletlerin ulusal inkar ve imha po-
litikalarının başarısızlığı ortaya konmuş,
bu devletler yeni politikalar belirlemek
zorunda bırakılmıştır. Bu temelde ulusal
ve toplumsal sorunlarımızın çözüme ka-
vuşturulması 21. yüzyıla sarkmıştır.

Ortadoğu'daki sorunların ve geri kal-
mışlığın başta gelen bir nedeni olan Kürt
sorununun çözümünü engelleyen en tem-
el etken, egemen devletlerin dar milliyet-
çilikten kaynaklanan inkar ve imha po-
litikaları ile, parçalanmışlıktan ve aşiretçi-
feodal yapıdan kaynaklanan ilkel milliyet-
çi, dar çıkarıcı ve işbirlikçi politikalarıdır.
Dış güçlere dayalı olarak geliştirilen bu
politikalar çözüm üretmediği gibi sürekli iç
çatışmalara yol açmakta, bu çatışmalar
da ulusal dinamiklerin yoğun bir biçimde
parçalanmasına ve tahribine neden ol-
maktadır. Kürt halkı bu acı duruma son
vermeden, ulusal dinamikleri tüketen bu
çatışmalar yerine ulusal barış, demokrasi
ve birliği geçirmeden hiçbir sorunu çözü-
me kavuşturamaz. Kendisini çok yakıcı
bir biçimde dayatan bu gerçek karşısında
bütün Kürt tarafları, bu çatışmaları aşarak
ulusal barış, demokrasi ve birliğe ulaşma
zorunluluğuyla karşı karşıyadır.

Kendini dayatan bu mutlak gerçeklik
karşısında günümüzde Kürt ulusal hare-
keti bölünmüş ve çatışmalı bir durumu ya-
şamakta, bunu aşacak yaklaşım ve tutu-
mu geliştirememektedir. Genel Başkanım-
ız Abdullah Öcalan yoldaşın şahsında
halkımızın özgürlük mücadelesine dayatı-
lan uluslararası komplo örneğinde göröl-
düğü gibi, Kürt hareketinin bir bölümü di-
ğerine karşı kullanılmakta, bundan siyasal
çıkarcı elde etme tutumu içine girilmektedir.
Bu tür anlayış ve tutumlar Kürt ulusal ha-
reketini kendi içinde askeri ve siyasi alan-
da çatışmalı hale getirmektedir. Benzer
çatışmalar içine çekilmek istenen partimiz
PKK, bu tür çatışmaları ve bunlara yol
açan politikaları reddederek ulusal barış,
demokrasi ve birliğe olan ısrarını sürdür-
mektedir.

Hem uluslararası olumlu gelişmeler,
hem de ulusal demokratik mücadelemizin
yarattığı önemli birikimler temelinde, gü-
nümüzde imkan dahiline giren Kürt ulusal
sorununun egemen ülkelerle barış, de-
mokrasi ve özgür birlik stratejisi temelinde
çözüme kavuşturulmasını gerçekleştiri-
mek için ulusal barış, demokrasi ve birliğe
acil ihtiyaç vardır. Ulusal ve toplumsal so-

runlarımızın çözümünde üzerine düşen
sorumluluğun derin bilincinde olan parti-
miz, ulusal barış, demokrasi ve birliğin
aşağıdaki ilkeler ve acil önlemler temelinde
gerçekleşeceğine inanır ve bunların
gerçekleşmesi için tüm gücüyle çalışmayı
esas alır.

A- Kürt ulusal barışının gerçekleştirilmesi için;

1- Dış güçlerin teşviki ve desteğiyle
egemen devletler tarafından Kürt halkı
üzerinde inkar ve imha politikası sürdürül-
düğü müddetçe, Kürtlerin de ulusal çıkar-
larını savunmaları ve geliştirmelerinin bir
gereği olarak silahlı güç bulundurmaları
zorunlu ve meşrudur.

2- Değişik Kürt örgüt, kurum ve kişile-
rinin ellerinde bulundurduğu silahlı güçler
dışa dönük bir işleve sahip olup, mümkün
oldukça bu güçleri bir ulusal güç biçimin-
de birleştirmek esas alınmalıdır. Dış güç-
lere dayalı veya dar çıkarlar uğruna bu
güçleri iç sorunlarda birbirlerine karşı kul-
lanmak, ulusa karşı işlenen suç niteliğinde
olup yaptırımlara tabi tutulur.

3- Ulusal barışı bozan ve çatışmaya
yol açan nedenler, egemen devletlerin in-
kar ve imha politikaları ile aşiretçi-feodal
güçlerin dar çıkarıcı ve işbirlikçi politikala-
rıdır. Ulusal barışın sağlanması için bütün
Kürt ulusal güçlerinin bu politikaları red-
detmeleri ve barışa dayalı politik yakla-
şımları esas almaları zorunludur.

4- Ulusal barış olmadan ulusal demok-
rasi olamayacağı gibi, demokrasiye da-
yanmayan bir ulusal barış da gerçek ve
kalıcı olamaz. Bu nedenle kalıcı bir ulusal
barışa ulaşabilmek için, ulusal özgürlüğün
kazanılması ve demokratik bir sistemin
geliştirilmesi zorunludur. Bu bütün Kürt
ulusal güçlerinin önünde duran temel gö-
revdir.

5- Ulusal barışın sağlanması ve kalıcı
olması için bir barış kültürünün oluşması
ve halkın demokratik ölçülere dayalı barış
kültürüyle donanması gerekir. Bundan ha-
reketle bütün Kürt ulusal güçleri barış kül-
türünü yaratıp geliştirmeyi bir program
maddesi olarak ele almalı ve bu temelde
yoğun faaliyet yürütmelidir.

6- Çatışmalara yol açan sorunların ele
alınıp çözüme kavuşturulması, herhangi
bir gücün kendi politika ve çıkarlarını gö-
re değil, ulusal mutabakat ve çıkarlar esa-
sına göre olmalıdır.

B- Kürt ulusal demokrasisinin yaratılıp geliştirilmesi için;

1- Ulusal düzeyde demokratik yaşa-
mın sağlanmasının temel şartı, her türlü
bölünmüşlüğü ve dar çıkarıcılığı ifade
eden aşiretçi-feodal yaklaşımın aşılması-
dır. Bütün Kürt ulusal güçleri, gerçek an-
lamda bir ulusal güç olabilmek için tam bir
demokratik yaklaşımı esas almalı, dış
güçler tarafından Kürdistan'da zorla yaşı-
tılmak istenen her türlü aşiretçi-feodal iliş-
ki ve yaşam tarzını ve bundan kaynakla-
nan despotizmi reddedip buna karşı aktif
mücadele içinde olmalıdır.

2- Demokrasinin vazgeçilmez gereği,
ifade ve örgütlenme özgürlüğüdür. Bütün
Kürt ulusal güçleri bu temel demokratik
yaklaşımı esas almalı, egemen devletle-
rin ulusal inkar ve imha politikalarından
kaynaklanan yasakçı zihniyetin yansımaları
ile aşiretçi-feodal yapılandırmadan kay-
naklanan anti-demokratik tutumları mutla-
ka aşmalıdır. Kürdistan'ın her alanında
tam bir düşünce ve ifade özgürlüğü ile büt-
tün Kürt parti ve örgütlerinin serbestçe ör-
gütlenip çalışma yaptığı bir ortam hakim
olmalıdır. Her Kürt ulusal parti ve örgütü

bu demokrasi esasına
mutlaka uymalı ve uy-
gulamalıdır.

3- Bütün Kürt ulusal
parti ve örgütleri kendi
farklılıklarını koruma
temelinde demokratik
yan yana yaşama ilke-
sine bağlı kalmalıdır.
Giderek kendi içindeki
parçalanmayı aşıp çok
yönlü ilişkiler temelinde
ortak siyasal, kültürel,
diplomatik, ekono-
mik girişimler örgüt-
leme ve bunları kurum-
laştırıp kalıcılaştırma
yaklaşımı içinde olma-
lıdır.

4- Bütün Kürt parti
ve örgütleri dış güçler-
den ve demokratik ol-
mayan çevrelerden
gelen saldırılar karşı-
sında Kürt demokrasi-
sini ve saldırıya uğra-
yan demokratik gücü
savunmayı temel bir
ulusal görev bilmelidir.

5- Bütün Kürt parti
ve örgütleri eleştiri ve
görüş belirtmede de-
mokrasi sınırları içinde
yapıcı olmayı esas al-
malı, teşhir ve tahrik
edici tutumlardan uzak
durmalıdır.

C- Egemen ülke toplumları ve devletlerle ilişkilerin doğru düzenlenmesi için

1- Kürt halkının ulusal demokratik
haklarını kabul eden egemen ülkelerdeki
tüm toplum ve devlet güçleriyle ilişkilerde
barış ve dostluk temelinde ortak ya-
şam ve hareket esas alınmalıdır. De-
mokratik dönüşüm ve Kürt sorununun
demokratik çözümü temelinde özgür bir-
liğe ulaşma hedeflenmelidir.

2- Egemen devletlerle ilişkilerde Kürt
sorununun çözümü demokratik sistem ve
özgür birlik esasına göre ele alınmalı, bu
güçler tarafından Kürtleri taktik bir güç
olarak birbirlerine karşı kullanma politika-
sı reddedilmelidir.

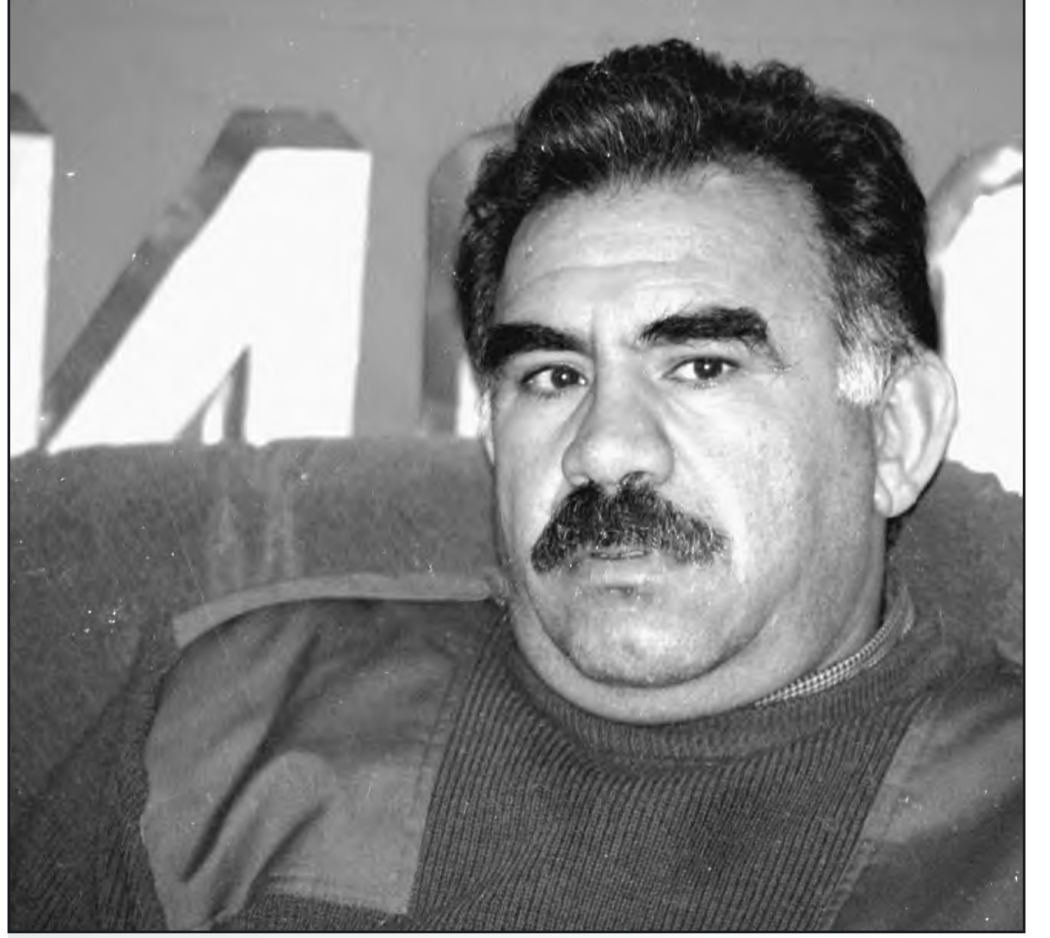
3- Kürt ulusal hareketi, egemen dev-
letlerin kendi aralarında yaşadıkları so-
runlarda ağırlaştırılan ve çözümsüz kılan
değil, çözen ve bu güçleri birbirine yakın-
laştıran, giderek bunu Demokratik Orta-
doğu Birliğine ulaştırmayı hedefleyen bir
yaklaşımı esas almalıdır.

4- Kürt parti ve örgütleri tarafından
egemen devletlerle ilişki kurulurken, bir
başka Kürt partisi ve örgütünün aleyhine
bir yaklaşım içinde olunmamalıdır. Birbiri-
nin aleyhine ilişki kurma ulusal suç sayıl-
malı ve yaptırım uygulanmalıdır. Bütün
Kürt ulusal güçleri komşu toplum ve dev-
letlerle ilişkilerde giderek ortak bir tutuma
sahip olmayı hedeflemelidir.

D- Uluslararası ilişkilerin düzeltilmesi ve geliştirilmesi için;

1- Uluslararası ilişkilerde bir Kürt örgü-
tünün diğer bir örgüt zararına ilişki geliştiri-
mesi ulusa karşı işlenmiş bir suç olarak
ele alınmalı ve yaptırıma tabi tutulmalıdır.

2- Kürt parti ve örgütleri uluslararası
ilişkilerde mümkün oldukça ortak bir yak-
laşımaya çalışmalı, değişik ulus-
lararası güçlerle geliştirilen ilişkiler konu-

“Genel Başkanımız Abdullah Öcalan yoldaşın şahsında halkımızın özgürlük mücadelesine dayatılan uluslararası komplo örneğinde görüldüğü gibi, Kürt hareketinin bir bölümü diğerine karşı kullanılmakta, bundan siyasal çıkar elde etme tutumu içine girilmektedir. Bu tür anlayış ve tutumlar Kürt ulusal hareketini kendi içinde askeri ve siyasi alanda çatışmalı hale getirmektedir. Benzer çatışmalar içine çekilmek istenen partimiz PKK, bu tür çatışmaları ve bunlara yol açan politikaları reddederek ulusal barış, demokrasi ve birliğe olan ısrarını sürdürmektedir.”

sunda birbirlerini bilgilendirmelidir.

3- Kürt sorununun çözümü hem Kür-
distan geneli ve hem de parçalar somu-
tunda ele alınmalı, bu temelde çözüme
ulaşabilmek için ortak bir Kürt diplomasi-
sine ulaşma hedeflenmelidir.

4- Kürt halkının ulusal özgürlük ve de-
mokrasi mücadelesini tüm dünya halkları-
na mal etmek ve onların desteğini almak
için çok yönlü ortak bir kamuoyu çalışma-
sı yürütülmelidir.

E- Ulusal birliğin geliştirilmesi için;

1- Ulusal gelişmeyi ve birliği engelle-
yen ve esas olarak aşiretçi-feodal yapı-
dan kaynaklanan her türlü bölünmüşlü-
ğün, dar çıkarıcı yaklaşımın, mahalli tutu-
mun, bölgeciliğin ve parçacılığın aşılması
esas alınmalıdır.

2- Ulusal birlik esas alınmadan ulusal
barış sağlanamaz. Bu nedenle parçalı ve
çatışmalı durumun aşılp ulusal barışın
sağlanması için, bütün ulusal güçlerin bir-
lik içinde hareket etmeleri ve ortak bir ça-
lışma yürütmeleri gerekir.

3- Egemen devletlerin ve toplumların
demokratikleşmesiyle, Kürt sorununun
özgür birlik temelinde demokratik çözü-
me kavuşması, birbirine bağlıdır ve sınırlar
ortadan kalkmadan da Kürt ulusal iliş-
kilerinin ve birliğinin gelişmesi mümkün-
dür. Bütün Kürt parti ve örgütleri ulusal
gelişme ve birliği bu esaslar temelinde
ele almalıdır.

4- Kürdistan Ulusal Kongresi ulusun
en üst iradesi ve karar organı haline getiri-
lmelidir. Hiçbir ulusal güç bu organın dışı-
sında kalmamalı, içinde yeterli temsiliyi
bulmalı, dışarıda kalan güçler yasadışı
sayılmalıdır.

5- Kürdistan Ulusal Kongresi'nin inisi-
yatifiyle bir **Ulusal Barış Konferansı** dü-
zenlenmelidir. Konferans Kürt ulusal ha-

reketinin yaşadığı sorunları giderecek te-
melde, demokratik bir barışa ulaşmayı
hedeflemeli ve bunu kalıcı bir ulusal barış
ve demokratik yaşam sistemi olacak şe-
kilde kurumsaltırılmalıdır.

Çatışma konumunun sona erdirilmesi için alınması gerekten acil önlemler:

1- Sorunların siyasal diyalog yoluyla
çözümü ortamını yaratmak için, başta
PDK, YNK ve PKK olmak üzere çatışma
konumunda bulunan bütün güçler arala-
rında ateşkes sağlamalı, görüşmelere
başlayarak saldırmazlık antlaşmaları yap-
malıdırlar.

2- Bütün güçler birbirlerini teşhir ve
tahrik eden propaganda savaşını durdur-
malı, basın-yayın araçları ulusal barışın
hizmetine sokulmalıdır.

3- Parti ve örgütler birbirlerinin varlığı-
na saygı göstermeli, iç işlerine müdahale
anlamına gelebilecek yaklaşım ve tutum-
lardan uzak durmalıdırlar.

4- Ulusal barış ortamına katkıda bu-
lunmak için iyi niyet gösterisi olarak esir
ve tutuklular koşulsuz serbest bırakılmalı-
dır.

Sonuç:

Gereçeklerini, ilkelerini ve acil olarak
alınması gereken önlemleri ortaya koydu-
ğumuz ulusal barış, demokrasi ve birlik
projemizi bütün ulusal güçlere, halkımıza
ve ilgili çevrelere sunarken, onların da ka-
tılımı ile yetkinleştirilecek olan bu projenin
uygulama alanı bulması için partimizin
her türlü fedakarlığı yapacağını bir kez
daha belirtiyor, Kürdistan Ulusal Kongre-
si'ni projenin içeriğini sahiplenmeye ve bu
temelde daha aktif çaba harcamaya davet
ediyoruz.

Ulusal barış ve demokrasi

Kürt gerçeği söz konusu olduğunda ilk akla gelen olgu, Kürtlerin parçalanmışlığı ve iç savaşlardır. YNK'nin PKK'ye saldırmasıyla birlikte bu olgular tekrar tartışılmaya başlandı. Ancak eskiden beri bu olgular tartışıldığında bilimsel ölçülerle değil, kahvehanelerde masada başında oyun oynarken çok bilmiş yorumcuların basitliğiyle ele alınmıştır. Böyle olunca doğrularla yanlışlar bir terazide tartılmış ve bu durum da bilinç çarpıtılmasına yol açmıştır. Bu çatışmaların önlenemeyip,

görüldür. Farklı halklarda yaşanan süreçler değişiklik arz etse de, genel olarak böyle bir gelişim seyri izlediği söylenebilir.

Kapitalizmin gelişimi ile birlikte hem dünya, hem de halklar için yeni bir tarih başlar. Dünya ve halklar için bir durağanlık ifade eden feodal toplum, yerini yeni gelişen kapitalist üretimin ortaya çıkardığı dinamizm, doğa ve insanlık üzerinde etkisini gösterir. Konumuz feodalizmden kapitalizme geçiş ve kapitalizmin nasıl geliştiği olmadığı için, biz bu süreçlere kaba hatla-

nin dinsel skolastik düşüncesi yerine akılcı felsefeyi öne çıkarır. Böylece feodalizmin en büyük korucusu kiliseye karşı da savaş açmış olur. İş gücü için depo olan köylülüğü kendi üretim sistemi içine çekmek için özgürlük sloganına sarılır. Feodal bağılıkları yıkmak için bireysel özgürlük düşüncesini tahrik eder. Tüm bunları feodal sömürü düzeni yerine kendi sömürü düzenini yerleştirmek için yapar. Kapitalist üretim ve yaşam biçimi, feodalizme göre geleceği ve ilericiliği temsil ettiği için top-

da çok keskin, bazı halklarda ise daha az çatışmalı geçmiştir. Bu savaşlarda oldukça kan dökülmüştür. Aynı halkın üyeleri olsalar da, biri geçmiş ve gericiliği, biri ise geleceği ve ileriye temsil ettiği için, feodalizmi ayakta tutmayı amaçlayan taraf haksız ve gerici olarak nitelendirilmiştir. Dolayısıyla burjuvazinin savaşı haklı ve ilerici olarak tarihteki yerini almıştır. Bu savaşlara ne siyaset, ne sosyal bilim kardeş kavgası olarak değerlendirmemiştir. Geri ile ileri arasındaki çelişkinin çözümü için gerekli olan zor olarak tarihteki yerini almıştır. Aynı halkın üyeleri savaşa da, bilimsel bakıldığında özünde sınıfsal ve uluslaşma savaşı olarak tarihsel bir zorunluluktan kaynaklanmıştır.

Yeni bir çağın başlangıcı olarak kabul edilen 1789 Fransız devrimi dünyanın en kanlı geçen devrimlerinden birisi olmuştur. İnsanlığın gelişiminde hiçbir dönemde olmadığı kadar hız kazandıran düşünce, sosyal ve siyasal gelişmelere yol açmıştır. İngiltere'de demokratik evrim daha erken başladığı için ve tedricen demokratikleşmede yol aldığı için, Cromwel öncülüğünde gerçekleşen İngiliz burjuva devrimi, Rober Piye, Marat ve Danton üçlüsünün önderliğindeki Fransız devrimi kadar kanlı geçmemiştir. Yine de karşı devrimci güçlere karşı önemli düzeyde şiddet uygulanmıştır.

Demokratik devrimi gerçekleştirip erkenden uluslaşmasını ve ulusal birliğini sağlayan ülkeler ekonomiden sosyal yaşama ve siyasete kadar önemli oranda güç kazanmışlar ve öne çıkmışlardır. Almanya ve İtalya gibi ulusal birliğini geç sağlayan ülkeler, ister istemez ekonomik ve siyasi alanda İngiltere ve Fransa'nın gerisinde kalmışlardır.

Alman ulusal birliğini sağlayan Bismark, feodal otoritelerinden vazgeçmeyen prensleri, ya şiddetle ya da siyasetle dize getirmiştir. Almanya ancak bundan sonra Avrupa'da bir güç olarak yerini almaya başlamıştır. Benzer bir rolü de İtalya'nın birliğini sağlayan Garibaldi oynamıştır. Bu tür örnekleri Batı'da ve Doğu'da çoğaltmak mümkündür.

Bir burjuva devrimcisi olmasa da, ulusal birliğin ön açıcısı olan ve merkezi bir Rusya'nın ortaya çıkmasında belirleyici rol oynayan, Rusların "Büyük İvan", başkalarının ise "Korkunç İvan" dedikleri prens, Rus ulusal birliğinin sembolü olarak anılmaktadır. Parçalanmışlıkta direnen prenslerin üzerine gittiği ve çok kan dökmesi nedeniyle, 'Korkunç İvan' olarak anılmıştır. Korkunç İvan doğal olarak Rus kanı dökmüştür. Kendi otoritesinden vazgeçmeyen prenslerin bu süreçte dış güçlerden destek alma arayışına gittikleri de bilinmektedir.

"Keşke bizim de Korkunç bir İvanımız olsaydı"

Bir Kürt yazarının Osmanlı imparatorluğu dönemindeki Kürt feodallerinin durumunu incelerken, Osmanlı'nın hiçbir Kürt beyinin diğerleri üzerinde kesin hakiyet kurmasını istemeyen politikasını irdelediğinde; "Keşke bizim de Korkunç bir İvanımız olsaydı" belirlemesine gitmesi yukarıda izah ettiğimiz ulusal birliği sağlama süreci dikkate alındığında anlaşılır bir istek olmaktadır.

Feodal dönem aynı zamanda halklar açısından bir iç barışın olmadığı dönemdir. Feodaller sürekli otoritelerini genişletmek için diğer güç odaklarıyla savaş içinde olmuşlardır. Hangi feodal biraz kendini güçlü hisseder ya da başka bir beyden veya dış bir güçten destek alırsa diğerlerinin üzerine yürüdüğünden çatışmaların ve kan dökmelerin ardı arkası kesilmeden sürer gider. Halkların birliğini ulusal düzeyde sağlamak isteyen burjuvazi, bu parçalanmışlığa şiddetle ya da siyasetle son vererek ulusal barışı sağlar. Dolayısıyla feodalizmin tasfiyesi ve parçalanmışlığın giderilmesi halklar açısından aynı zamanda bir barış anlamına gelmektedir. Parçalanmışlığın giderilmesi uluslar açısından iç barışın olmazsa olmaz koşulu olmaktadır. Zaten uluslar bu iç barışı sağlamadan, o dönem kapitalizmin gelişmesi için zorunlu olan ulusal birlik ve ulusal devlet formlarını sağlayamazlar.

Burjuvazi 18. ve 19. yüzyılda Batı Avrupa'da feodalizmi tasfiye ederek ulusal birliğini sağlamış, feodal parçalanmışlıktan kaynaklanan iç çatışmalara son vererek, ulusal düzeydeki barışını önemli oranda ortaya çıkarmış ve kapitalizmi ulusal çerçevede önemli düzeyde geliştirmiştir.

Büyük imparatorlukların egemenliğinde kalan halkların burjuvalaşma, uluslaşma ve ulusal birliğini sağlama süreçleri doğal olarak farklı gelişmiştir. Buralardaki ulusal demokratik devrimler, içte feodalizme karşı bir mücadele yürütürken, daha çok da dışa karşı bir mücadele içinde gerçekleşmiştir. Başta Polonya olmak üzere Doğu Avrupa'daki ulusların mücadelesi bu karakterde olmuştur.

Batı Avrupa'da ulusal birlik, devletleşme ve kapitalizmin gelişmesiyle birlikte, burjuvaziyle feodalizm arasındaki çatışma yerini, burjuvaziyle emekçi sınıflar arasındaki mücadeleye bırakmıştır. İç barışı sağlama artık yeni bir mücadeleyi gerektirmektedir. Bu da emekçiler lehine demokratik bir gelişmeyle mümkün olacaktır. Bu mücadele kesintisiz olarak bugüne kadar sürmüştür.

feodalizm için ulusal ihanet önemli değildir. Hatta normaldir. Çünkü onun için önemli olan; ulusal birlik ve ulusun güç kazanması değil, kendi yerel otoritelerini korumaktır. Feodaller kiliseye ve dış güçlere dayanarak kendini ayakta tutmak isterken, burjuvazi ise kardeşlik kavramıyla bir araya getirmek istediği ulusa dayanmaktadır.

varlığını sürdürmesinde, bu bilinç çarpıtılmasının getirdiği yanlışların payı az değildir. Bu nedenle olaylara sıradan değerlendirmelerin yüzeyselliğiyle değil, tarih ve sosyal bilimin evrensel gerçekliğiyle yaklaşmak önem kazanmaktadır. PKK bu bilimsel yaklaşımı ve pratiği defalarca ortaya koymuştur. Son ulusal barış ve demokrasi projesi de bilimin evrensel gerçekliğiyle hazırlanmıştır. Ancak yine de ulusal barış, demokrasi olgularını tarihi gelişimi içinde irdelemek yararlı olacaktır.

Kapitalizm kendini geliştirmek için feodalizmle savaşmak zorundadır

Bugün bilim ve teknolojinin gelişimiyle Beekonomik yaşam, sınırları ulusal düzeyde bile gerekli görmezken, feodal toplumlarda ise ağalar (derebeyler) kendi hakim oldukları topraklarda sınır çizmiş bulunuyorlardı. Genel eğilim, her ağanın kendi topraklarında otoritesini güçlendirip, hakiyeti altındaki köylüleri sömürmektir. Böyle yan yana bulunan sayıca çok derebeylikler toplumsal yaşamı belirliyordu. Kapitalizm öncesi tarihte birçok devlet var olmuş olsa da, bunların içinde sayıları yüzleri bulan feodal otoriteler varlığını sürdürdü. Düzen feodal sömürüye dayandığından, bu feodal beyler arasında sürekli savaşlar yaşanırdı. En önemli üretim gücü olan toprakları genişletmek ve daha fazla köylüyü sömürmek istemi, bu çatışmaları sürekli hale getirmiştir. Dolayısıyla ağalık düzeninde fırsatını bulduğunda savaşma ve otoritesini genişletme kültürü yerleşmiştir. Bu otoriteyi genişletme, kendi yerel otoritesini genişletme amacı taşımaktadır.

Batı Avrupa'da kurulan feodal krallıklar, daha çok yeni ortaya çıkan burjuvazinin desteğiyle ve teşvikiyle oluşmuştur. Doğu'da ise siyasal ve sosyal çeşitli nedenlerle kurulan feodal imparatorluklar olsa da, bunlar yerel otoritenin ve feodal anlayışın sürmesine engel değildir. Çünkü çok merkezleşmiş bir siyasal ve idari denetimi gerektirecek ekonomik nedenler yoktur. Osmanlı imparatorluğu ve diğer imparatorluklarda, yerel otoritelerin varlığını koruması; toplumun tüm hücrelerine kadar otorite altına alınmasını gerektiren kapitalist ekonomi gibi bir gelişmenin hala var olmasındandır.

Feodal dönemde ortak yaşam ve ortak kültür aracı olan, aynı dili konuşan halklar farklı ağaların otoritesinde bir yaşamı sürdürmektedir. Bazı farklılıklar olsa da, aynı dili konuşan, ortak kültürü taşıyıp ve ortak bir coğrafyada yaşayan topluluklar halk olarak adlandırılmıştır. Tarih içinde benzerliklerin artması ve merkezi feodal krallıklar altında ortak ilişkilennmelerin gelişmesiyle, halklaşmayla uluslaşmanın arasında değerlendirilen milliyetlerin ortaya çıktığı

riyla değişip geçeceğiz.

Feodal dönemde de ticaret durmaz. İpek ve Baharat Yolları gibi Ortadoğu'dan geçen ticaret yolları bu dönemde de işler. Bu yollar yükselişe geçen İslam ülkeleri kontrolündedir. Binli yıllarda Avrupa'nın yaşadığı ağır ekonomik ve siyasal sorunlar, Avrupa'yı Hristiyanlık bayrağı altında Ortadoğu'yu kontrol altına almak için Haçlı Seferleri yürütmeye götürür. Uzun, kanlı ve yıpratıcı Haçlı Seferlerinden sonra Avrupalılar Ortadoğu'dan atılırlar. Avrupalılar amaçlarına ulaşamazlar, ancak bu savaş Avrupa'ya, farklı sonuçlar yaratacak biçimde yansır.

İlk Rönesans hareketinin Haçlı Seferleri döneminde önemli merkezler haline gelen İtalya kentlerinde ortaya çıkmasında bu savaşların etkisinin olmadığı söylenebilir. Bu süreçte bir yandan düşüncede gelişim olurken, diğer yandan kapitalizmin ilk üretim üniteleri olan manifaktür üretimde bir gelişme ortaya çıkar. Yine yeni ticaret yolları arama arayışları hız kazanır. Marifaktür üretim, düşüncenin gelişmesi ve yeni ticaret yolları arama, birbirini etkileyip teşvik ederek yeni bir üretim ve yaşam tarzının ortaya çıkmasını sağlar.

Manifaktür üretim ve ticaretin gelişmesi meta üretimine yoğunluk kazandırır. Zaten bu yeni üretimin gelişmesiyle feodalizmin kendi kapalı ekonomisi için kurduğu üretim üniteleri çöker.

Kapitalizm gelişmeye başlar. Ancak siyasi ve idari otorite hala feodal beylerin elindedir. Bu beylerin hakim olduğu alanlar yine idari ve siyasi çitlerle çevrilidir. Şehirlerde üretim yapan burjuvalar ürettikleri malları istediği gibi serbestçe dolaşıma koyup satamamaktadır. Üretilen metaller kaç feodal beyin arazisinden geçse, her biri ayrı ayrı geçiş vergisi almaktadır. Yine kapitalizmin kendi üretim koşulları için gerekli olan yaşam anlayışını geliştirmesi mümkün olmamaktadır. Yeni yaşam biçimi yeni ihtiyaçlar demektir. Yeni ihtiyaçları da karşılayacak kapitalizmin ürettikleri olacağından yeni yaşam tarzını oturtmakta önem kazanmaktadır.

Kapitalizm kendini geliştirmek için feodalizmle savaşmak zorundadır. Feodal çitleri yıkması zorunludur. Bu çitleri yıkmadan, malların hızlı dolaşımını ve kendi üretiminin geleceğini güvence altına alamaz. Yine ucuz iş gücü için köylülerin emeğinin özgürleşmesine ihtiyacı vardır. Feodal yaşam biçimini yıkararak, kendi yaşam sistemini kurmadan büyük bir açılım ve hamle yapamaz.

Bu temelde ortaya burjuvazinin her alanda yeni fikirleri ortaya çıkar. Feodal çitlerin ortadan kaldırılması için milliyetçilik ideolojisini ortaya atar. Aynı dili konuşan, ortak kültürü yaşayan coğrafyada yerel çitlerin kaldırılıp, ulusal çitler haline getirilmesini savunur. Kendisi de feodal olan kilise-

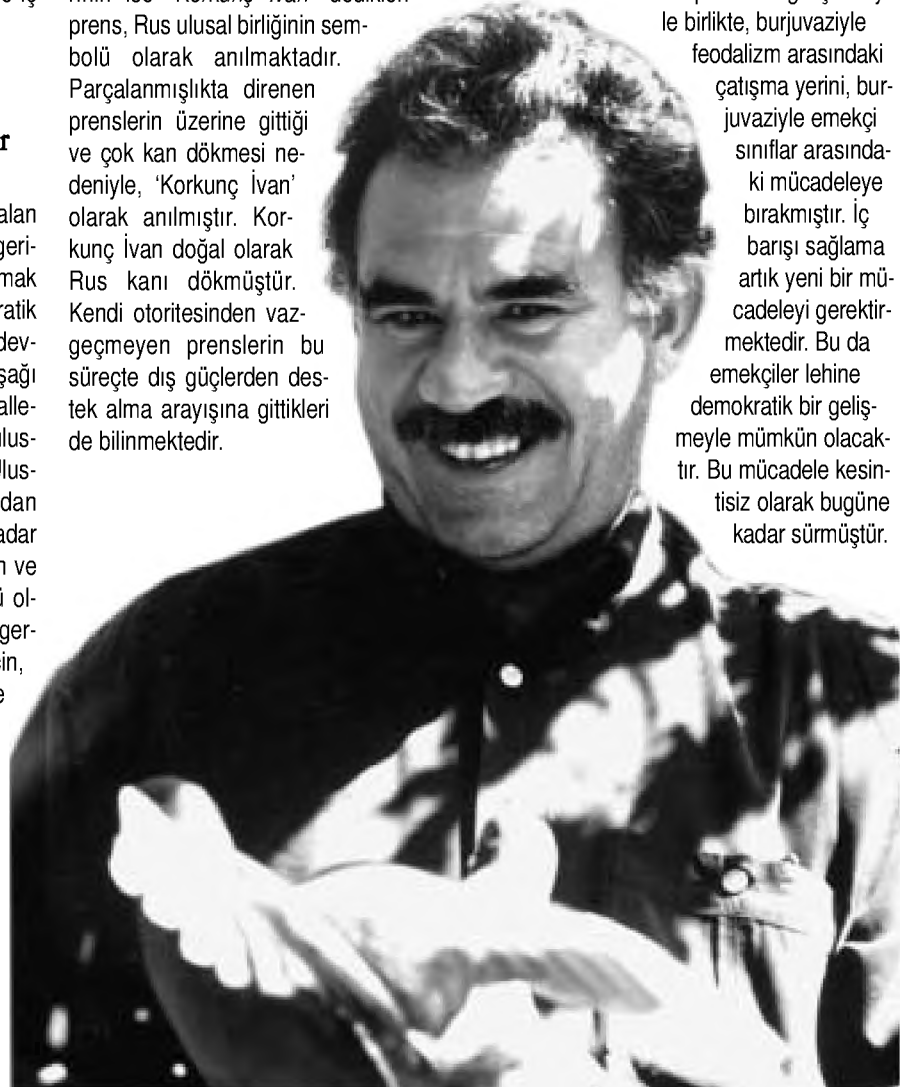
lumda olumlu yankı bulur.

Burjuvazi hem bilim-teknik gelişmesine hizmet eder, hem de bilim ve teknolojinin gelişiminden güç alır. Felsefede, düşüncede bir hamle yaşanır. İnsanlık için büyük bir aydınlanma dönemi başlar. Milliyetçi düşünce ve burjuva yaşam felsefesi feodallerin kalelerini döver. Böylece feodalizmle burjuvazi arasında amansız bir savaş başlar. Feodaller yerel otoritelerini korumak için kiliseyle birlikte direnişe geçerler. Feodalizm için, milliyetçilik ve çitlerin yıkılmasıyla gerçekleşecek ulusal otorite, ölüm anlamına gelmektedir. Bu nedenle feodaller ulusal birliğin oluşmaması için burjuvaziye karşı savaşır. Kendi otoritelerini yitirmemek için dış güçlerle işbirliği yaparak millî burjuvaziye karşı savaş açarlar. Feodalizm için ulusal ihanet önemli değildir. Hatta normaldir. Çünkü onun için önemli olan; ulusal birlik ve ulusun güç kazanması değil, kendi yerel otoritelerini korumaktır. Feodaller kiliseye ve dış güçlere dayanarak kendini ayakta tutmak isterken, burjuvazi ise kardeşlik kavramıyla bir araya getirmek istediği ulusa dayanmaktadır. Bu nedenle köylülere, işçilere "eşitlik, kardeşlik, özgürlük" sloganlarıyla seslenir. Yine dış saldırılara karşı milliyetçilik ve ulusal birlik sloganıyla halkı etrafında toplar. Feodalizme karşı bu mücadele iç ve dış savaşlarla yan yana yürür.

Demokratik devrimler doğası gereği bir iç savaş niteliğindedir

Ulusun temsilcisi bayrağını ele alan burjuvaziyle, parçalanmışlığı ve gericiliği temsil eden feodalleri uzlaştırmak mümkün değildir. Burjuva özlü demokratik devrimler dönemi başlar. Demokratik devrimlerin temel amacı feodal düzeni alaşağı edip burjuvaziye hakim kılmaştır. Feodalleri tasfiye etmeden gerçek anlamda uluslaşmayı yaratmak mümkün değildir. Uluslaşma, demokratik devrimle doğrudan bağlantılıdır. Demokratik devrim ne kadar gerçekleşirse, uluslaşma o kadar derin ve kapsamlı olur. Ulusun ne kadar güçlü olduğu, ne düzeyde demokratik devrimi gerçekleştirdiğiyle ölçülebilir. Kapitalizm için, feodal çitlerin ortadan kaldırıldığı böyle bir toplumsal örgütlenme ihtiyacı; köylüler de feodal bağılıktan kurtulmak için, bu demokratik devrim ve uluslaşma mücadelesine destek olmuşlardır.

Demokratik devrimler doğası gereği bir iç savaş niteliğindedir. Dolayısıyla uluslaşmada buna bağlı olarak bir iç savaşla gerçekleşmiş olmaktadır. İç savaş niteliği taşımayan bir uluslaşma ve demokratik devrim görülmemiştir. Bu iç savaş bazı halklar-

mist milliyetçilikle mücadelesi o günlere dayanmaktadır. Bu mücadele hem bir sınıf mücadelesi, hem de parçalanmışlığa karşı bir ulusal mücadele olarak başlamış ve gelişmiştir. Feodal gericiliğe karşı bir mücadele de olduğundan demokratik devrimci bir nitelikte yürümüştür.

PKK, sosyalist ideolojisiyle ulusal demokratik süreci başlatmıştır. Diğer tüm Kürt örgütleri kendilerini egemen sınıflardan koparamadıkları için halkla bütünleşemezken, PKK kısa sürede halkla bütünleşmiş, yoksul Kürt halkının ulusal özgürlük ve demokrasi umudu haline gelmiştir. Tüm diğer örgütler belirli bölgelere dayanırken, PKK Kürdistan'ın tüm alanlarına yayılmaya çalışmıştır. Bu sırada çeşitli örgütler PKK'nin ideolojik ve politik yaklaşımı karşısında eriyceklerini düşündüklerinden silahlı saldırılara geçerek PKK'nin gelişmesini ve diğer alanlara yayılmasını engellemek istemişlerdir. Ancak Apoculuk tüm Kürt halkının beynine ve yüreğine bir özgürlük tohumu olarak düşmüştür. Çünkü Kürt halkı hem birlik istemekte, hem de birliği parçalayan ve üzerinde egemen olan ağalardan kurtulmayı arzulamaktadır. PKK, halkın bu özleminin ortaya çıkardığı büyük dinamizmi ve enerjiyi yanına alarak yürüyüşünü çok hızlı biçimde sürdürmüştür. Kürt toplumuna bir alt-üst oluşu daha 1980'lerden önce belirli düzeyde yaşatmıştır. Bu sarsıntı kapsamlı olduğu, sonuçlarını halk ve militan düzeyinde çok boyutlu ortaya çıkardığı için, 12 Eylül bu gelişmenin kökünü kazıyamamış ve kendisini 15 Ağustos'a taşımıştır.

12 Eylül, ulusal demokratik devrim gücünü ezemediği gibi, bu ideoloji ve politikalarının Kürdistan'ın dört parçasına serpilmesine ve dünyaya açılmasına yol açarak, Kürt hareketlerinde varolan dar politik yaklaşımların aşılmasına da vesile olmuştur.

15 Ağustos'un ne tür sonuçlar doğurduğunu bugün dost-düşman herkes kabul etmektedir. Bir ulusun bünyesinin kuvvetlenmesi, gerçek anlamda bir ulus haline gelmesi ve birliğini sağlaması için gereken demokratik devrimi tamamlamasa da en güçlü ve kapsamlı biçimde gerçekleştirmiştir. Birkaç yıl süren halk serhıldanları, bunun tüm Kürdistan'a yayılması ve tüm toplumsal kesimleri kapsaması bu demokratik devrimin düzeyinin ifadesidir. Bunu da PKK öncülüğünde ve ERNK bünyesinde gerçekleştirmiştir. Kürdün en geri kesimleri olan kadınların bu serhıldanlarda öncülük yapması ve gerillada binlerce sinin yer alması demokratik devrimin hiçbir Ortadoğu toplumunda olmadığı kadar gerçekleşmesi anlamına gelmektedir.

tik devrimci yurtseverliğin başarı şansı ve çözüm gücü olduğu ispatlanmıştır. Kürt toplumunun demokratik devrime paralel olarak bir sosyal ve kültürel devrim yaşadığı da tartışmasız gerçektir. Bunun sonuçlarının toparlanması ve iyi değerlendirilmesi söz konusu olduğunda, Kürt halkının daha çarpıcı gelişmeler ortaya çıkarcacağı da kesindir.

Kuzey Kürdistan'da gelişen bu ulusal demokratik devrimin Suriye'deki tüm Kürt halkını içine alarak çok önemli sonuçlar ortaya çıkardığı da düşman olanların bile inkar edemeyeceği bir gerçektir. Yine Doğu Kürdistan'da da halkı derinden etkilemiştir. Başkan Apo'nun esaretinden sonra Sinî'den (Sanandaj'dan) Mako'ya kadar onlarca şehir ve kasabada Kürt halkının ayağa kalkması ve onlarca şehit vermesi bunun kanıtıdır. Bugün Doğu Kürdistan halkı PKK'nin ulusal demokratik çizgisinde kendini yeniden yaratıp, ulusal demokratik özgürlüğünü elde etme sürecini yaşamaktadır.

Kürt halkının geliştirdiği ulusal demokratik devrim, Kürdistan'ın Büyük Güney Parçası'nda da bütün engellere rağmen hükümünü icra etmektedir. Her ne kadar aşiretçi-feodal, ilkel milliyetçi yerel otoriteler tarafından ulusal demokratik gelişim cendere altında tutulsa da Güney Kürdistan da eski Kürdistan değildir. Güney Kürdistan halkının ulusal özelemler doğrultusunda verdiği emek ve çektiği acılar bir birikim ortaya çıkarsa da bunun ulusal demokratik bir öze kavuşmasında PKK'nin öncülük ettiği ulusal demokratik devrimin etkisi düşünüldüğünden çok daha fazladır.

Kazakistan Kürtlerinden Avrupa'da ve dünyanın her yerinde yaşayan Kürtlere kadar bu ulusal demokratik devrimin etkileri büyük olmuş, Yahudiler dışta tutulursa, yurtdışında bu düzeyde bir örgütlenme ve ulusal yaşam içine girmeyi yalnızca Kürt halkı başarmıştır.

PKK bu sonuçları ortaya çıkarırken, yalnızca kendi ideolojik gücüne, bunun örgütsel ve politik olarak yaşamsallaştırılmasına ve halka dayanmıştır. Dünyada ve bölgedeki politik çelişkilerin getirdiği boşlukları değerlendirmiş, bunu yaparken hiçbir dış güce dayanmamış ya da politik uzantısı haline gelmemiştir. İlkeli davranmış, her türlü ilişkilenemeyi, örgütlenmesi ve mücadelesini geliştirme gücünden almıştır. Zayıflıkların yarattığı ilişki biçimlerine kendini her zaman örgütlü ve güçlü tutarak izin vermemiştir. Bu duruşuyla saygınlığını her zaman korumuştur. PKK tarihi yazıldığında herhalde en fazla da bu onurlu duruşuna yer verilecektir.

PKK'nin bu temelde yarattığı gelişme-

edilmek istenmiştir. Ancak burada hesaplamayan PKK'nin gerçekleştirdiği ulusal demokratik gelişimin bir komployla tasfiye edilemeyeceği kadar güçlü biçimde Kürdistan ve Ortadoğu topraklarına yerleşmesidir. Önderliğimiz esaret altında olsa da onun ideolojik, politik ve örgütlü kişiliği maddileşmiş bir halk ve Ortadoğu gerçeği haline gelmiştir. Çünkü PKK Önderliği ne yalnızca siyasal bir önderliktir, ne de PKK yalnızca siyasal bir partidir. Başkan Apo her şeyden önce ideolojik bir önderlik ve bunun örgütleniş biçimi-

yenilgiye, daha sonrada politik yenilgiye uğrayan ilkel milliyetçilik ve onun Kuzey Kürdistan'daki türevi olan reformist milliyetçilik, uluslararası komplonun yarattığı baskıyı arkasına alarak PKK'yi tasfiye edip çeyrek asır öncesi yenilginin rövanşını almak istemektedir. KDP, uluslararası komplo sürecinde komploculara aşıktan destek vermiş, YNK ise perde önüne çıkmadan verdiği destekle komplonun başarısını beklemiştir. Başkan Apo'nun esaretinden sonra partinin yaşadığı sorunlar dikkate alınarak her taraf-

dır.

PKK ile ilişki sürecinde ulusal bir politika izleme imkanı doğduğu halde hiçbir zaman buna yanaşmamıştır. Çünkü YNK, doğusundan itibaren tüm ulusu kucaklayan ve ulusal bir politika yaparak sonuç almak isteyen bir yaklaşımla siyaset sahnesine çıkmamıştır. KDP'den ayrılışında haklı gerekçeler olsa da, bu durum onu doğru bir politika yapmaya götürmemiştir. YNK de kendisinin etkili olduğu Soran bölgesinin örgütü olarak doğmuş, içinden çıktığı politik kültür

PKK'nin yeni stratejisi 21. yüzyıl Kürt stratejisidir. Mücadeleyi bırakmak bir yana mücadelesiz kalmama stratejisidir. Böyle bir strateji de temellerini, otuz yıllık verilen mücadele sonucu ortaya çıkan halk gerçekliği ve her alandaki kazanımlardan almaktadır. Başkan Apo ve PKK bu çizgisini tüm berraklığıyla izah etmiştir.

dir. Bir özgür yaşam felsefesi ve hareketidir. PKK de başından beri böyle gelişmiş, kurumsallaşmıştır. Bu öncülük altında mücadeleye atılan halk da yalnız siyasal olarak değil, ideolojik, sosyal, kültürel olarak yoğunlaşmış, demokrasi ve özgürlük uğruna mücadeleyi bir yaşam biçimi haline getirmiştir. Eksiklikleri ve yetersizlikleriyle böyle bir halk gerçekliğine ulaşmak, her türlü komployu boşa çıkartacak bir kuvvet haline gelmektir. Bu nedenle silahlı saldırılar ve siyasi tasfiye hareketleriyle bu yaratılanı ortadan kaldırmak kolay değildir. Nitekim Başkan Apo'nun Ortadoğu'dan çıkarılmasından bu yana geçen iki yıl bunun ispatı olmuştur.

PKK'nin yeni stratejisi 21. yüzyıl Kürt stratejisidir

Partimiz '93'ten beri yeni bir strateji arayışı içinde olmuştur. Gerçekleştirilen bu ulusal demokratik devrimin, yeni bir mücadele stratejisiyle tarihi akışını sürdürmesinin önü açılmak istenmiştir. 1998 ateşkesi bu politikanın somut ifadesi olarak yaşama geçirilmiştir. Başkan Apo'nun '98 ateşkes konuşması tekrar tekrar incelenir ve Ortadoğu'dan çıktıktan sonraki değerlendirmeleri analiz edilirse, Başkan Apo'nun ve PKK'nin çizgisi daha net anlaşılır.

PKK'nin yeni stratejisi 21. yüzyıl Kürt stratejisidir. Mücadeleyi bırakmak bir yana mücadelesiz kalmama stratejisidir. Böyle bir strateji de temellerini, otuz yıllık verilen mücadele sonucu ortaya çıkan halk gerçekliği ve her alandaki kazanımlardan almaktadır. Başkan Apo ve PKK

tan baskı arttırılmış böylece sonuca gidilmek istenmiştir. Bu baskıyı arttıranların hepsi kendine göre hesap yapmaktadır. Parti içinde de partiyi bölüşme hesapları söz konusu olmuştur.

PKK Olağanüstü 7. Kongre öncesi yapılan bu hesaplar kongreyle boşa çıkarılınca içte ve dışta bazı çevreler saldırılarını açık hale getirmiştir. Parti içindeki sorunlar ideolojik-örgütsel mücadeleyle tümünden aşılırken, dışarıdaki saldırılar daha da artmış, bu yönüyle mücadele daha da yoğunlaşmıştır.

Kongreden sonra saldırılarını daha da arttıran güçlerin başında YNK gelmiştir. Nisan ayında partinin Süleymaniye'deki çalışmalarını engellerken, Halk Savunma Kuvvetleri'nin kamplarının ve üslendiği alanların etrafına binlerce güç yığmıştır. Yine parti çalışanlarını tutuklamış, köyler dahil her alanda erzak alımını engellemiş, yaralı ve hastaları bulunduğu alandan çıkartmıştır. Bu süreçte partiyi dağıtıp mücadeleye edecek konumdan çıkarmak isteyen, ancak parti içinde bozgunculuk yapamayacaklarını anlayınca kaçan kişilere kucak açmıştır. Başkan Apo ve parti hakkında karalama kampanyasını hızlandırmış, parti içine müdahale edecek kadar bir karşı faaliyetin içine girmiştir. Bu, kongre sonrası arttırılan baskılardır.

YNK kendi öz gücüne dayanan bir parti değildir

En son Karadağ'da cephe çalışması Eve yeni savaşçıların eğitimini yapan güçlerimize saldırmıştır. Bu tutumlarından vazgeçmeleri söylenmesine rağmen, ısrarla güçlerimizin üzerine gitmişlerdir. Burada bir kısım yeni savaşçı şehit edilmiş, bir kısmı ise esir alınmıştır. Bunun sonucu çatışmalar yayılmış, karşılıklı kayıplar yaşanmıştır.

YNK, 1994'ten beri iyi ilişkiler içinde olduğu PKK'ye neden bu dönemde böyle bir savaş açmıştır? Bunu anlamak için YNK'nin politika yapma tarzına bakmak lazımdır. YNK kendi gücüne dayanarak politika yapma tarzına sahip değildir. Uluslararası ve bölgesel dengeler üzerinde yaşamayı esas almıştır. Dengeler elverir ve sonuçlar alacağını düşünür-

se fırsat bu fırsattır deyip otoritesini artıracak adımlar atar. Bu yönüyle dengelere ve fırsatlara dayanan bu politik tarzı yıllardır sürdürmektedir. Halkın gücü ve ulusal demokratik güçlerle bir araya gelip kendisini güç yapma, dolayısıyla ulusal bir politikayı izlemeyi şimdiye kadar tercih etmemiştir. Nitekim dengelere ve fırsatlara göre saflarını sık sık değiştirdiği için hem ulusal, hem bölgesel, hem de uluslararası güçler içinde güvenilmezliği ile anılmakta-

ve şekillenmenin Soran alanındaki devamacısı olmuştur. YNK'nin de tüm düşündüğü, ulusal politika ve ulusal birlik değil, *"kendini bulduğum yerel otoritemi nasıl geliştiririm"* olmuştur. YNK'nin siyasal tarihi bunun tekrarıdır başka bir şey değildir.

PKK'ye saldırması bu politik tarzın ulaştığı sonuçtur. Uluslararası komployu yapanlar dünyanın ve bölgenin en etkili güçleridir. Eskiden beri ABD ve İngiltere gibi uluslararası komplonun yürütücüleriyile yakın ilişkileri vardır. Bunlara her zaman PKK'yi kontrol ettiği ve PKK'ye karşı olduğu konusunda güvence vermiştir. Dış güçlere ve dengelere dayandığı için uluslararası komplo gerçekleşince, açıkça komplocuların daha fazla desteğini almak için PKK'ye yönelmiştir. PKK'ye ağır saldırıların olduğu dönemde bu fırsatı değerlendirerek PKK'ye karşı olmanın rantını almak istemiştir. PKK'nin Kürt halkı içindeki konumunun ne olduğu onun için önemli değildir. Dış güçlerin, özellikle güçlü devletlerin PKK'ye nasıl baktıkları önemlidir. PKK'ye bakışını dış güçlerin bakışı belirlemektedir. PKK'ye saldırmanın önemli rant getirdiğini bilmektedir. Bir zamanlar başkaları bu rantın kaymağını yemiştir. Şimdi de kendisi bu ranttan önemli pay elde etmek istiyor. Zaten YNK'nin uzun yıllardır siyasete böyle bir ticari mantıkla yaklaştığını Güney Kürdistan'la ilgilenen her çevre bilmektedir.

PKK'nin üstünde siyaset eskiden KDP üzeri yapılıyordu. Çünkü PKK'nin güç yoğunluğu Türkiye ile savaş nedeniyle Behdinan alanındaydı. Savaşın durdurulmasından sonra bir kısım gücün Soran alanına kaydırılması söz konusu olunca, bu defa PKK'yi darbeleme ve tasfiye etme politikası YNK üzerinden yapılmaya başlanmıştır. YNK de bunu canı gönülden kabul etmiş ve PKK'yi, çok çirkin biçimde rant getirecek politika malzemesi olarak değerlendirmek istemiştir.

Öte yandan YNK, PKK'nin Kürt halkı içinde her düzeyde büyük imkanlar ve birikimler yarattığını bilmektedir. Yine Kuzey Kürdistan'ın Kürdistan geneli için önemli olduğunu düşünenlerdendir. Eğer bu potansiyeli kendi kanadına aktarırsa, büyük bir güç kazanacak ve Güney'de KDP karşısında daha etkili hale gelecektir. PKK'nin tabanına ve birikimine konarsa, Kürdistan genelinde de etkili olacak, hatta hayal ettiği ulusal önder olma sıfatına bile erişebilecektir. PKK'yi tasfiye edip yarattığı değerlerin üzerine konmak isterken YNK liderliği bunu da düşünmüştür.

Başkan Apo'nun yakalanmasını fırsat bilen Kuzeyli bazı örgütlerle, PKK'yi daha önce tasfiyeye uğratmak isteyen veya mücadelenin ağırlığını kaldırmayarak kaçan bazı unsurların düşmanlıklarını artırdığını görünce, PKK'ye saldırarak bunlara güç verip, Türkiye'de kendine bağlı bir yapılanma yaratmayı da önüne koymuştur. Bu, uluslararası komplocuların YNK'nin önüne koyduğu bir görevdir.

Bunu yaparken PKK'yi tasfiye etmeyi halen umut eden Türkiye'den destek aldı-

Kürt halkı demokratik devrimini gerçekleştirmiştir

Kürt halkı Kuzey Kürdistan'da tüm feodal çitleri parçalamış, Kürdün birliğini sağlayarak *"Kürtler birlik olmaz"* yarısını yerle bir ederek, böylece kara kaderini tarihin gerisinde bırakmıştır. Dolayısıyla ilkel milliyetçiliğin değil, feodalizmin parçalayan ve güçsüzleştiren varlığına karşı mücadele eden ulusal demokra-

ler öyle bir düzeye ulaşmıştır ki, PKK karşıtı örgüt ve bireyler bile bu devrimin ortaya çıkardığı sonuçlar ve imkanlarla kendilerini yaşatmaktadırlar.

Kürdistan'da ortaya çıkan her olay ve gelişmeyi bu anlatılanlar çerçevesinde bilimsel ölçülerle değerlendirmeden doğru bir sonuca varmak mümkün değildir.

PKK'nin tüm Ortadoğu'ya ve Kürdistan'a yerleştirmek istediği özgürlük ve demokrasi mücadelesi uluslar arası komployla tasfiye

ği gibi, bu uğursuz amaçlarına ulaşmak için İran'ı da PKK'nin üzerine sürmek istemektedir.

YNK'ye tüm bunları yaptıran etkenlerin en önemilerinden birisi de Güney Kürdistan'daki sıkışık durumudur. Bilindiği gibi Güney Kürdistan'da KDP daha etkin durumdadır. YNK ise hem siyasi, hem sosyal, hem de ekonomik olarak büyük bir bunalımı yaşamaktadır. Bu sıkışık durumdan kurtulmak ve Süleymaniye beyliğini genişletmek istemektedir. Doğru bir ulusal politika izleyerek bu durumdan kurtulacak bir yaklaşımı olmadığı için çeşitli manevralarla yerel otoritesini sağlama almanın yoğun hesabı içindedir. YNK'nin bir süredir bu yönlü bir arayış içinde olduğunu bilmeyen kalmamıştır. İşte şimdi PKK'ye karşı çıkarak, alacağı destekle büyük bir hamle yapmanın hesabı içindedir.

YNK'nin saldırıları bu politik tarz doğrultusunda ve bu çerçevede başlamış ve yürütülmektedir. Değerlendirilmesi de bu eksende olursa doğru sonuçlara ulaşılabilir.

Güney'deki durum çözumsuzlüğün çarpıcı örneğidir

Kürt tarihi ve özellikle yakın tarih incelendiğinde şu yargıya varılabilir; Kürdistan'da parçalanmışlığa neden olan aşiretçi-feodal ve yerel politikalar aşılmadan ne iç çatışmalar ortadan kaldırılabılır, ne de çözüm getiren ulusal bir politika izlenebilir.

Birliği dinamitleyen yerel politikalar her şeyden önce Kürdün gerçek gücünün ortaya çıkmasını engellemektedir. Büyük Güney parçasında olduğu gibi örgütler, demokratik devrimin gelişmesine ket vurduklarından halkın gücü etkili hale gelmiyor. Bunun yarattığı güçsüzlük ise doğal olarak dış güçlerden destek almaya götürüyor. Uluslararası siyasetin en karmaşık, en fazla çıkara dayandığı Ortadoğu'da bu durum, çeşitli güçlerin uzantısı olmayı beraberinde getiriyor. Dış güçler her zaman kullanabilecekleri bir kartı ellerinde tutmak için, Kürt sorununda bir çözüme yanaşmadıklarından, Kürt sorunu çözumsuzlük girdabında boğuntuya uğrattılıyor. Dolayısıyla aşiretçi-feodal zemine dayanan ilkel milliyetçilik ve bunun türevi reformist milliyetçilik çözumsuzlüğün adı oluyor.

Güney'deki durum çözumsuzlüğün çarpıcı örneğidir. Gücünü halktan ve tüm ulusal güçlerin bir araya gelmesinden alan ulusal demokratik bir politika, sınıf anlayışları ve dış ilişkiler nedeniyle bir türlü gündeme getirilemiyor. Bu yapılamayınca, bu güçler dış destek ve fırsat bulduklarında bir diğerine saldırıyor. Geçici bir sükunet yakalansa da bir süre sonra bir başkası kendini iyi pozisyonda görünce yerel otoritesini genişletmek için saldırıya geçiyor. Ulusal düşünmeyen mantığın kendi gücünü genişletmesi söz konusu olunca, ulusun çıkarının ne olup olmadığına bakmadan bu *"ben merkezci"* tutumda ısrarı devam ediyor. Bu durum da ulusal mücadelede bir kaos yaratıyor. Bu yerel güçlerden biri her zaman kendinin haklı olduğunu ileri sürüyor ya da diğeri *"bana saldırdı"* diyerek, işin özünü gözden kaçırdıklarından ulusal bilinç bulanıklaştırılıyor ve kafa karışıklığı ortaya çıkıyor.

Burada en doğru tutum gibi gözükten *"kardeş kavgasına son verilsin, bırakuji yaşanmasını"* sesleri yükseliyor. Bu kavramların duygusallığı ve iyi niyet taşıması, soruna köklü çözüm getirmediği için, sadece sorunun gerçek nedenlerinin görülmesini engelleyici bir işlev görüyor. İç çatışmalar bir yönüyle bırakuji olurken, esas yönüyle ise farklı politikaların çatışmasıdır.

Güney'de aşiretçi-feodal politikaların çatışması kardeş kanı dökmetedir. Buna karşı çıkmak tabii ki doğrudur. Ama buna yol açan politikalara karşı çıkılmadığında bunun bir siyasi değeri olmuyor. Ya yanlış ya da yanlışın bir yönüne karşı çıkmakla yanlış önlenmiyor. Kürt gerçeğinde ortaya çıkan çıkmazlardan

birisi de bu yetersiz ve yanlış tutumların aşılmamasından kaynaklanıyor.

Bu yetersiz, siyasi değeri olmayan duygusal yaklaşımın tarihi nedenlere dayanan anlaşılır yanı bulunmaktadır. Kürtler aşiretçi-feodal yapılanmayı aşamadıkları için bundan kaynaklı çatışmaları fazlasıyla yaşamışlardır. Egemen güçler, sömürgeciler ve emperyalist güçlerde kendi çıkarları için körüklediklerinden, ardı arkası gelmeyen çatışmalar Kürt halkını fazlasıyla yıpratmıştır. Buna geçmiş Kürt isyanlarında aynı aşiret, hatta ailenin içinde bölünmelerin yarattığı sonuçlar ve büyük Güney'de yıllardır iç çatışmalarda dökülen kanlar da eklenince Kürt halkında bu acıların haklı olarak yarattığı duygusalılık, yaşananların siyasi özünü anlamanın önüne geçmiştir. Yine dış güçler ve bölge güçleri tarafından, bir parçada gelişen harekete karşı diğer Kürt örgütlerinin kullanılması da bu duyguları kamçılamıştır. Doğu Kürdistan'daki ve Kuzey Kürdistanlı örgütler üzerine Güneyli örgütlerin nasıl gönderildiği bilinen bir gerçektir.

Bu bakımdan oluşan duygusalılıklar ve hassasiyetler bir yönüyle olumlu derken, sorunu kökten çözecek duyarlılıklar getirmediği, hatta doğru ile yanlışın aynı kefedey tartışılması sonucunu doğurduğu için, halkın çözüm konusunda ağırlığını doğru-dan yana koymasını engellemektedir. Do-

Düine ait olan ve kendini korumak isteyen geri sosyal ve siyasal yapılanmaları tasfiye etmek, özgürlük ve demokrasiyi elde etmede halkın önündeki bir görevdir. Diğer ulusların tümü bu demokratik devrim savaşını yaşamışlardır. Doğal olarak Kürt halkı da kaçınılmaz olarak bunu yaşayacaktır. Kaldı ki son otuz yıldır halk bu savaşı vermektedir ve içindedir.

layısıyla ulusal bilincin ve refleksin doğru biçimlenmesi için olaylara sıradan ve duygusal bakışın getirdiği bu durumun aşılması artık zorunlu hale gelmiştir.

Uluslaşma ve ulusal savaş özünde bir demokratik devrim olayıdır

Ulusal politikalar ve ulusun birliği, tüm dünyada iç çatışmalarda doğrudan yana tutum konularak yerleştirilmiştir. İlk önce halkın iradesinin ortaya çıkmasını engelleyen aşiretçi-feodal anlayışlara karşı çıkılmak durumundadır. Bunun için de her zaman demokratik devrimi geliştiren güçlerden yana tavır konulmalıdır.

Uluslaşma ve ulusal savaş özünde bir demokratik devrim olayıdır. Aşiretçiliği, feodalizmi ve yerel otoriteleri korumak isteyen her güç uluslaşmaya ve ulusal politikaya karşıdır. Dolayısıyla bu yapılanmalarla savaşılmalı ve bu yapılanmalara karşı savaşanların yanında yer alınmalıdır. Kim yerel otorite savaşı veriyorsa buna karşı savaşılmalıdır. Çünkü yerel politikalara karşı verilen savaş devrimci bir savaştır. Ulusun kendi savaşıdır ve haklıdır. Burada *"bu savaş neden oluyor"* demek bu savaşa anlam vermemek, ulusal bilinç ve refleks yetersizliğidir. Bu açıdan hangi savaş haklı ulusal demokratik savaştır, hangi savaş bırakujidir bunun ayrımını yapmak önemli hale gelmektedir. Aidiyeti Kürt olmak doğal bir sosyal olaydır, Ulus olma ise, daha üst bir sosyal olay ve günümüzde siyasi bir duruşu da gerektirmektedir.

Bir çatışma gündeme geldiğinde kim yerel otoritelerini korumak istiyor, kim halkın demokratik devrimi yaşamasını engelliyor, kim ulusal çapta düşünüyor, kim halkın demokratik devriminin önünü açıyor buna bakmak ve böyle bir durumda ikincisinden yana olmak ulusal ve yurtsever bir tavidir. Çünkü burada tarihi, sosyal ve siyasal zorunluluktan çıkan bir savaş vardır ve halkın da, özgürlüğü ve demokrasisi için ulusal birliği ve demokratik yaşamı geliştirenden yana tavır alması ulusal bir reflekstir. Düne ait olan ve kendini korumak isteyen geri sosyal ve siyasal yapılanma-

ları tasfiye etmek, özgürlük ve demokrasiyi elde etmede halkın önündeki bir görevdir. Diğer ulusların tümü bu demokratik devrim savaşını yaşamışlardır. Doğal olarak Kürt halkı da kaçınılmaz olarak bunu yaşayacaktır. Kaldı ki son otuz yıldır halk, bu savaşı vermektedir ve içindedir.

Kuzey'de ve Küçük Güney'de, halk demokratik devrimi gerçekleştirdiği için parçalanmışlık ve bunun ürettiği yerel otoritecilik aşılmıştır. Doğu Kürdistan da feodal parçalanmışlığı önemli oranda aşmış, ulusal politikanın ortaya çıkacağı bir sosyal zemin oluşmuştur. Ancak Güney'de hala aşiretçilik ve feodalizm ayakta tutulmaktadır. Savaş ve göçler bu yapılanmada bir erime ortaya çıkarsa da peşmerge savaş tarzı ve kültürünün yarattığı savaş ağalığı, bu yapılanmayı korumaya çalışmaktadır. Bu açıdan bu parçalanmanın ertelenmez biçimde demokratikleşmeye ihtiyacı vardır. Bu sağlınırsa halkın ulusal politikalar dışında kullanımasının zemini de kurmuş olur. Çünkü bu zemin ve kültür, ilkel milliyetçilik üretmektedir. Bu aşiret ve bölge milliyetçiliği biçiminde bir şekillenme yarattığından çatışmalara kaynaklık etmektedir.

Başkan Apo bu gerçeklik ışığında YNK'nin son saldırılarını ve ortaya çıkan savaşı, geri yapı ve parçalanmışlığı korumaya çalışan ilkel milliyetçilikle demokratik özlü sosyalizm arasındaki savaş olarak ta-

la sorunların çözülmediği defalarca görülmüştür. Yine PKK'nin yıllardır defalarca KDP'ye ateşkes önermesine rağmen, karşılıklı alamadığı da biliniyor.

Bu çatışmalarda zaman zaman ateşkesler oluyor, ama sorun köklü çözüme kavuşturulmadığı ve çatışma kaynakları kurutulmadığı için, başka bir zaman çatışma tekrar gündeme geliyor. '95'te PKK-KDP ateşkesi fazla uzun sürmedi. KDP-YNK arasında defalarca ateşkes oldu. Ama bu, çatışmaları sonuçlandırmadı. PKK-YNK arasında bir ateşkes olsa da bu sorunların çözüldüğü anlamına gelmeyecektir. Çünkü daha önce de görüldüğü gibi bir güç kendi beyliğini büyütmek için fırsatını bulduğunda savaş içine girecektir. Demokratik devrimin gelişmesini önlemek için veya bir dış güç istediğinde *"PKK'nin Güney Kürdistan'da ne işi var"* diyerek savaşa yol açacaktır. Demokratik olmayan yaklaşım ve parçacılık anlayışı şimdiye kadar bu yönlü birçok savaşa yol açtı.

PKK'nin şu andaki askeri güçlerinin yarısı Kuzey Kürdistanlıdır, yarısı ise diğer üç parçadan, eski Sovyetler Birliğine bağlı ülkelerde yaşayan Kürtlerden ve Diasporadan gelen Kürtlerden oluşmaktadır. Büyük Güney'den iki bine yakın savaşçı da PKK içinde yer almaktadır. Çoğu da Hewler dahil Soran alanındandır. Bunlar Güney'deki diğer örgütlerin politikasından

sona erer, ulusal barış kalıcılığı ve demokrasi yerleşir.

Bu demokratik federasyonla dünyanın, Irak'ın ve tüm bölge devletlerinin karşısına çıkılır. Böylece Irak'la oluşacak bir demokratik federasyonun Kürt ayağı çözüme ulaşmış olur. Oluşacak bu Kürt federasyonunu herkes kabul etmek zorunda kalır. Hiçbir güç bu demokratik federasyonun yürüyüşünü engelleyemez. Engellemeye çalışsa bile tüm Güney halkını arkasına alacağından ve diğer parçalardaki Kürtlerin desteğini göreceğinden bu dayatmalar boşa çıkarılır. Bunun bölge halklarından ve uluslararası kamuoyundan da büyük güç alacağı kesindir. Demokratik Kürt Federasyonu, Kürt halkının gücünü on kat arttırır. Çözümü engelleyecek içteki ve dıştaki tüm güçleri rahatlıkla aşar. Güney Kürdistan'ın sorunlarına çözüm bulmanın tek yolu budur. Mevcut her türlü hastalığın, çarpıklığın ilacı da yine budur. PKK böyle bir çözüme hem Güney'deki hem başka alanlardaki tüm gücüyle destek verecektir. PKK'nin bu gücünü arkasına alan bir Demokratik Kürt Federasyonunun büyük bir çözüm gücü olacağı tartışmasızdır.

Demokratik Kürt Federasyonu, Irak'ın da demokratikleşmesi anlamına gelecektir. Böyle bir federasyon karşısında Irak zorunlu olarak demokratik sürecine girecektir. Bu gelişme karşısında mevcut rejim bile kendisini dönüştürecektir. Çünkü Demokratik Kürt Federasyonu karşısında dönüşüme giremeyen bir rejim mutlaka aşılır. Kaldı ki dış güçlere dayanmayan, bağımsız iradesi ile kurulan bir federasyon en çokta Irak'ı güçlendirecek ve sorunlarına çözüm gücü olacaktır. Dolayısıyla bu kapsamdaki bir Kürt Federasyonunu, Irak rejimi de fazla zorlanmadan kabul edecektir. Arap dünyasının da böyle bir çözüme destek vereceği şimdiden söylenebilir.

Güney'de oluşacak demokratik bir çözümün Kuzey dahil diğer parçalardaki Kürt çözümünü kolaylaştıracağı da kesindir. Çünkü Güney'de izlenen yanlış politikalar ve çözumsuzlük tüm diğer parçaları da zorlamaktadır. Güney'de doğru bir çözüm ve Arap halkıyla doğru ilişkilendirme, bölge halklarını ve demokratik güçlerini diğer parçalardaki çözümde cesaretlendirecektir. Hatta bölge devletleri de, sağlıklı ve bölge halklarının aleyhine değil, çıkarına olacak bu çözüme bırakalım engel olmayı onay verebilecek duruma geleceklidir.

Ulusal Kongre de doğru ve gerçekçi yaklaşımla Güney'de ve bölgede Kürt sorununun çözümüne yardımcı olabilir. Bu açıdan Ulusal Barış ve Demokrasi Projesi, Ulusal Kongrenin asgari programı olarak sahiplenilebilir ve yaşama geçirilebilir.

Sonuç olarak; Ulusal Barış ve Demokrasi, parçalanmışlığa yol açarak ulusal birliği engelleyen politikalarla vazgeçmekle gerçekleşebilir. Bunun yöntemi ise demokratik ilişkiler içine girmektir. Ulusal Barış ve Demokrasi, özü itibarıyla dünyanın diğer yerlerinde nasıl gerçekleşmişse, bizde de benzer biçimiyle gerçekleşecektir. Biçim de değişiklikler olabilir. Yine diğer ulusların bu süreçte yaşadığı tecrübeler ışığında daha az sancılı bir biçimde ulusal barış ve demokrasi yerleştirilebilir.

Bir daha belirtmekte fayda var: Yanlışlıkları ve doğruları uzlaştıarak ya da aynı kefedey değerlendirerek ulusal barış ve demokrasiye ulaşılabilir. Ulusal barış ve demokrasinin birkaç yüzyılda ortaya çıkan bilimsel ölçülerinde birleşilerek ulusal barış ve demokrasi kalıcı hale getirilebilir.

En fazla da Kürt halkının, aydınlarının ve siyasetçilerinin bu konuda bilimsel bakışa ulaşmaya ve kendini netleştirmeye ihtiyacı vardır.

Kürt halkı ulusal barışı ve demokrasiyi gerçekleştirmek için büyük mücadele vermiş, çok acı çekmiştir. Ulusal barışı ve demokrasiyi fazlasıyla hak etmiştir ve buna layık bir halktır. Tüm zorluklara rağmen en kısa sürede ulusal barışı ve demokrasiyi Kürdistan'ın tüm parçalarına yerleştirecektir.

memnun olmadığı ve alternatif bir politika düşündüğü için PKK saflarına gelmiştir. Yine kendini baskı altında ifade edemeyen on binlerce PKK taraftarı bulunmaktadır. Dolayısıyla kendini PKK ideolojisi ve politikası içinde tanımlayan önemli bir güç söz konusudur. İdeoloji ve politikanın doğusu, güneyi olmaz. Tabii ki Güney'de politika yaparken Güney gerçekliğine göre yapacaktır. Ancak bunun temellendiği ideoloji PKK ideolojisi olacaktır. Hiçbir güç senin ideolojin PKK'ye yakındır diyerek *"Sen Güneyli güç değilsin, çek git"* diyemez. Kaldı ki parçacılık bir nesnellikten kaynaklansa da böyle bir yaklaşım doğru değildir. Nitekim bu parçacı anlayışın Güney'e yansması Soran ve Behdınan bölünmüşlüğü biçiminde olmaktadır. Bu da bölünmüşlüğe bir meşruiyet zemini sunmaktadır. Dört parçada mevcut sınırlar içinde çözüm arama bu parçacı anlayışa haklılık kazandırmaz. Zaten bu yaklaşım dört parçada sorunun çözümüne de yanlış bir yaklaşımı beraberinde getirmektedir.

PKK'nin Ulusal Barış ve Demokrasi Projesi, tüm çarpıklıkları giderip doğru bir ulusal politikaya ulaşılması için hazırlanmıştır. Bunun Güney'deki tüm çatışmaları durduracak bir içeriğe sahip olduğu da açıktır. PKK'nin Güney için önerdiği serbest örgütlenme ve serbest siyasete dayanan bir demokratik Kürt federasyonudur. Eğer her güç, bu demokratik yaklaşımı kabul ederse, böyle bir oluşum hem uygulanabilir, hem de çözüm gücü olabilir. Bu çözümde, *"şurası senin burası benim"* olmayacağı için, şurası ve burası için bir savaşa girmenin zemini ve gerekçesi kalmayacaktır. PKK dahil hiç kimsenin dıştalanmasına da böyle bir çözümde gerek olmayacaktır. PKK'nin kendi ismiyle katılma gibi bir dayatması da yoktur. Bu durumda PKK'nin askeri güçlerinin çoğunluğu Güney ortak halk savunma kuvvetleri içinde yer alır. Demokratik Kürt federasyonu dışı karşı tek bir politika yürüteceğinden şu gücün, bu gücün kullanma durumundan da kurtulmuş olunur.

Ateşkesle birlikte Güney'de böyle bir projenin yaşama geçmesiyle iç çatışmalar

VII. KONGRE ÇİZGİSİNİ PRATİKLEŞTİREN MİLİTANLIKLARLA PARTİLEŞME SEFERBERLİĞİNİ GELİŞTİRELİM

PKK Başkanlık Konseyi

Ağustos ayının son haftasında Parti Meclisimizin ikinci toplantısını, genişletilmiş yönetim toplantısı düzeyinde yaptık. Değişik alanlarda yönetim görevi yürüten 65 civarında arkadaşımız toplantıya katıldı ve bu temelde toplantıda önemli bir yeterlilik ortaya çıktı. Uluslararası komplo düzeyinde her alanda saldırının yürütüldüğü bir ortamda, yine çok sayıda gücün, partinin dağılacığı ve tasfiye olacağı beklentisi içinde bulunduğu bir süreçte, partimizin böyle kapsamlı bir yönetim toplantısı yapması, sorunlarını yeniden gündemleştirip kapsamlı bir biçimde tartışarak kendisini yeniden kararlaştırması, önümüzdeki sürece böyle örgütlü ve planlı bir temelde yürümesi kuşkusuz çok önemli ve ciddi bir durumdur. Bu aynı zamanda Parti Önderliğimizin çağrısı temelinde 1 Eylül 1999'da başlattığımız yeni stratejik sürecin bir yıl-lık pratiğinin de kapsamlı bir değerlendirmesinin yapılması anlamına geliyor. Yeni bir yüzyılın, 2000 yılının 1 Eylül Dünya Barış Günü'nü, parti olarak kendimizi yeniden kararlaştırmış, planlamış, bu temelde siyasal ve örgütsel çalışmalarımızı yeniden örgütleyip bir hamle düzeyinde yükseltme hedefiyle karşılamış oluyoruz.

Bu toplantılarımız yeni bir yüzyıla önemli ve büyük bir girişi ifade etti. Biliniyor; bu giriş Olağanüstü VII. Kongre'yle başladı; arkasından konferanslar, hatta yeni kongreler yaptık ve son olarak böyle kapsamlı bir Merkez Toplantısı'na ulaştık. Partimizin yaşadığı değişim ve dönüşümü, stratejik olarak yeniden yapılanma süreci kapsamında yaşadığımız bu yıl; bu temelde kapsamlı ideolojik-politik tartışmalarla strateji tartışmalarının yapıldığı, partimizin yürüttüğü bu tartışmalarla Kürt halkının geçen yüzyıllardan çok farklı olarak kendi durumunu kapsamlı değerlendirip, geleceğini stratejik düzeyde önemli ölçüde planlayarak yeni yüzyıla girme çalışmalarını yapması anlamına geliyor. Yürüttüğümüz bu çalışmalar dar bir parti çalışması ve yine partimizin hedeflediği düzeyde dar bir siyasal çalışma olmanın ötesinde; halkımızın yeni bir yüzyıla, kendisini oldukça kapsamlı değerlendirme, kararlaştırma, geleceğini bütün yönleriyle çizme ve planlama temelinde, bunu hayata geçirmenin örgütlülüğü, kararlılığı ve umuduyla girmesi anlamına geliyor.

Yüzyılı kapsayacak bir gelişme çizgisini yaratmaya çalışıyoruz

Kuşkusuz bu önemli bir durumdur. Tarih içerisinde Kürt halkının ilk defa, geleceği çizme, kendini örgütleme ve böyle planlanmış olarak ileriye doğru yürümeyi gerçekleştirmesi oluyor. Bu açıdan parti çalışmalarını olmaktan öteye, bir halkın durumunun çok köklü bir biçimde değerlendirilmesi ve geleceğinin çok kapsamlı bir tarzda kararlaştırılıp planlanması demek oluyor. Böyle bir stratejik yönelimle, en azından bir yüzyılı kapsayacak stratejik gelişme çizgisini ortaya çıkarmaya çalışıyoruz. Son toplantımız bu konuda önemli bir derinlik ve sentez ortaya çıkarmış bulunuyor.

Bütün parti yapımız geçen bir yıl içerisinde kapsamlı bir tartışma, kendini yeniden kararlaştırma ve parti olarak yeniden yapılandırma sürecini yaşıyor. Bu anlamda kapsamlı bir iç tartışma, eğitim, mücadele ve yeniden örgütlenme pratiği yaşandı. Yine böyle bir değişime neden olan siyasal ve askeri gelişmeler, uluslararası komplo düzeyinde partimize yönelik ola-

rak sürdürülen saldırılar, bu saldırılara karşı parti ve halk olarak gösterdiğimiz büyük direniş bu sürecin en önemli gündemini oluşturuyor. Bu açıdan partimizin çok yüklü bir mücadele gündemiyle yürüdüğü bir gerçektir.

Bu çerçevede toplantımız bütün bu konuları gündemleştirip bir sisteme kavuşturarak, oldukça kapsamlı tartışmalar yapmış, derinlikli ve kesin, partimize ve mücadelemize hamle yaptırtabilecek düzeyde kararlar ortaya çıkarmış bulunuyor. Bu açıdan gündemimiz bilinen bir gündemdir:

'Uluslararası komplo düzeyinde partimize yönelen saldırılar, bu saldırılara yol açan bölge ve dünyadaki siyasal gelişmeler, buna karşı örgüt düzeyinde örgütsel olarak mücadele durumumuz, bu mücadeleyi daha ileriye götürebilmek için yapmamız gereken çalışmalar, VII. Kongremi-

açısından ne anlam ifade ediyor, nasıl değerlendirilebilir?

Her şeyden önce şunu tespit etmek gerekir: 1 Eylül sürecinin bir yılı dolmuş bulunuyor. Bu bir yıl içerisinde birçok çevrede partimizin tasfiye olacağı umut ve beklentisi yaşandı. VII. Kongre öncesi işte böyle bir süreçti. VII. Kongre'den sonra birçok çevre alenen partimizin 2000 yılının yaz ortasına ulaşamayacağı ve Ağustos'u tamamlayamayacağı hesabı ve beklentisi içinde bulunuyor, böylesi değerlendirmeler yapıyordu. Partimizin artık bittiğini, dağıldığını, kendisini değiştirip yenilemeyeceğini, yeniden örgütleyemeyeceğini, birkaç aylık ömrünün bile kalmadığını söylüyordu. Bu çevrelerin böyle bir değerlendirme yaptığı ve bu tür bir beklenti içinde olduğu bir ortamda bütün bunları boşa çıkarmak; bir yıl gibi bir sürede sadece

lüğünde, uluslararası sermaye ve emperyalist güçlerin halklar ve ezilenlere karşı yürüttüğü saldırıların, yine dünyayı kendi çıkarları doğrultusunda egemenlik altına alma çabalarının bir parçası, en son ve kapsamlı bir halkası anlamına geliyor.

Dünyamız, son on yıldır böyle bir gelişmeyle karşı karşıyadır. Bu, Sovyet sisteminin yıkılması ve iki bloklu dünya durumunun ortadan kalkması, bu temelde ABD'nin müttefikleriyle birlikte dünya hakimiyeti kurma çabaları içerisine girmesine bağlı bir gelişmedir. Bunları böyle değerlendirmek, anlamak ve anlamlandırmak gerekir. Bu temelde uluslararası alanda yürütülen politikaların son duraklarından birisi Ortadoğu'da geliştirilen saldırılar oluyor. Bunun içerisinde de partimize ve Önderliğimize yöneltilen uluslararası komplo, bölgesel düzeyde bir mücadele olarak önemli bir yer

gerçekleştirememiştir. Bütün dünyayı kendilerine kölece bağlayan, halkları sindiren ve ezilenleri mücadelesiz kılan bir durumu yaratamamıştır. 20. yüzyıl boyunca sürdürülen mücadelelerle halklar, ezilen sınıflar ve cinslerin yürüttüğü mücadeleyle sağladıkları kazanımları ortadan kaldıramadığı gibi, ortaya çıkan sorunları çözme ve kendi egemenliğinde sorunsuz bir dünya yaratma gerçeğine de ulaşamamıştır. Tersine ezilenler, ezilen sınıflar ve halklar buna karşı direnmiş, birçok alanda ABD'nin geliştirmek istediği düzeni işlemez kılmış ve etkisizleştirmiş, yine çözümünü azından kendi çıkarlarını da ifade eden bir uzlaşma düzeyinde gerçekleştirmeye yol açmıştır. Dünyanın neresine bakılırsa bakılırsın, birçok alanda yaşanan gerçeklik budur. En son Kürdistan'da yaşanan gerçeklik de tamamen böyledir.

Bugün dünyaya düzen verdiklerini iddia eden güçler, partimizin ve Parti Önderliğimizin geliştirdiği barış ve demokratik çözüm çizgisini benimsemedikleri gibi, onu boşa çıkartıp etkisiz kılacak uluslararası komplo düzeyindeki saldırılarında da başarıya ulaşamamışlar, kendileri de herhangi bir çözüm önerememişler; böylece aslında varolan sorunları çözme iddiasına sahip olmalarına rağmen, gerçekte ne denli çözümsüz olduklarını en çok Kürt sorununda ortaya koymuşlardır. Bu güçlerin Kuzey'de, Güney'de ve Doğu'da, Kürdistan'ın bütün parçalarında herhangi bir ciddi çözüm önerme ve çözüm geliştirme durumlarının olmadığı, bütün varlıklarının partimizin ve Önderliğimizin geliştirmek istediği sorunları çözmeye gerçeğine karşı mücadele olduğu, mevcut anlayışları, politikaları ve yaşam ölçüleriyle aslında insanlık için çözümü ve gelişmeyi ifade etmedikleri, tam tersine çözümsüzlüğü, baskıyı ve sömürüyü devam ettirmek, hatta daha da geliştirmek istedikleri ortaya çıkmış bulunuyor. Her şeyden önce bu, toplantımızda yapılan kapsamlı değerlendirmelerle ortaya çıkartılan ve böyle tespit edilen bir durumdur.

Kendi mücadelemizden bu sonuca varıyoruz. Gerçekte bu mücadele neyi ifade ediyor? Bu, birçok yönüyle defalarca tartışılan ve değerlendirilen bir husustur. Partimiz tarafından en son VII. Kongremizin çok kapsamlı bir biçimde değerlendirdiği bir konudur. Şu kesin bir gerçektir: PKK'ye, PKK şahsında Kürt halkına yöneltilen saldırı öyle basit, sadece PKK ve Kürt halkıyla ilgili bir saldırı değildir; kesinlikle uluslararası alanda yürütülen mücadele ve saldırının çok kapsamlı bir parçasıdır.

Şunu çok iyi biliyoruz: 15 Şubat'tan bu yana bir buçuk yıl geçti. Önderliğimize yöneltilen saldırı şahsında partimiz kesinlikle yok edilmek, Kürt halkı üzerinde uygulanan inkar ve imha siyaseti başarıya ve zafere götürülmek istendi. Uluslararası kompunun hedefinin bu olduğu ve böyle bir kapsamda yürütüldüğü, bunu gerçekleştirmek için de her türlü yöntemle başvurulduğu kesin bir gerçektir. Bu konuda herhangi bir tereddüt veya farklı değerlendirme doğru olmaz. Bu anlaşılmamış olabilir, yeterince derinlikli bilinmeyebilir; fakat Parti Önderliği'nin notlarda da birçok kez belirttiği gibi, yaşanan süreç ve partiye yöneltilen saldırı öyle basit, dar ve geçici değil, kesinlikle imhayı hedefleyen bir kapsama sahiptir. Birçokları bunu anlamamış olabilirler, hatta halk ve parti açısından çok fazla tehlike içermiyormuş gibi algılanabilir; fakat bunlar yanlıştır.

“VII. Kongre’den sonra birçok çevre alenen partimizin 2000 yılının yaz ortasına bile ulaşamayacağı hesabı ve beklentisi içinde bulunuyordu. Böylesi beklentilerin olduğu bir ortamda bütün bunların boşa çıkarılması; bir yıl gibi bir sürede sadece değişim yapmakla kalmayıp, içte ve dışta yürütülen kapsamlı mücadelelerle önemli bir politik-pratik gelişmenin sahibi olmak, bütün bu umut ve beklentilerin nasıl boşa çıkarıldığını gösteriyor.”

zin ortaya çıkarıp geliştirdiği stratejik düzey ve bu stratejinin doğru taktiklerle her alanda hayata geçirilmesi çalışmaları, partimizin bunları yapacak düzeyde kendisini yeniden örgütleyip yapılandırması, toplantımızın gündemini oluşturmuş bulunuyor.

Biliniyor, Kongre'den sonra hem dışa karşı, hem de parti içerisinde çok kapsamlı bir mücadele yaşandı. Yine birçok alanda örgütsel çalışmalar yapmak ve pratiği geliştirmek için yoğun bir çaba harcadık. En son bütün bunları daha sistemli hale getirebilmek için iki büyük toplantı yaptık. III. Kadın Kongresi ile Ortadoğu Konferansı biçiminde stratejik düzeyimizi kapsamlı değerlendiren, VII. Kongremizin stratejik planlamasını daha kapsamlı, ayrıntılı ve açılımcı hale getiren toplantıları gerçekleştirdik. Bütün bunların sonucu partimizin Genişletilmiş Yönetim Toplantısı, bu temelde yaptığımız değerlendirmeler ve tartışmalarla kendimizi yeniden kararlaştırma oldu.

Böyle bir toplantı siyasal gelişmeler

değişim yapmakla kalmayıp, içte ve dışta yürütülen kapsamlı mücadelelerle önemli bir politik pratik gelişmenin sahibi olmak; tümüyle yok olacağımızın hesabının yapıldığı bir dönemde çok kapsamlı toplantılar ardından, bunu parti yönetim toplantımızla tamamlamak kuşkusuz önemlidir. Zaten gelişmeler de bu umut ve beklentilerin nasıl boşa çıkarıldığını, 1 Eylül sürecinin devrimci-demokratik gelişim çizgisinde nasıl ilerletildiğini, parti ve mücadeleyi tasfiye etmek isteyen güçlerin çabalarının nasıl boşa çıkartıldığını açıkça gösteriyor. Bu aynı zamanda uluslararası kompunun etkisinin azaltılması, başarısının önlenmesi ve adım adım boşa çıkartılması anlamına da geliyor. Toplantımız uluslararası, bölgesel ve ulusal düzeydeki gelişmeleri bu temelde değerlendirmiştir.

Şu bir gerçektir: Uluslararası komplo, en son '98'den beri Parti Önderliğimize, partimize ve ulusal demokratik hareketimize karşı geliştirilen bir oyun olarak, on yıllık yeni dünya düzeninin çabalarının son halkalarından birisi oluyor. ABD öncü-

tutuyor.

Kendi durumumuzdan bütün bu gelişmeleri değerlendirme ve anlama imkanı buluyoruz. Bizim yok edilmek istenmemizle halkların ulusal demokratik gelişme umutlarının, yine ezilenlerin baskı ve sömürden kurtulma umutları ve istemlerinin ezilmesi arasında bire bir bağlantı vardır. Bize yönelik saldırıyla uluslararası alanda halklar ve ezilenlere yöneltilen saldırı aynı saldırıdır.

Bize altı ay ömür biçmişlerdi

Bir yıllık direnişimizle kendimizi yenileme çabamız ve bu temelde sağladığımız gelişmelerle toplantımızın da tespitleri temelinde şunu rahatlıkla belirleyebiliyoruz:

ABD öncülüğünde geliştirilmek istenen yeni dünya düzeni birçok alanda belli bir etkinlik kazansa ve bazı yerlerde kendi çıkarlarını büyük ölçüde hakim kılan siyasal yapılanmalara yol açsa da, bir bütün olarak dünya çapında hedeflediği gelişmeleri

leşme, kararlaşıma ve düşünce açıklığını, dolayısıyla eylem yapma gücünü yakalamış oluyoruz. Toplantımız bunları eğitim, propaganda, yine diploması vb. alanlarda değerlendirip tartıştı.

III. Kadın Kongresi'nin netleşme ve kararlılık düzeyini selamlıyoruz

Toplantımız en son bu çerçevede III. Kadın Kongremizin ulaştığı sonuçları değerlendirdi. Hem böyle bir pratik hamle yapma, hem de bunu engelleyen tasfiyeciliği tümüyle aşma, onun zeminini kurutma ve tasfiyeciliğe zemin olan bölücü tutumları aşarak tam bir parti bütünlüğüne ulaşma noktasında, III. Kadın Kongremizin önemli bir düzey olduğunu, çok ileri düzeyde bir düşünce netliğini ve kararlılığını ortaya çıkardığını tespit etti. Bu temelde toplantımız Kongre'yi selamladı; bu Kongre çerçevesinde hem bütün bayan militan gücümüzün, hem de bütün partimizin pratikleşmesini uygun ve gerekli gördü. Bu bizim için hem örgütlenme, hem de pratik yapma bakımından önemli bir gelişmedir.

Yine toplantımız stratejik düzeyde açılım yapmada, örgütlenmede ve pratiği geliştirmede, Ortadoğu Konferansımızı böyle bir pratik hamle yapmanın en güçlü hazırlığı olarak değerlendirdi. Konferans sonuçlarını kısmen gözden geçirerek, ulaştığı karar ve hazırlık düzeyini, Kürdistan'ın bütün parçalarında ve Ortadoğu düzeyinde pratik yapmamız için çok güçlü bir birikim olarak değerlendirdi. Bu da hem örgütsel bakımdan açılım yapabilmek için büyük bir hazırlık, hem de pratik mücadeleyi geliştirebilmek açısından düşünce netliği ve örgütsel birikimin ortaya çıkarılması olmakta; bu anlamda VII. Kongre gerçeğimizin Kürdistan'ın tümünde pratikleşmesiyle bölgeye yansıtılmasında tam bir düşünsel ve örgütsel açılıma ulaştırılması anlamına gelmektedir.

Bu konuda eksiklikler ve yanlış anlayışlar mevcuttu; "Kongre sadece Kuzey için mi öngörülüyor, parti sadece Kuzey'i ve Türkiye'yi mi değerlendiriyor?" biçiminde endişeler vardı. Tabii Kongre bir ön çalışmaydı; en üstte temel stratejik kararları alma çalışmasıydı. Bu kararlar ve değerlendirmeler içerisinde bütün Kürdistan ve bölge vardı. Ancak bunları derinliğine göremeyen yaklaşım, Kongre'nin sonuçlarını bu biçimde yeterli değerlendirememiştir. Ortadoğu Konferansımız bu konuda Kongre gerçeğimizin kapsamlı bir açılımını içerdi. Onun bütün Kürdistan'a nasıl uyarlanacağını düşünsel, örgütsel ve programsal açılımını yaptı. Yine onun kadro birikimini yarattı. Böylece bütün parti gücümüzün tek bir çizgide kapsamlı bir biçimde kendisini örgütleyip pratikleştireceği bir düzeyi ortaya çıkarmış oldu.

Bunlarla birlikte örgütlenmede ulaşılan düzeye bağlı olarak, toplantımız hem bu karar düzeyini, hem de siyasal, örgütsel ve pratik düzeyde yaptığı değerlendirmelerin arkasından gelinek nokta; VII. Kongre çizgisi ve kararlarının pratikleştirilmesi için her türlü hazırlığın yapıldığı, istenen birikimin yaratıldığı, pratik hamle yapılması için gerekli her şeyin artık varolduğu bir düzey olarak tanımladı ve önümüze böyle bir hamle yapma görevini koydu.

1 Eylül sürecinin ikinci yılına girerken, 1 Eylül 2000 yılından itibaren başlayan yeni süreci, VII. Kongre çizgimizin hamle düzeyinde pratikleştirilmesi süreci olarak tanımladı. Temel mücadele biçimini belirleyerek, örgütsel yapısını netleştirerek, siyasal durum değerlendirmesini doğru yaparak, her alan için gerekli karar ve örgütsel pratik hazırlıkları tamamlayarak; sürecin artık çok daha aktif ve ileri düzeyde pratikleşme süreci olması gerektiğini, bütün partinin bir pratik hamle içerisine girmesini ve çizginin pratikleştirilmesinin bir hamle düzeyinde ele alınıp yürütülmesini öngördü.

Toplantıyla ulaşılan karar düzeyi hem hamle düzeyinde pratikleşmeyi zorluyor, hem de bunu gerekli görüyor. Kuşkusuz böyle bir pratikleşmeyi örgütsel netleşme-

de daha ileri düzeyde sağlamlaşmaya, daha derinlikli ideolojik şekillenmeye, daha duyarlı bir politik yapı kazanmaya ve her düzeydeki yönetimimizin doğru bir tarzda gelişmesine bağlıyor ve onunla birlikte ele alıyor. Bütün bu alanlardaki çalışmaları "hamle düzeyinde ele alalım ve hepsini bir pratik hamleyle dönüştürelim" diyor. Bunun verileri ve koşulları var, imkanları yaratılmıştır.

Bu anlamda ulaşılan düzey önemli bir düzeydir. Kazanan parti olmuştur; gelişen ulusal demokratik hareketimiz olmuştur. Kaybeden uluslararası komplodur. Komplolardan kaybetmese bile, onun boşa çıkarılmasında çok önemli bir düzeyin yakalandığı; başarısını partinin tasfiye olmasına bağlayan komploya karşı hem bilinç, hem duygu, hem anlayış, hem de yaşam olarak en ileri düzeyde partileşmenin geliştirilmesiyle darbe vurulduğu açık bir gerçektir. Bu anlamda kaybeden uluslararası komplodur. Kaybeden, umudunu uluslararası komploya bağlayan oligarşidir, inkar ve imha siyasetidir. Kaybeden,

mimiz, tartışan, karar alabilen, kapsamlı değerlendirme yapabilen, politika üretebilen ve politika yapabilen bir düzey kazanmıştır. Parti Meclisimiz içerisindeki ayrılıklar parçalanıp ortadan kaldırılmış, önemli ölçüde görüş birliği yaratılmış, yine örgütsel bütünlük sağlanmıştır. Kadro yapımızdaki ortayolculuğa büyük ölçüde darbe vurulmuştur. Bütün militan yapının yeniden sürece, mücadeleye, partiye ve yönetime ilişkin umudu, inancı ve güveni artmıştır. Yeni bir irade ve karar gücü olarak, geniş militan toplulukta büyük bir çalışma azmi ve görev isteği ortaya çıkmıştır. Partimiz yeniden doğru bir çizgide, Önderlik çizgisinden ideolojik ve örgütsel yaklaşımla tam bir bütünlük ortaya çıkarmış, her türlü bölücülüğü aşmıştır. Kadın-erkek her alandan, Kürdistan'ın bütün parçalarından, bütün eyaletlerinden ve bütün kesimlerinden gelen güçler Önderlik çizgisinde, ideolojik-politik doğrultuda kendilerini eriterek tam bir bütünlüğe ulaşmışlardır.

Bu büyük bir güçtür. Neyin yanlış neyin doğru, neyin kötü neyin iyi, neyin

meleri kat be kat aştırtacak yeni gelişmeleri ortaya çıkaracak, VII. Kongre ile partimizin önüne koyduğu barış ve demokratik çözüm çizgisini başarıya götürecektir, Kürdistan'da ulusal demokratik çözümü ve bu çerçevede bölgede demokratik dönüşümü gerçekleştirecek bir gelişmeyi rahatlıkla ortaya çıkaracaktır. Buna sonuna kadar inanılmalı ve güvenilmeli, önümüzdeki sürece böyle yüksek bir perspektif, büyük bir inanç ve güvenle yürünmelidir. Herkes bu süreçte kendinde partinin kazandığına ve böylece kendisinin yeniden partinin büyük bir gücü haline geldiğine inanarak ve güven duyarak, bu temelde de bütün parti militanlarının böyle bir gelişmeyi yaşadığını bilecek, yüksek bir yoldaşlık duygusu, birlik ve bütünlük anlayışıyla en ileri düzeyde karar ve irade gücü olarak, yine kolektif çalışma ve yönetim gücü olmanın bütün doğru biçimlerini, sanatını, tarzını ortaya çıkararak yürümeli ve kazanmayı esas almalıdır. Böyle yaptığımız ölçüde partimizin kazanacağı kesindir. Böyle yaptıkları ölçüde bütün yoldaşlarımızın kazanacağı kesindir.

Toplantımızın bir de böyle bir kararı var. Önümüzdeki iki aylık süreçte ve sonrasında daha da güçlendirilmiş olarak, böyle bir partiye yeniden katılmayı; Önderlik çizgisini özümseme temelinde kendisini çizgi karşısında sorgulayarak, mevcut katılımını gözden geçirip, yeniden kendisini kararlaştırmış olan partiye, yeniden ve doğru bir biçimde bütün parti kadrolarının katılımını öngörüyoruz. Her kadronun bu temelde kendisini sorgulayıp ulaştığı düzeyleri rapor ederek ve değerlendirerek, önümüzdeki süreç bakımından partiye doğru katılım kararlılığına ulaşmasını; böylece tümüyle yenilenmiş, katılımını yenilemiş ve kendisini bu düzeyde bütünleştirmiş bir parti gerçeğine ulaşmayı öngörüyoruz. Bu da önemli bir kararımızdır.

Yine her türlü bozguncu ve yıkıcı tutumları ve anlayışları bertaraf etmek için iç işleyiş önemlidir. Partinin iç işleyişini ve parti disiplinini, tüzük kuralları çerçevesinde sürekli hale getirmek gerekir. Geçmiş süreçte bu çok ciddi biçimde aksadı; parti biraz da bu nedenle etkisiz kaldı ve gerekli tutumları alamadı. Bu nedenle bu süreç bakımından parti içi işleyişin doğru yürütülmesini, parti içinde bilgi akışının doğru ve etkili bir biçimde yürütülmesini gerekli görüyoruz. Bu açıdan parti yönetimini her türlü gelişme karşısında bilgilendirmek her kadronun temel bir görevidir. Bütün kadroların bunu önemli bir görev olarak ele alıp yapması ve her türlü gelişmeyi parti yönetimine rapor etmesi, genelde de böyle bir önemli yeniden yapılanma sürecinin gereği olarak her dört ayda bir sağlam, yeterli ve geniş bir bilgilendirmeyi sağlamak üzere her kadronun parti yönetimine bireysel rapor sunması kararlaştırılmış bulunuyor. Önümüzdeki çalışma sürecini bu tür örgütsel tedbirler de alarak, çok daha etkili bir biçimde ilerleteceğiz. Örgütlenmemizi geliştireceğiz.

Görülüyor ki, önemli ölçüde örgütsel sorunlarımızı çözerek, ileri bir düzeyi ve yeniden sağlam bir partileşme ruhunu yakalamış bulunuyoruz. Bunu daha ilerletmek için hem irade ve karar gücümüz var, hem de önemli tedbirler ortaya çıkarabilecek durumdayız. Bunları kararlaştırmış haldeyiz.

Yine önümüzdeki süreçte neyi nasıl yapacağımızı çok net bir biçimde çözümlemiş bulunuyoruz. Bu temelde diyoruz ki; önümüzdeki süreç kesinlikle pratik gelişme süreci, yeni bir hamle süreci olacaktır; partimizin yeniden örgütlendiği, pratik örgütsel çalışmaları bir hamle düzeyinde ele alıp yürüttüğü, bu temelde de demokratik dönüşüm çizgisini kendi mücadelesiyle pratikleştirdiği bir süreç olacaktır. Bu toplantımız böyle bir süreci başlatan bir toplantı olmuştur. 1 Eylül 1999 sürecinin ikinci yılı böyle bir pratik gelişmenin hamle düzeyinde başlatıldığı bir yıl olacaktır. Bunun kesin kararı ve kararlılığına sahibiz. Azmimiz, inancımız, coşkuumuz, güvenimiz ve ıddımız her zamankinden daha güçlüdür. Bunlar temelinde mutlaka başa-racağız ve kazanacağız.

Bu çerçevede tüm arkadaşları bütün gücünü ortaya koyarak böyle bir hamleyle katılmaya, bunu yapabilmek için parti militanının üzerine düşen bütün görevleri eksiksiz olarak yerine getirmeye, kendisini sağlam bir biçimde kararlaştırıp Önderlik çizgimize doğru bir biçimde katılmaya ve önümüzdeki pratik süreçte her türlü görevi başarmak üzere yürümeye çağırıyoruz.

Bu temelde önümüzdeki süreç VII. Kongre çizgimizde pratik hamlenin gelişeceği ve parti kararlarımızın pratikleşeceği bir süreç olacaktır diyoruz. Yeniden PKK'leşme önümüzdeki süreçte bizzat pratikte kendisini örgütleyerek ortaya çıkacaktır. Bu anlamda şöyle haykırmamız yerindedir:

-Yaşasın VII. Kongre'yi Pratikleştiren Militanlık!
-Yaşasın Önümüzdeki Süreçte VII. Kongre Çizgisinde Pratikleşen PKK!
-Biji Serok APO!

1 Eylül 2000

“Kazanan, barış ve demokrasi isteyen, ulusal kimliğiyle yaşamak ve gelişmek isteyen Kürt halkıdır; kazanan, komşu halklar, bölgede demokrasi, dünyada ilerici insanlık ve gerçek demokrasi oluyor. 7. Kongre’den bu yana yaşadığımız mücadeleyle bunun kazandığını, bunun karşısında uluslararası gericiliğin, inkar ve imha siyasetinin, işbirlikçiliğin, ihanetin, provokasyonun ve tasfiyeciliğin kaybettiğini açıkça ilan ediyoruz.”

ihanet ve işbirlikçiliktir, provokasyon ve tasfiyeciliktir. Bunların hepsi kaybetmiştir. Bunu rahatlıkla ilan edebiliriz.

Genişletilmiş Parti Meclisi Toplantımızda ulaşılan karar düzeyi, yine örgütsel birlik ve bütünlük düzeyi, bizi bunu ilan edecek bir güçlülüğe ulaştırıyor; böyle bir iddia ve ilanla ortaya çıkma gücüne kavuşuruyor ve biz bunu açıkça ilan edebiliyoruz. Partimiz kazanmıştır, partimizin devrimci çizgisi, Önderlik çizgisi bir kez daha kazanmıştır diyoruz. Bütün militanlarımızın şahsında, partimizin şahsında kazanan bu olmuştur. Bu temelde kazanan, ulusal demokratik harekettir. Kazanan, barış ve demokrasi isteyen, ulusal kimliğiyle yaşamak ve gelişmek isteyen Kürt halkıdır; kazanan, komşu halklar, bölgede demokrasi, dünyada ilerici insanlık ve gerçek demokrasi oluyor. VII. Kongre’den bu yana yaşadığımız mücadeleyle bunun kazandığını, bunun karşısında uluslararası gericiliğin, inkar ve imha siyasetinin, işbirlikçiliğin, ihanetin, provokasyonun ve tasfiyeciliğin kaybettiğini açıkça ilan ediyoruz.

Kazandığımız nereden ortaya çıkıyor? Herkes şimdiye kadar dağılmış ve bitmiş olacağımızı umut ediyordu. Buna karşılık büyük bir güçle, parti tarihimizin en önemli güçlenme düzeylerinden birisiyle karşı karşıya bulunuyoruz ve bu beklentilere böyle karşılık veriyoruz. Yönetim düzeyimiz gelişmiştir. En üstten Konsey yöneti-

olumsuz neyin olumlu, neyin bizi gerileyen neyin geliştiren, neyin partiye, Önderliğe ve halka ait, neyin bunlara karşıt olduğunu şimdi çok daha iyi görüyoruz. Bu konular çok daha netleşmiştir. Bu bakımdan acı da, zorlayıcı da olsa, iyi bir yöntem olmasa da, kendi deneyimimizle, kendi yaşamamızla gerçekleri öğrenmiş bulunuyoruz. Zorluklar ve zararlarla olmuş olsa bile, yine de öğrenmiş olmak iyidir. Bilinç açıklığı çok büyük bir güçtür. Bizde bilinç düzeyi, şimdi en ileri noktaya varmıştır. Örgütsel bilinç, mücadele bilinci, Önderlik bilinci; bütün bu bakımlardan irade ve güç olma, bunun yolu ve yöntemi konuları netlik kazanmıştır. Bütün bunlar güçtür, hem de büyük bir güçtür.

Kuşkusuz parti böylesi dönemleri geçmiştir de yaşad, fakat çok zayıf güçlerle yaşad; küçük güçlerle yaşad ve büyük gelişmeleri onlarla yarattı; bir avuç güçle kendisini bir önderlik olarak ortaya çıkardı ve PKK'yi doğurdu. Bir avuç güçle kendisini kararlaştırıp 15 yıllık gerilla savaşını ve büyük bir ulusal kurtuluş mücadelesini yürüttü. Partimiz şimdi binlerce militanla kendisini yeniden bu düzeyde kararlaştırma, bilinçlendirme, bütünleştirme ve pratiğe yürüme gücüne ulaştırmış bulunuyor.

Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Bu, parti olarak da ulaştığımız en büyük güç düzeyidir. Bu büyük gücün asgari düzeyde pratikleşmesi, bize geçmiş dönemlerdeki geliş-

Bu temelde bütün yoldaşlarımızı, partimizin bütün kadrolarını, VII. Kongre'yle birlikte son Konferans ve Kongre çalışmalarımızın ve yine onları sentezleyen Parti Meclis Toplantımızın sonuçlarını doğru biçimde özümsemeye; bu temelde kendisini yenileme, partileştirme ve militanlaştırma çalışmalarında en ileri düzeye ulaşmaya; her türlü ortayolcu anlayışı ve "bekle gör" tutumunu bertaraf ederek, tasfiyeci-provokatif çizgiye, örgütümüzü içten bölmeyi ve zayıflatmayı amaçlayan tutumlar ve anlayışlara karşı kapsamlı bir mücadele yürütmeye; kendisini partiye iyi katan, doğru bir biçimde militanlaştıran, sağlam bir örgüt ve çizgi mücadelecisi haline getiren bir yaklaşımla önümüzdeki sürece katılmaya çağırıyoruz.

Bu temelde partimiz bir örgütlenme seferberliği yürütüyor. Böylece partimiz, parti yönetimimizden başlamak üzere, VII. Kongre çizgimizde temelinde ortaya çıkan her türlü tasfiyeci-provokatif anlayışı bertaraf etmek ve içimizde onlara zemin olan ruh hali, duygu, düşünce ve davranışları tümünden ortadan kaldırabilmek için, bir özeleştirme ve iç sorgulama temelinde tüm yoldaşlarımızı partiye yeniden katılma, bunun tartışmasını yapma, bunları yazılı rapor haline getirip bulunduğu çevrede tartışarak parti yönetimimize sunma, bu temelde VII. Kongre ile kendisini yeniden kararlaştırmış olan partiye yeniden katılma hamlesi başlatmış oluyor.

Sivil toplum, demokrasi ve kitle örgütleri üzerine -2

● Mehmet TİGRİS

Sivil toplum ve reel sosyalizm

20. yüzyılda Rusya'da başlayan ve daha sonra Doğu Avrupa'yı etkisi altına alan reel sosyalist devrimler döneminde, gerçek demokrasi kurumlaşması yakalanabilirdi. Çünkü sosyalizm, demokrasinin en gerçekçi zeminidir. Sosyalizm ve demokrasi kavramları, gerçekte birbirine çok yakın kavramlardır. Bu nedenle de "sosyalistler en tutarlı demokratlardır" deyiimi oldukça yerindedir. Demokrasinin derinleşmesi demek, sosyalizmin de yerleşmesi demektir. Ya da sosyalizmin derinleşmesi demek demokrasinin de derinleşmesi demektir. Aslında demokrasi, özgürlük, eşitlikçilik ve sosyalizm kavramları özdeş olmasa da, en azından "akraba" kavramlardır. Tüm bu gerçeklere rağmen, reel sosyalist ülkelerde sosyalist demokrasi yaratılamadı ve özellikle bu nedenden dolayı da bürokratikleşip despotlaştı ve sonuçta da halktan koptu. Önderliğin de sürekli dikkat çektiği gibi temelde de bu nedenden ötürü, çözülmekten ve tarih sahnesinden çekilmekten kurtulamadı.

Marks, *"Özgürlük, devleti toplumun üstüne yerleştirilmiş bir organ olmaktan çıkıp tamamen topluma tabi bir organizmaya dönüştürebilmek"* diyordu. Marks'a göre, işçi sınıfının sivil toplum üzerinde denetim kurmak için verdiği başarılı mücadele, sonuçta devletin de ortadan kalkmasına olanak sağlayacaktı. Ve bu da yaratıcı faaliyetler selini salıverecekti. Oysa reel sosyalist ülkelerde, devlet sönmölenmek üzere küçültüleceğine, giderek halkın üzerinde dev bir mekanizmaya dönüştürüldü. Temel siyasal, ekonomik ve kültürel üretim araçları, partinin gözetimi altındaki bir bürokratik aygıtın tekeline verildi. Bütün bireyler, gruplar ve örgütler, devletin mülkü olarak görüldü. Bu anlamda da totaliter bir nitelik kazandı. Bu anlayış, giderek sivil toplumu, kristalize olmuş devlet yapıları içinde eriterek yok etme çabası içine girdi. Sonuçta, bir yandan her türlü muhalefet, devlet yetkilileri tarafından her zaman fesat yaratıcı olarak görülürken, diğer yandan da tüm yurttaşlar sürekli bir gözetim altına alınarak kalıcı bir tecrit konumuna tabi tutuldu. Kağıt üzerinde anayasal teoriye ya da parti ideolojisinde devletten ayrı bir sivil toplum örgütleri alanı olduğu söylenmesine karşın, gerçekte bu alan tam anlamıyla devletle bütünleştirildi. Tüm bu sapmaların acı sonucu olarak da halktan koptu ve çözülerek tarihe karıştı. Gerçekte çözülen asla sosyalizm değildi; sosyalizmin böylesi yanlış kavranılmasıydı. Çünkü sosyalizm, demokrasi olmadan yaşayamazdı. Önderlik de, *"Demokrasi, kapitalizmden çok sosyalizmin işidir. Benim sosyalist anlayışımın özü budur. Sosyalizm önce demokrasiyi gerektirir"* diyor.

Demokratik sosyalizm, demokrasinin bazı özellikleri ile bezenmiş veya takviye olunmuş, rastgele bir sosyalizm modeli değil, aksine sosyalizmin tam bir modelidir. Sivil toplumun daha da geliştirilip dönüştürülmesi anlamına gelmektedir. Yasal bir kategori olarak hak, meşru özneler ve özerklikleri devlet tarafından anayasal teminat altına alınmış, özel ve kamusal alanlar olmasını gerektirir. Unutulmamalı ki, böyle bir sosyalizm, günümüzde ağır sorunlar içinde boğulmuş insanlığın kurtuluşunun da teminatıdır.

Kurtuluş mücadelelerinde kitle örgütlerinin işlevi

Faşizmin hüküm sürdüğü veya güçlü faşist partilerin bulunduğu ülkelerde de egemenler yığınları denetim altında tutmak için kitle örgütlerine ihtiyaç duydular. Kuşkusuz ki bunlar ne gerçek anlamda devletten bağımsız sivil toplum örgütleri idi, ne de demokratik nitelikleri vardı. Ama devrimciler, sosyalistler en karanlık dönemlerde dahi, bu gerici örgütlere girip siyasal çalışma yaparak, faşistlerin kitleler üzerindeki hesaplarını boşa çıkarmaya çalıştılar. Her türlü kamuflaj yöntemini kullanarak oluşturdukları kitle örgütlerinde, yığın bağlarını geliştirdiler.

liyordu. Sağlık, eğitim, ekonomik, sosyal, kültürel vb. her alanda oluşan kitle örgütleri, intifadanın önemli bir gücüydü. Daha sonra bunlar merkezileşti. Batı Şeria ve Gazze'de Birleşik Ayaklanma Yönetimi'ni oluşturdular ki bu yönetimin ağırlığını, söz konusu kitle örgütlerinin yöneticileri teşkil ediyordu. Kuşkusuz ki, Birleşik Ayaklanma Yönetimi, FKÖ'nün siyasal yönlendiriciliği altında idi. Ve sonuçta sivil itaatsizlik eylemlerini günlük hayatın bir parçası haline getirmeyi başardılar.

Aynı şekilde Uruguay'da, **Tupamarolar**'ın deneyimi de önemli derslerle doludur. Tupamarolar bir şehir gerilla örgütü idi. '72'de askeri açıdan ağır bir yenilgiye uğradılar. Bir baskında merkez komi-

tevideo'nun belediye yönetimine seçildiği gibi, ülke çapında da % 21 oy almayı başardılar. Bir dönem şehir gerillası olan bir Tupamaro liderinin şu sözleri oldukça çarpıcıdır:

"Yasal demokratik siyasal mücadele insanlarla konuşmak, politikayı kitleleş-tirmek ve derdini anlatabilmek bakımından çok önemlidir. Şimdi hükümetle ve yönetim aygıtlarıyla görüşmek ve birlikte siyaset yapmak yolunu izliyoruz. Yasal siyaset yapma olanaklarımız varken, bunu neden reddedelim? Bu yollar kapatılmadı-ğı sürece, böyle davranmaya devam edeceğiz. Bu çalışmalar esnasında kültür cephesine de çok büyük bir önem verdik. Çünkü iyi bir öykü etki eder, hedefleri gösterir, suçlar; iyi bir oyun, aynı halk şarkıları

ma, spor, kültür ve belirli ekonomik görevleri organize ederken, aynı zamanda ev ve semtlerdeki günlük işlerin gözetimi konusunda da gayret göstermekteydiler.

Kuşkusuz ki, bunlar doğru politikalar. Çünkü doğuşuna FSLN'nin öncülük ettiği halk demokrasisi pek çok açıdan burjuva demokrasisinin aksiydi. Hükümetin gerçek anlamı, Nikaragua'da ilk kez sömürölenlere değil sömürölenlere hizmet etmesiydi. Yani demokrasi, emekçi sınıfların hizmetindeydi. Nitekim demokrasinin özü de gerçekte onun içeriği sorunudur. Yöneticiler kimin yararına yönetmektedir? Kuşkusuz ki bu temel bir sorudur. Yöneticilerin nasıl belirlendiği ise sadece işin biçimsel yönüdür. Gerçekte demokrasi, ilk olarak ekonomik düzende, yani sosyal eşitsizlikler ortadan silinmeye başladığında ve işçiler, köylüler yaşam koşullarını iyileştirdiklerinde görülür. Gerçek demokrasi, halk demokrasisi işte o zaman başlar. Daha ileri bir düzeyde ise demokrasi; işçilerin, fabrikaların, kooperatiflerin, kültür merkezlerinin vb. yönetime katılması demektir. Her yerde iktidarın profesyonel politikacılara havale edildiği burjuva demokrasisinin aksine, halk demokrasisi, halkın "doğrudan demokrasi" yoluyla yönetime katılmasını gerektirir.

Bu anlamda Sandinistler'in, '78 devrimi sonrasındaki kitle politikaları, demokratik kitle örgütlerine ve sivil toplum alanına yaklaşımları doğruydu. Ancak, '90 yılına yaklaştıklarında, bu politikalarında önemli sapmalar ortaya çıktı. Reel sosyalist ülkelerdeki temel bir yanlışı tekrarladılar. '90'da yapılan genel seçimleri kaybettikleri dönemde, bir zamanlar özerk olan kitle örgütleri ve baskı grupları, devlet aygıtının parçaları ve FSLN'ye bağlı denetim mekanizmaları gibi işlev görmeye başladılar. Örneğin başkent Managua'daki bir hastanede sağlık işçilerinin temsilci adayı bile FSLN yönetimi tarafından belirlenir oldu. Sonuç ise bellidir; kitle örgütlerinin hareketsizleşmesi ve toplumsal katılım düzeyinin düşmesidir. Yani Sandinistler halktan koptular ve nihayetinde de iktidarı, seçimde kaybettiler. Şüphesiz ki, bu kaybedişi sadece böyle bir nedene bağlamak doğru değildir. Ancak amacımız kitle örgütleri ile siyasal hareket arasındaki ilişkilerin çarpıklığına ya da demokratik devletin sivil toplum alanını eritmesinin yaratacağı acı sonuçlara dikkat çekmek ve ders çıkarılmasını sağlamaktır.

Örneğin bizde de HADEP'in belediyelerde iktidar olduğu bazı yerleşim merkezlerinde reel sosyalist sistemde ya da Nikaragua örneğinde yaşanan sapmalar görölmeye başlandı. Bir iktidar organı olarak belediye yönetimleri, yerel parti örgütünü hiçeşirmeye ve yörelerindeki kitle örgütlerinin işleyişine müdahale ederek onları yerel iktidar aygıtının uzantıları yapmaya ve kendilerine bağlı mekanizmalara dönüştürmeye yeltendiler. Kuşkusuz ki bunlar çok önemli sapmalardır. Önlem alınmadığı ve bu alanda doğru bir politika oluşturulmadığı durumda, bu sapma kitle örgütlerinin hareketsizleşmesine, giderek toplumsal katılım düzeylerinin düşmesine ve sonuçta belediye yönetimlerinin halktan kopmasına ve kaybetmelerine yol açar. Bu yanlış politika mutlaka mahkum edilmeli ve pratikte de önlenmelidir.

"Demokrasinin derinleşmesi demek, sosyalizmin de yerleşmesi demektir. Ya da sosyalizmin derinleşmesi demek demokrasinin de derinleşmesi demektir. Aslında demokrasi, özgürlük, eşitlikçilik ve sosyalizm kavramları özdeş olmasa da, en azından "akraba" kavramlardır. Tüm bu gerçeklere rağmen, reel sosyalist ülkelerde sosyalist demokrasi yaratılamadı ve özellikle bu nedenden dolayı da bürokratikleşip despotlaştı ve sonuçta da halktan koptu."

Benzer şekilde ulusal kurtuluş hareketleri sömürgecilere karşı yürüttükleri özgürlük mücadelesinde demokratik kitle örgütlenmeleri yoluyla yüz binleri seferber ettiler. Örneğin, **Filistin Hareketi** bu konuda zengin bir deneyime sahiptir. Filistin'de bir politik taban hareketleri ağının gelişimi ve kadın komiteleri, sendikalar ve gençlik organizasyonlarının oluşumu '70'li yılların sonlarına dayanmaktadır. Batı Şeria'da '76 belediye seçimlerinde **FKÖ**'ye yakın adayların seçilmesinde bu kitle örgütlerinin belirleyici bir rolü vardır. Yine bu örgütler, İsrail ordusunun intifadayı bastırmayı amaçladığı sıralarda, sokağa çıkma yasaklarının kitleler üzerindeki caydırıcı etkisini kırmak için yerel yardım komiteleri oluşturdular. Bu komitelerin görevleri, sokağa çıkma yasağı sırasında evden eve yiyecek sağlamak. Yine o dönemde protesto amacıyla kapatılan kepenklerini İsrail askerlerince kırılan anahtarları, Filistinlilerin Metal İşçileri Birliği'nin üyeleri tarafından gecikmeden ve parasız tamir edi-

tesinin bir kısmı öldürüldü, diğerleri zindana atıldı. '73 yılındaki askeri darbeden sonra Tupamarolar uzun bir süre sessizliğe gömüldüler. Ne var ki, cezaevlerinden de devrimci hareketi yönetmeyi başardılar. Kitle örgütleri aracılığıyla yığınları harekete geçirebildiler ve 1984 Ocak'ında ülkede bir genel grev başlatarak dört ay içinde tüm ülkede yarım milyon Uruguay'lıyı, askeri diktatörlüğe karşı "tencere konserleri" düzenlemeye seferber ettiler. Tüm siyasal mahkumların özgürlüklerine kavuşturulması amacıyla ülke çapında güçlü ve aktif bir insan hakları hareketi oluşturmayı başardılar. Nihayet yoğun kitle hareketleri, Mart 1985'te askeri diktatörlüğün çekilmesini sağladı. Tupamarolar '85'te yeniden sahneye çıkarken, bu kez şehir gerillaları olarak değil kitle örgütleri aracılığıyla yürütülen 13 yıllık bir siyasal mücadeleden birikimi üzerinden yasal siyasal bir güç olarak doğdular. Tupamarolar'ın yasal örgütü olan **Frente Amplio Cephesi** adayları, '89 seçimlerinde Başkent Mon-

gibi aydınlatır. Hatta diyebilirim ki, en değerli kadrolarımız, bu kültür cephesi çalışanları arasından çıkmıştır."

Tupamarolar'ın deneyimlerinden çıkarılacak en önemli ders, bilimsel ve uzun vadeli bir siyasal çalışma ile kitle örgütlerinin bir devrimci mevziye dönüştürülebileceği ve bu mevzilere dayanılarak ülke çapında iktidara alternatif güçlü bir siyasal hareketin yaratılabileceğidir.

Benzer şekilde Nikaragua'daki **Sandinistler**'in kitle örgütleri deneyimi de son derece öğreticidir. Ancak iktidar mücadelesi sırasındaki kitle örgütlerinin rolünden çok, bu örgütlere demokratik halk devrimi sonrası yaklaşımdaki çarpıklıkların bilince çıkarılması önemlidir. Sandinistler (**FSLN**) devrim sonrasında devlet aygıtı dışında yaygın sivil toplum örgütleri inşa etmek için çok yoğun bir çaba gösterdiler. Kır İşçileri Birliği, Sandinist İşçi Federasyonu, Sandinist Gençlik Hareketi, kadın örgütleri, Sandinist Savunma Komiteleri, yerel güvenlik, eğitim, propaganda, sağlık, toplumsal çalış-

araştırma~inceleme

Partimizin Olağanüstü III. Kongresi, yoğun bir hazırlık çalışması temelinde, bütün çalışmaları temsil eden iki yüze yakın delegenin katılımıyla Ağustos 2000 tarihinde başarıyla yapılmıştır.

PKK Olağanüstü VII. Kongresi'nde alınan karar temelinde gerçekleşen Kongremiz, değişim ve dönüşüm sürecinde kadının rolüne ilişkin çok kapsamlı değerlendirmelere gitmiştir. Cins çelişkinin kapsamlılaşacağı 21. yüzyıl gerçeğinde, aldığı çok yönlü kararlarla tam bir netleşmeyi yaşayarak, başta kadın yapımız ve partimiz PKK olmak üzere, halkımız için büyük gelişmeler yaratacak yeni bir süreci başlatmıştır.

Kongremiz, PKK Olağanüstü VII. Kongresi temelinde kararlaştırılan yenden yapılanma çerçevesinde kendisini ele alarak, bu temelde değişim ve dönüşümü gerçekleştirmiştir. Uluslararası komplonun iç ve dış dayanaklarıyla özelde kadın yapısı ve hareketimiz üzerinde hesapları olan çevrelerin, mücadelemiz üzerinde etkiye bulunmaya çalıştığı, partimizin elindeyse kadın kurtuluş ideolojisinin derin bilinci, Önderliğe bağlılığın ve özgürlük değerleri dışında başka bir şeyin olmadığı zorlu bir ortamda Kongremizin gerçekleştiği açıktır. Böylesi saldırı ve yönelimlerin geliştiği bir ortamda kadın hareketi, iradeli, seviyeli, sorgulayıcı ve bir o kadar da objektif bir tarzda, tarihi III. Kongresi'ni başarıyla tamamlamış ve yeni stratejik çizgi temelinde kendisini kararlaştırmıştır.

Bu düzey, özelde Kürt ve Türk kadınları, genelde tüm dünya kadınları açısından tarihi bir olay ve kadının kendi iradesi ve öz gücüyle kaderini belirlemesi açısından hayati bir gelişmedir. Bu durum, Önderlik gerçeğinin; kadının ruhunda, bilincinde ve yaşamında tamamen içselleşmiş olduğunun ve bunun PJA'da somutlaştığının ifadesidir.

Kongremiz, PJA'nın tarihi görevler karşısındaki büyük iddia ve kararlılığını yeni çizgiye inanç temelinde daha da büyütmüş; kadının tarihinden çıkardığı sonuçlarla kaybediş nedenlerini ortaya çıkarıp, günümüzde bir kazanıma dönüşürmenin coşkusuyla, bu tarihi güncelleştirmenin iddia düzeyini güçlendirmiştir. Öncelikle içinden doğup beslendiğimiz zemin olan PKK ve özgürlük tutkusunu, kadında içselleştiren Önderliğimiz üzerinde büyük hesapların yapıldığı bir dönemde Kongremiz, Önderlik ve örgüt ile bütünleşmenin zemini olmuştur. Bu anlamda PJA'nın netleşen çizgisiyle zafer kazanacağı kesinleşmiştir.

Böylesi bir düzeyle gerçekleşen Olağanüstü III. Kongremiz, Başkan Apo'nun perspektifleri ve çözümlemeleri temelinde, dar ve dogmatik anlayışlara düşmeden yeni strateji temelinde kararlaştırmıştır. Kongremiz, ulaştığı kapsamlı sonuçları Merkez Raporu, Manifesto ve Kadın Kurtuluş Programı gibi karar ve projeleriyle somutlaştırmıştır. Kongremizin derin içeriğe sahip bu belgeleri, yeni süreçte tüm parti yapımızın, başta Kürt ve bölge kadınları olmak üzere tüm dünya kadınlarının özgürlük iddiasında bilinçlenmeleri ve özgür yaşam projesine kavuşmalarında önemli eğitim materyalleri olacaktır.

Kongremiz, kadın özgürlük hareketinin PKK'deki gelişim tarihinin kapsamlı ve bütünlüklü bir değerlendirmesini yapmıştır. Başlangıçta nicelik olarak yoğun bir potansiyel olmasına rağmen, Önderliğimizin ilk çıkışından itibaren kadın sorununu özenle ele alma durumu söz konusudur. Güçlü bir yorumla, tarihi ele alan Önderliğimiz, emperyalizmin **"önce kadını vurun"** yaklaşımına alternatif olarak yaratmış olduğu sistemde, kadına önemli bir yer ayırmış ve kadının kurtuluşunun toplumsal kurtuluşla bağını kurarak cins çözümlemesini derinleştirmiştir. Bu çözümlemeler temelinde, hiçbir dünya devrim deneyiminde rastlanmayan ordulaşma çalışmalarında 'eşitliğin oldu-

Kadın Özgürlük Hareketi'nin III. Kongresi

21. yüzyılın barış, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde kararlaşmadır

● PJA Parti Meclisi

ğu yerde ordulara ihtiyaç duyulmayacağı' gerçeğinden hareketle, eşitsizliği ortadan kaldırma ve kadının öz gücünü ve iradesini açığa çıkarma amacıyla kadın ordulaşmasını geliştirmiştir. Daha sonra YAJK örgütlenmesiyle özgün bir örgütlülüğe kavuşan özgürlük hareketimiz önemli bir gelişim seyrini yakalamıştır. Bu anlamda dünya devrim deneyimindeki kadın hareketleri ve PKK'nin tarihi mirası önemli bir birikim ve tecrübeyi açığa çıkarmıştır. Hareketimiz '99 yılında partileşerek bir sıçrama yapmış ve dünyada eşine ender

tartıştığı bir yüzyıldan yeni bir yüzyıla geçiş sürecini kadın boyutuyla kapsamlı ele almak, kendi kaderimizi tayin edebilmek ve kendi özgürlük sınırlarımızı çizmek açısından önemlidir. Bunu yaparken Parti Önderliğimizin *"Hayat yaşam dışılığı uzun süre kaldırmaz; yaşamı ilerletmeyen güç engel haline gelir ve bizzat yaşamın kendisi en büyük devrim gerçeği haline gelerek bu engeli aşar"* belirlemesi ışığında 21. yüzyıl gerçeğini tüm yönleriyle sorgulamak ve anlamak gerekmektedir. Böylelikle 21. yüzyılda ortaya çıkan somut koşulları toplumsal

mesi son derece onurludur.

Savaş ve sınıflaşma önce kadına karşı gerçekleştirilmiştir. Doğası gereği bu olgularla bütünleşmede belirli zorlanmaları yaşayan kadın, özüne uygun barış ortamında kendisini daha rahat geliştirebilecektir. Kuşkusuz kadın, barış ve demokrasi hareketlerine aktif bir temelde katılırsa, kendi kurtuluşuyla birlikte toplumun kurtuluşunu da kazanacaktır. Özü gereği kadın hep ezilenlerle özdeşleştiğinden, barış ve demokrasi mücadelesinde rolünü oynayarak, insanlığın özgür ve eşit temelde yaşayacağı bir yarını ya-

"Kongremiz, cins çelişkinin kapsamlılaşacağı 21. yüzyıl gerçeğinde aldığı çok yönlü kararlarla tam bir netleşmeyi yaşayarak, başta kadın yapımız ve partimiz PKK olmak üzere halkımız için büyük gelişmeler yaratacak yeni bir süreci başlatmıştır. Öncelikle içinden doğup beslendiğimiz zemin olan PKK ve özgürlük tutkusunu kadında içselleştiren Önderliğimiz üzerinde büyük hesapların yapıldığı bir dönemde Kongremiz, Önderlik ve örgüt ile bütünleşmenin zemini olmuştur. Bu anlamda PJA'nın netleşen çizgisiyle zafer kazanacağı açıktır."

rastlanan bir gelişim seyrini yakalamıştır. Tarihsel, toplumsal ve yönetsel bilincin yetersizliklerinin yarattığı zorlanmalara, kaba erkek taklitçiliği, feminizm vb. anlayışlara rağmen, bütün bu yetersizliklerden çıkardığı derin dersler temelinde bir sorgulama düzeyini yakalayarak, doğru bir özeleştirici temelinde kararlaşmayı esas almıştır.

Kongremiz, Parti Önderliğimizin **"21. yüzyılın, cinsler arası ilişkilerin en çok düzenleneceği bir yüzyıl olacağı"** belirlemesinden hareketle kapsamlı bir çağ değerlendirilmesine gitmiştir. 21. yüzyıl ulusal ve sınıfsal çelişkilerin belli yönleriyle çözümlenerek doğa, cins vb. çelişkilerin ön plana çıkacağı gerçeğinin göstermektedir. Yeni yüzyıl tek sistemin dünyaya hakim olduğu, çelişkinin biçim değiştirdiği ve çelişkilerin çözümü noktasında cepheden bir savaşımın değil, içten mücadele yöntemlerinin esas alındığı bir yüzyıl olacaktır. 21. yüzyıla damgasını vuracak temel bir çelişki olarak cins çelişkinin tespit eden, başlangıcından bugüne kadın sorununu önemle ele alan ve kadının çeşitli düzeylerde örgütlenmesini geliştiren partimiz PKK, evrensel bir ideoloji olan kadın kurtuluş ideolojisini geliştirerek, çözüm yönünde önemli adımlar atmıştır. Bu açıdan dünyada genelinde tüm toplumların yoğunca

diyalektiğin yasalarına göre doğru yorumlamanın ve bu temelde insanlığın geleceğine damgasını vuran bir değişim ve gelişim düzeyini yakalamamanın, özgür yaşamı ve insanı yaratmanın hayati önemi açığa çıkmaktadır.

Bu yüzyılda eskinin yıkılmasında ve sosyalist düzenin oluşumunda kadının, erkeğin yarattığı zoru, yani egemenlikli sistemi ortadan kaldırarak yerine kadın eksenli bir sistemi yaratması zorunluluğu açıktır ve toplumsal özgürlük ancak böyle gerçekleşebilir. Bu temelde kadının, kaybolan doğasını yeniden keşfedip tanımlaması, doğaya ve topluma bakış açısını oluşturmaya birlikte, erkek egemenlikli toplumsal yaklaşıma karşı özgür yaklaşımı geliştirerek bunu örgütlenmeye taşıması hayati bir görevdir.

Burada kadının çağa uygun bir şekilde kendi özüne dönerek -ki bunu barış ve demokrasi biçiminde ifade ediyoruz-, tarih sahnesinde kaybettiği yerini alma ve kurtuluşunu sağlamada, bu yüzyılı kendi lehine çevirme misyonuyla karşı karşıya olduğu açıktır. Günümüzde öze dönme mücadelesi belirli zorlanmaları yaratsa da, sürecin karakterinin doğru anlaşılacak ona uygun araç ve yöntemlerle mücadelenin zenginleştirilmesi, yitirilen özün yakalanması ve bunun tüm insanlığa mal edil-

ratmada dinamik bir güç olacaktır. Cins çelişkinin en sıcak yaşanacağı 21. yüzyıl gerçeğinde, kadının bu çelişkiyi özgür yaşam diyalektiğine dönüştürerek, demokrasi ve barış mücadelesinin öncüsü ve yürütücüsü olarak Başkan APO'nun hedefine güç ve destek vermede de yüklendiği tarihi bir misyon söz konusudur.

Bu temelde partimiz PJA, Parti Önderliğimizin geliştirdiği yeni strateji temelinde Olağanüstü VII. Kongre ile karar altına alınan demokrasi ve barış projesini yaşamsal kılarak, başta Türkiye ve Ortadoğu halkları olmak üzere tüm insanlığın eşit ve özgür temelde bir yaşam düzeyine ulaşmasında önemli bir rol oynayacaktır. Özüde barış, demokrasi, kardeşlik ve özgürlük olgularını taşıyan PJA'nın, gelişen yeni süreçte ve dünya gerçekliğinde bunu başarması her zamankinden daha fazla imkan dahilindedir. Partimiz kitleselleşip evrenselleşerek demokrasinin temel güvencesi olma iddiasındadır. Genelde tüm insanlık ve özelde de kadın, barış ve demokrasi mücadelesini tüm zorluklarına rağmen güçlendirerek, özgürlüğü ilkçağ güzelliğinde kucaklayabilmelidir. Kadının, özgürleşme probleminin çözümüne olan tutkusu 21. yüzyılda yürüteceği sosyal mücadeleye damgasını vururken, barışçıl ve demokratik yollarıyla tüm bir top-

lumu ve insanlığı etkileyecek ve tüm dünyada özgürlük rüzgarlarının esmesini sağlayarak insanlığı gerçek kurtuluşa götürmede büyük bir ivme kazanacaktır.

Kongremizin ilanının 1 Eylül Dünya Barış Günü'ne tekabül etmesi, parti yapımız açısından anlam taşımak kadar bir misyonun da ifadesi olmaktadır. Bu ilan, 1 Eylül dünya barış gününde kadının kendi özünü güçlü ifadeledirip, özünde taşıdığı barış, adalet ve eşitlik olgularını yaşamsallaştırmasının sözü olacaktır. Ayrıca PKK'nin 1 Eylül 1998 tarihinde ilan ettiği ateşkesin 2. yıldönümü ve yeni strateji doğrultusunda silahlı mücadeleye son verip tüm silahlı güçlerini Türkiye sınırları dışına çekmesinin 1. yıldönümü olması nedeniyle Kadın Kongremizin başarıyla gerçekleştirilmesi, yeni stratejimize olan inanç ve kararlılığımızın kadın cephesinden yeniden ilanı olmaktadır.

Bu çerçevede kapsamlı değerlendirmeler yapan Kongremiz, 1999 yılında partileşip PJKK adıyla örgütlenen parti çalışmalarımızın, önümüzdeki süreçte daha kapsamlı ve derinlikli bir şekilde örgütlenilerek **Partiya Jinên Azad (Özgür Kadın Partisi) PJA** adıyla yürütülmesini uygun görmüştür.

Yeni süreçte Halk Savunma Güçleri kapsamında kadının da meşru savunma gücü olarak örgütlenmesini sürdürmesi kararlaştırılmıştır.

Kongremiz ayrıca geçmişte EJAK adıyla yürütülen cephe çalışmalarını yeni süreç temelinde kendisini yeniden yapılandırarak yurt dışında da çalışmalarını parti adıyla örgütlemesini ve gerekli görülen yerlerde uygun örgütlemelere gidilmesini kararlaştırmıştır.

Kongremiz, partimizin VII. Kongresi'nde kararlaştırdığı barış projesinin yaşamsallaştırılmasında kadın gücünün aktif katılımını uygun görmüş; bu temelde Türk kadını ve her ulustan kadınıla ittifakların geliştirilmesi, kadın kurtuluş ideolojinin evrensel özü gereğince yaygınlaştırılması ve kitleselleştirilmesinin aciliyetine dikkat çekmiştir.

Kongremiz, erkeği dönüştürme ve özgür yaşam projesini geliştirerek toplumsal sorunların çözümü temelinde bir ilkel bütünlüğüne ulaşmış ve bu projeyi topluma taşımanın karar düzeyini yakalamıştır.

Ayrıca kadın özgürlük çalışmalarının Özgür Kadın Akademisi bünyesinde ideolojik, sosyal, siyasal, kültürel vb. boyutlarıyla derinleştirilmesini karar altına almıştır.

Olağanüstü III. Kongremiz, tüm bu çalışmalarını tarihsel bir sorumlulukla yapmıştır. Partimizin amblemi aynı kalmış, "Merkez Komite" yerine "Meclis" kavramının geçirilmesiyle birlikte partimizin yeniden yapılanmasını ifade eden yeni bir tüzük hazırlanmış, yeni bir parti yönetimi belirlenmiştir.

PJA'nın bu temelde kendini yeniden yapılandırması; Önderlik gerçeği, evrensel öze sahip kadın kurtuluş ideolojisi, Zilan ve Sema yoldaşlar şahsında sembolleşen ve netleşen çizgisi ve sahip olduğu büyük değer birikimiyle mümkün olmuştur. Bu birikimlerin yaşamsallaşması ve güçlü bir örgütsel düzeye ulaşması, her PJA militanının bu öz ve iddia temelinde geliştireceği mücadeleyle gerçekleşecektir. Bu temelde tüm PJA militanlarını, halkımızı ve dostlarımızı kendini yenileyip özgürlük ruhuyla donatarak, yeni süreci başarıyla karşılamaya çağırıyoruz.

-Yaşasın Özgürlük Güneşimiz Başkan APO!

-Yaşasın Başkan APO'nun Işıklı Yolunda Yeni Başarılarla Yürüyen PKK!

-Yaşasın Barışın ve Demokrasinin Güvencesi Partimiz PJA!

-Yaşasın III. Olağanüstü Kongre Çizgimiz!

-Kahrolsun Egemenlik ve Her Türden Gericilik!

PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Duran Kalkan yoldaş değerlendiriyor:

Yirmi yıllık mücadeleyle 12 Eylül zırhı parçalandı

Bu yıl 12 Eylül faşist askeri darbesinin 20. yıldönümü. Dolayısıyla askeri darbeye karşı yürütülen büyük mücadelenin de yirmi yılı dolmuş bulunuyor. Kuşkusuz hem Kürt toplumu, hem Türkiye açısından çok önemli bir zaman dilimi olan bu yirmi yılın çok iyi anlaşılması ve değerlendirilmesi gerekiyor.

Bu yirmi yılda neler oldu? Açık ve resmi olan 12 Eylül darbesinden günümüze kadar neler yaşandı? Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan insanlar nereden nereye geldiler? Bu hususların kapsamlı bir biçimde değerlendirilmesi hem tarihin iyi anlaşılması, hem de 21. yüzyıla daha sağlıklı, perspektifli ve umutlu girebilmek açısından önemlidir.

Türkiye'de devlet ve toplum bu yirmi yılın sonunda nereye geldi? Şimdi neyi yaşıyor? Hangi sorunlarla yüz yüze ve bu sorunları nasıl çözeceğiz? Kuşkusuz birçok çevre bunları tartışıyor. Fakat genelde gözlenen, Türkiye'de 12 Eylül'ün çok fazla tartışılmadığıdır. Örneğin Şili'de 11 Eylül 1973 askeri darbesinin yıldönümünde bir yığın gösteri oldu. Dünya Şili'deki darbe üzerinde duruyor. Yoğun tartışmalara yol açıyor. Fakat Türkiye'deki durum böyle değil veya böyle olmadığı görülüyor. Yoğun bir biçimde tartışma yapılıyor; fakat 12 Eylül ve onun etkileri çok fazla tartışılmıyor. Türkiye'deki tartışma ortamı daha farklı; demokrasi, özgürlük, demokratik hukuk, insan hakları ve Türkiye'nin yeniden yapılanması tartışılıyor.

Türkiye'nin şimdi, 12 Eylül darbesinin amaçladığı, hedeflediği durumlardan çok öte hususları tartıştığı söylenebilir. Darbenin yaratmak istediği durum bugün ortada yok. Türkiye'nin geldiği düzey, bunun en azından tartışma düzeyinde ve de psikolojik olarak aşıldığı gösteriyor. Mesela Türkiye ortamı ve değişik topluluklar artık darbeye mücadeleyi tartışmıyorlar. Onun hedeflerinin altında da ezilmiyorlar. Tam tersine bunun birçok etkisinin kırılmış olduğu bir ortamda, *"Yeni bir Türkiye nasıl olur, demokratik ve özgürlükçü bir yapılanma nasıl gelişir, bunu nasıl yaratmalıyız"* tartışmasını yapıyorlar. Devlet, toplum ve toplumun çeşitli kesimleri; aydınlar, sanatçılar ve siyasi partiler yapıyor. Bu önemli bir durum.

Tabii 12 Eylül faşist askeri darbesinin varmak istediği nokta burası değildi. Tam tersine darbeciler, tıpkı kendini ahir zaman gücü gösterenler gibi, ilelebet sürüp gidecek bir sistemi kendilerinin bulduğunu iddia ediyorlardı. Kenan Evren'in ruhu, psikolojisi, söyledikleri tümüyle böyleydi. Köklü bir biçimde devlet sisteminde varlığını sürdürse de, yirmi yıl sonra durumun hiç de böyle olmadığı, insanlar üzerinde fazla etkileyici gücünün bulunmadığı veya Türkiye'nin çok ileri düzeyde bu sistemi aşmak istediği rahatlıkla görülüyor.

Bazıları, toplum içinde 'Hiçbir şey değişmemiştir, değişmiyor, değişmez, bir gelişme olmaz. Bu açıdan çaba boşuna.' diyen böyle kötümserler var. Bunu söyleyenler, aslında yirmi yıl boyunca böyle bir faşist-askeri sisteme karşı yürütülmüş büyük mücadeleyi inkar etmek, sonuçsuz görmek, göstermek, değerinden düşürmek için yapıyorlar. Çünkü kendileri mücadele edememişler, bir birlik olamamışlar, rejim karşısında varolamamışlar, ayakta kalamamışlardır. *"Biz bir değer üretememişsek o zaman hiç kimse üretememiştir. Hiçbir değer üretilmemiştir"* sonucunu çıkartmak için yaygın bir biçimde kötümserlik yayıyor, inkarcılığı geliştirmeye çalışıyorlar.

"Toplum içinde 'Hiçbir şey değişmemiştir, değişmiyor, değişmez, bir gelişme olmaz. Bu açıdan çaba boşuna.' diyen böyle kötümserler var. Bunu söyleyenler, aslında yirmi yıl boyunca böyle bir faşist-askeri sisteme karşı yürütülmüş büyük mücadeleyi inkar etmek, sonuçsuz görmek, göstermek, değerinden düşürmek için yapıyorlar. Çünkü kendileri mücadele edememişler, bir birlik olamamışlar, rejim karşısında varolamamışlar, ayakta kalamamışlardır."

Bu ruh halini, psikolojiyi ve anlayışı mahkum etmek gerekiyor. Çünkü bu yanlış ve somut gerçeklikle de bağdaşmayan bir yaklaşımdır. Ortada gözle görülür farklı bir durum söz konusudur. 12 Eylül 1980 Türkiye'siyle, 12 Eylül 2000 Türkiye'si arasında kıyaslanması bile zor olan, kıyaslama yapmamayı gerektiren farklılıklar ve değişiklikler var. 12 Eylül darbesiyle Türkiye bir yöne götürülmek istendi. Kesinlikle köklü bir darbeydi 12 Eylül. Öyle basit bir olay değildi. Devleti ve toplumu tepeden tırnağa yeniden faşist-askeri temellerde örgütlemeyi esas alıyordu. Mevcut anayasanın birçok hükmü hala oradan geliyor. Dar bir yasal-anayasal çerçeve içerisinde toplumu tam bir baskı ve sömürü sistemi içerisine almayı, böylece denetim altında bir ordu düzeni yaratmış gibi sömürmeyi hedefliyordu.

Bu temelde birçok değişiklik yapıldı ve bir sistem kuruldu; 12 Eylül sistemi. Birçok değerlendirmeci tarafından o zaman, *"Türkiye elli yıl böyle gider. Artık bu sisteme karşı çıkılmaz"* deniliyordu. Türkiye şimdi bir değişimi yaşıyor. Köklü bir değişim arayışı var. Fakat bu, 12 Eylül'ün yaptığından çok farklıdır. Onun yaptıklarını aşan, onu yıkmayı hedefleyen, toplumun demokratik, özgürlükçü yaşamını nasıl geliştireceğini tartışan, araştıran, bunun arayışı içerisinde olan, bu temelde de yoğun bir örgütlülüğe ve mücadeleye yönelen bir değişim içinde bulunuyor. Yirmi yılda buraya gelindi. Yani diyebiliriz ki; 12 Eylül döneminde söylendiği gibi elli yıllık bir zırh, toplumun üzerine oturtulamadı.

12 Eylül'ün, yirminci yılında psikolojik, ideolojik ve siyasi olarak birçok açıdan aşıldığı söylenebilir. Bir çok boyutuyla tamamlanmamış olsa da, bu darbenin siyasetleri birçok bakımdan boşa çıkartılmış ve yeni bir siyasi yaklaşım getirilmiş durumdadır. Böylece 12 Eylül sisteminin Türkiye için toplumu yaşatacak, ileriye götürececek bir sistem olmadığı ortaya çıkarıldı. Toplumun yeni bir siyasi sistem; bu çerçevede yeni bir ruhsal, çok yönlü ideolojik, düşünsel açılım arayışı içerisinde olduğu; başta düşünce, ifade, örgütlenme, mücadele ve hak arama özgürlükleri olmak üzere birçok bakımdan kendi özgürlüklerine sahip çıkmak istediği bir sisteme doğru gidiş var.

Aslında geçen yirmi yıllık mücadeleyle 12 Eylül parçalandı. Askeri zırhı önemli ölçüde kırıldı. Siyasi gerçeği, yürütülen mücadeleyle, özellikle Kürdistan'dan geliştiri-

len savaşıla param parça edildi. İdeolojik yaklaşımları aşıldı. Toplum, bütün bunların sonucunda Türkiye tarihinde belki de ilk defa bu düzeyde kendine sahip çıkma, özgürlüklerini arama düzeyine geldi. En azından şu anki tartışma düzeyi kesinlikle böyledir. Bunu rahatlıkla ifade edebiliriz. Geride sadece yukarıda belirttiğimiz, bazı çevrelerin kararmış ve kötümser ruh hali kaldı. 12 Eylül'ün psikolojisi altında ezilip, ona karşı ruhta, düşüncede ve eylemde bir duruş yaratamayanlar, onun altında ezilip gidenler, hala 12 Eylül'ün her şeye kadir olduğunu ifade eden bir ruh halini yaşıyorlar ve bunu çevrelerine, topluma da yansıtmaya çalışıyorlar. Geride kalan sadece bu.

Şu bir gerçek ki: Türkiye'de faşist darbeye karşı çok etkili bir mücadele yürütülmüştür. Hem geline tartışma düzeyi, hem değişim arayışı bize bunu açık gösteriyor. Tabii başka ülkeler de kendi tarihlerinde ortaya çıkan böyle gerici, karşı-devrimci saldırılara karşı mücadele ediyorlar. İşte Şili örneği ortada. Hala yirmi yedi yıl önceki bir darbenin etkilerini aşmaya çalışıyor. Bugün Türkiye ortamı darbenin psikolojisi altında bulunuyorsa, acaba mücadele edilmiyor mu? Tümüyle 12 Eylül düzeni mi hakim? Hayır, öyle değil. Türkiye'de 12 Eylül faşist-askeri darbesine karşı kapsamlı bir mücadele yürütülmüştür. Türkiye'de sol çevreler, çeşitli demokratik güçler bunu çok kapsamlı ve etkili geliştirememiş olsalar da, Kürdistan'da 12 Eylül darbesine karşı daha başından itibaren ruhsal, düşünsel, eylemsel bakımdan ciddi bir karşı duruş sergilenmiş, 12 Eylül askeri darbesinin gerici faşist saldırılarına karşı, devrimci demokratik direniş en yaygın, en kapsamlı, en şiddetli biçimleri içeren tarzda geliştirilmiş, bu on beş yıllık kesintisiz bir devrimci savaş biçiminde sürdürülmüştür. Bu her ne kadar Kürdistan'ın bir parçasında yürütülmüş bir savaş olsa da, bir Türkiye savaşı, hatta bir Ortadoğu savaşıdır. Bu, siyasi etkisi bakımından sadece Türkiye'de değil, pratik bakımdan Türkiye'yi de, Ortadoğu'yu da içine alan, bütün bu alanlarda yürütülen bir savaştır.

12 Eylül'ün 20. yılı tamamlanırken artık şunu ifade etmek yerindedir: Türkiye'de birçok çevrenin 'olmaz' dediği 'olur' kılındı. 'Yapılamaz, başarılamaz' dediği başarıldı. Dünyadaki birçok örneğinden çok daha farklı ve aktif olarak 12 Eylül askeri darbesine karşı Türkiye ve Kürdis-

tan'da çok görkemli bir direniş sergilendi. Bunu gölgelemek, görmezden gelmek, inkar etmek kötü bir durumdur. Halklar açısından, insanlık açısından gerçekleri red etmek anlamına geliyor. Bir inkarcı yaklaşım oluyor. Bazıları böyle yaklaşmak istiyor. Yukarıda belirttik; *"bir şey olmadı"* diyenler bulunuyor. Hatta *"boşa gitti, boşu boşuna böyle bir direniş, mücadele sürdü-rüldü, geline nokta bu mücadelenin hiçbir değeri olmadı"* diyenler ve bu biçimde yürütülen mücadeleyi kötülemek isteyenler var.

Bunlar, kendileri boşa çıkmış, bir güç gösterisinde bulunamamış, daha başından ezilmiş, teslim olmuş, herkesi de öyle görmek, geçen tarihi böyle göstermek istiyorlar. Bu eğilimleri, anlayışları ciddi biçimde eleştirmek ve mahkum etmek gerekiyor. Oysa geline nokta bundan çok farklıdır. Türkiye çok farklı bir arayış içerisindedir. Büyük bir yenilenme, hatta bu temelde büyük bir iddiayla yeni bir yüzyıla girme çabasıdır. Bunun yoğun tartışması, dinamizmi var.

Yirmi yılda geliştirilen direniş sadece Türkiye için değil, 12 Eylül gibi her şeyi karartmak, ezmek, bitirmek isteyen bir gericiğe karşı ve insanlık için de her türlü insanlık onurunun, şerefinin, değerlerinin yüceltilmesi, bu değerleri hakim kılma hareketidir. Bunu hep böyle ifade edeceğiz. Tarih kesinlikle bu mücadeleyi böyle yazacak.

12 Eylül darbesi bir Türkiye gerçeğidir

Şimdi darbeye ilişkin yirmi yıl sonra neler söylenebilir? Nasıl ele almalıyız? Yeni bir yüzyıla girerken, darbenin yirmi yılı tamamlanırken bu olayı nasıl değerlendirmeliyiz? Bu konuda neler söylenebilir? Bazı hususlara kısaca vurgu yapmak yerinde olur. Geline noktada darbeyi daha iyi anlayabilmek, darbe gerçeğini daha köklü aşabilmek açısından bazı noktaların üzerinde durmak gerekiyor. Bu darbe durup dururken veya bazı kişilerin istemlerine bağlı olarak ya da Türk generallerin çok darbeci, gerici olmalarından kaynaklanan bir olgu ya da bir rastlantı değildir. Bu olay 1970-80'ler dünya ve Türkiye'sinin bir gerçeğiydi. 12 Eylül darbesi, 1980 dünyasının, bölgesinin bir gerçekliğıydi. İşte Şili darbesinin de bir yıldönümü yaşıyor. 11 Eylül, Şili'de darbe

günüdür. Tabii Şili darbesinden üç yıl önce Türkiye'de 12 Mart darbesi olmuştu. Dünyanın başka alanlarında da darbeler vardı. Askeri darbe, o dönemde ABD sisteminin Sovyet sistemine karşı yürüttüğü mücadelede başvurduğu temel bir siyasal mücadele, iktidar biçimiydi. Türkiye'nin 12 Mart, 12 Eylül darbeleri de tamamen bu çerçevede gündeme gelmiştir. ABD-Sovyet çatışması içerisinde, ABD sisteminin çıkarlarını dünya ve özellikle Ortadoğu'da savunmak üzere geliştirilmiş bir harektir. ABD'nin örgütlediği, NATO düzeyinde örgütlenen, yönlendirilen bir olguydu. Kesinlikle bunun dışında görmemek gerekli. ABD ve NATO sisteminin Sovyet sistemine karşı özellikle Ortadoğu'da yürüttüğü mücadelede rol biçilen, yine Türkiye'de gelişen iç mücadelede ilerici-devrimci gelişmeleri ezmek, Türkiye'yi ABD, NATO sistemi içerisinde tutmak amacını gerçekleştirmek üzere ortaya çıkartılmış bir egemenlik biçimi oldu.

Dünyanın her alanında iki sistem kıyasıya çatışma halindeydi. O dönemde tam bir karşıt mevzilenme vardı. Bu, Ortadoğu'da da böyleydi. Neredeyse bütün dünya ve bölge, karşı karşıya mevziye yatmış, birbiriyle şu veya bu düzeyde değişik alanlarda çarpışan bir konumu yaşıyordu. Böyle bir mücadele içinde 12 Eylül darbesi gerçekleşti; bir askeri hareket, bir saldırı, karşı sisteme karşı yürütülen bir savaş biçimi. Bu durumu şunun için belirtmek gerekiyor: Askeri-faşist darbeleri harekete geçiren bir dünya sistemi vardı. Bu darbe o sistemin bir gerçekliğıdir.

Şimdi o sistemin durumu nedir?

Bunu görmek ve sorgulamak gerekir. Tabii Sovyet sistemi yıkılınca ABD sistemi zafer ilan ediyor. Şimdi *"demokrasinin, özgürlüğün temel temsilcisi biziz"* diyor. Fakat gerçekten böyle mi? Ne kadar demokrasi ve özgürlüğün temsilcisi, ne kadar değil; bunun sorgulanması gerekiyor. Bu darbe gerçeklerine bakıldığında durumun hiç de öyle olmadığı; demokrasi ve özgürlüğün temsil eden değil de, daha çok faşizmin barbarlığını, saldırganlığını ve savaşı temsil eden bir konumda olduğu görülecektir. İki kutuplu dünya sürecindeki savaşın içinde bu sistemin gerçekliğı buydu. Geçen on yılda bu sistemin kendisini ne kadar sorguladığının, ne kadar değiştirdiğinin, ne kadar geliştirdiğinin, demokratikleştirdiğinin sorgulanması gerekir.

Şimdi bu faşist askeri barbarlıklara ve saldırganlıklara esas sahipleri tarafından sahip çıkılmıyor; daha çok Sovyet sisteminin yıkılmış olduğuna dayanılarak, bu sorgulama yapılmak istenmiyor. Sanki bunlar yokmuş gibi, kendilerini insanlığın, demokrasinin ve özgürlüğün son temsilcileri olarak kabul ettirmeye çalışıyorlar. Hayır, gerçek öyle değil. Avrupa'nın da, ABD'nin de kendisini sorgulaması gerekiyor. Gerçekten de demokrasi idiyse, o zaman 12 Eylül bu demokrasiye nasıl sığıdı? Acaba bu 12 Eylül ABD'nin, Avrupa'nın demokrasisinden ayrı bir şey miydi? Kesinlikle değil; o demokrasinin bir parçasıydı. Adına demokrasi dedikleri rejimlerin Ortadoğu'ya, Türkiye'ye yansıyan ucu, 12 Eylül faşist askeri darbesiydi.

Nasıl ki, Türkiye şimdi Kürdistan'dan geliştirilmiş büyük mücadeleyle bu darbeyi tartışıyor, değerlendiriyor, aşmaya çalışıyor ve kendisini sorguluyorsa, içten ve dıştan birçok güç böyle bir sorgulamanın yapılmasını istiyor, gerekli görüyorsa; benzer bir sorgulamanın baş suçlusu, sorumlusu olarak Avrupa, ABD ve tüm NATO tarafından da yapılması gerekli. Bizim

"Osmanlı yönetimindeki hakim milliyetçilik, ona karşı çıkanlar tarafından Birinci Dünya Savaşı sürecinde ezdirtildi. Bu savaşıla, Osmanlı yönetimine hakim olan İttihat ve Terakki milliyetçiliği yenilgiye götürüldü. Böylece Batı'dan gelen etkileme sonucunda ortaya çıkan düşünsel gelişme ezilerek, yine siyasi-askeri yapı savaşıla yenilgiye uğratarak Osmanlı topraklarının rahatlıkla bölüşülebileceği bir ortam oluşturuldu."

şen Sovyet yönetimi, iç mücadele gereği olsa da, dıştan, özellikle İngiliz politikası tarafından yaratılan zorlamayla tamamen bir tek parti yönetimine dönüştü. Bu temelde de çok otoriter bir sosyalizme, sosyalist anlayışın, siyasetin ortaya çıkmasına götürdü.

Yine Almanya'da Birinci Dünya Savaşı'nın ardından gelişen siyasi sistem yıkıldı. İngiliz dayatması karşısında Hitler ortaya çıktı. Türkiye'de de cumhuriyetin gelişimi, kendisini biraz da İngiltere'ye kabul ettirebilme arayışı sonucunda, benzer biçimde ittifak sisteminin büyük bir iç çatışmayla ortadan kaldırılması, dağıtılması ve yerine otoriter Kemalist yönetimin ortaya çıkartılması sonucunu doğurdu. '50'lere kadar geçen süreç, hem Mustafa Kemal, hem İsmet İnönü yönetim dönemi, biraz da böyle bir iç mücadele dönemidir; otoriter bir yönetim altında devletin ve cumhuriyetin örgütlenme dönemi. Yine onun alt yapısının, ekonomik, toplumsal temellerinin oluşturulması dönemi. Tabii kendi içinde siyasi, ideolojik ve ekonomik planda büyük bir iç mücadele de var.

Türkiye önüne hedefler koyuyor. Bir kuruluş dönemini yaşıyor. Yeniden kuruluşun gereklerini de kısmen içinde taşıyor. Tabii çok fazla planlı ve yönetsel olması da gerekiyor. Bunun zorlamaları da var. Bu temelde daha çok askeri yanı ağır basan, fakat kendisini sivilileştirmeye, sivil yapıyla da birleştirmeye çalışan, ideolojik planda oldukça dar, savunmacı, politik planda son derece otoriter, ekonomik olarak kapitalist ilişkileri devletçilik temelinde geliştirmeyi esas alan bir sistem ortaya çıkıyor. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sistemi, gelişim mantığı bu biçimdedir.

Bu süreçte bir de Kürdistan'da geliştirildiği bastırma ve ezme hareketi var. '24'ten sonra mevcut iç ittifakın bozulması ve onun yerine bir iç savaşın gündeme gelmesinde önemli bir etken, Kürt sorunu ve Kürdistan'daki hareketlerdir. Dış güçlerin, Kürdistan'daki hareketleri kendi siyasi çıkarları doğrultusunda kullanma çabaları bulunuyor. Burada Kemalist hareketle İngiliz emperyalizminin ciddi bir mücadelesini ve sonuçta da uzlaşmasını görmek gerekiyor. Böyle bir uzlaşma kesinlikle var. İngilizler tabii dünya sistemini temsil ediyorlar. İngiltere, günümüzde 'Batı sistemi' denilen sistemin lideriydi. O temelde gelişti ve askeri planda NATO oldu. Siyasi planda Birleşmiş Milletler'e kadar genişledi. Daha sonra Kürdistan'da uygulanan inkar ve imha siyaseti, Kemalist hareketle İngilizler arasındaki mücadele ve onun sonucunda ortaya çıkan uzlaşmayla oluşan bir siyasettir. Birbirlerine karşı kullandılar, kullanmak istediler. Zaten Mustafa Kemal, Kürtlerin ve Türklerin ortak yönetimi olarak kendisini tanımlıyordu. Kuzeyde Kürt desteğini ve ittifakını tümüyle aldığı gibi, güneyde de Osmanlı topraklarına el koymak isteyen İngiliz, Fransız emperyalizmine karşı çıkmak, geriletmek için direnişlere destek verdi. Mesela Mahmut Berzenci hareketine desteği, bir yığın ilişki kurma çabası ve mektupları var. Onunla İngiltere'yi zorlamak istedi. Hatta Güney'i, Kürdistan'ın tümünü Misak-ı Milli içinde sayıyordu. Bu anlamda da Türkiye Cumhuriyeti devletinin egemenliği altına almayı baştan planlamışlardı, kararlaştırmışlardı.

Buna karşılık da İngiltere'nin Kürt sorununu, Kemalist hareketi kendisine bağlamada kullanması veya kullanmak istemesi durumu yaşanıyor. Yeni bir ideolojik-politik sistem olarak gelişen devletin, toplumda yarattığı hoşnutsuzluklardan ötürü birçok yerde isyanlar oldu. Ki bu hoşnutsuzluk sadece Kürdistan'da değil, Anadolu ve Türkiye'nin her tarafında oldu. Kürdistan'da da bu hoşnutsuzluklardan kaynaklanan benzer isyanlar oldu. Onlardan da yararlanarak bunu kıskırtmak ve bununla Türkiye yönetimini tehdit edip buradan politik çıkar sağlamak istedi. Bu da bir gerçekliktir.

Böyle karşılıklı bir mücadelenin sonucunda tabii anlaşma da var. İngiltere ile '25'te ulaşılan anlaşmayla oluşturulan bir

Kürt politikası bulunuyor. Kemalist hareket buna bağlı olarak oradan gelen tehdidi ve tehlikeyi de görürce, kendisini hep dıştan gelen saldırı karşısında savunmada hissediyor. Böylece Kürdistan üzerinde, şiddetli bir ezme, bastırma ve hakimiyet altına alma savaşı yürütüyor. Her türlü gücü, etkinliği, buradan doğan talebi reddeden, ezen, ortadan kaldıran bir bastırma girişimi içine giriyor.

12 Eylül darbesi oligarşik gelişmenin doruğudur

Bunları şu nokta için belirttim: Bu cumhuriyet nasıl doğdu? Bu cumhuriyeti yaratan hareket nasıl oluştu? İç ilişkileri nasıldı? İlişki ve mücadele diyalektiği nasıl işledi? Hangi adımlar ve yaklaşımlar nelere yol açtı? Bunları iyi görmek, iyi anlamak ve ona göre değerlendirmek lazım. Bu objektiviteyi doğru değerlendirebilmek, kabul edileni de, reddedileni de yerli yerine oturtabilmek gerekiyor. Yani ortaya çıkan olayların nereden çıktığını, ne tür nedenlere dayandığını ve hangi sonuçlara yol açtığını doğru tespit edebilmek lazım. Özellikle şimdi cumhuriyetin yeniden yapılanması, bir demokratik cumhuriyet haline gelmesi tartışılır, bunun mücadelesi yürütülür, bunun yoğun arayışı içinde olunurken; bu cumhuriyetin nasıl oluştuğunu, hangi anlayışa ve güçlere dayandığını, ne tür ilişkiler ve mücadelelerle ortaya çıktığını, kendisini nasıl var ettiğini ve şekillendirip geliştirdiğini, hangi ilişkilerin bunu etkilediğini iyi bilmek lazım. Cumhuriyet yeniden yapılanacaksa, cumhuriyetin yeniden yapılanması gerçekleşecekse, ilk yapılanmasının nasıl olduğunu, nereden doğduğunu, nasıl bir evrim geçirdiğini gelişim süreciyle birlikte özellikle bu kuruluş sürecini çok iyi görmek, anlamak; kuruluşuna yol açan objektif ve subjektif etkenleri, nedenleri iyi bilmek gerekiyor. Yine daha sonraki süreçteki gelişmeleri de iyi bilmek lazım.

Kuruluş dönemini kısaca böyle özetleyebiliriz. Başlangıçta Avrupa'nın geliştirdiği 'böl yönet, hakim ol, paylaş' anlamına gelen çok ilkel-işbirlikçi milliyetçiliğe dayanan, çok bağımlı, tamamen dışını sömürmeyi hedefleyen ideolojik-siyasi yapılanmaya bir tepki, onu reddetme hareketi olarak, son derece dar, savunmacı milliyetçilik altında orduya dayalı, yine değişik düşüncelerin, kesimlerin ittifakı temelinde gelişen ve bir devleti ortaya çıkartan bu gelişme, '24'ten sonra ise bütünüyle kendi içindeki ittifakını parçalayan; dıştan, içten, yine ideolojik yapısından kaynaklı yoğun bir iç mücadeleyle kendi kuruluşunu gerçekleştirdi, geliştirdi.

Kemalist yapılanma son derece otoriter, askeri yönü çok ağır basan bir devlet yapılanmasıdır. Gelişimi bu temelde oldu. Kuruluş sürecindeki politik yapılanması çok büyük ölçüde dağıldı, parçalandı. Yani cumhuriyeti kuran, kuruluşuna katılan bütün öğeler idam edildiler. Tek parça olarak, bir güç olarak orduya dayandılar. Tam olarak orduya da değil; çünkü ordu komutanları da tasfiye edildiler. Böyle çok otoriter bir yapılanma ortaya çıktı. Bu, o dönemin dünya koşullarıyla, yine kendi ideolojik-politik yapısıyla, iç koşullarıyla bağlantılıdır. Bu cumhuriyet '50'lere kadar böyle bir kuruluş sürecini yaşadı, temellerini attı. Deyim yerindeyse kendi psikolojisini, ruh halini, ideolojisini, politikalarını, kurumsallaşmasını ve ekonomik alt yapıdaki temel şekillenmesini oluşturdu.

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından, dünyadaki gelişmelerden çok yoğun etkilenen cumhuriyetin yapılanmasında belli değişiklikler gündeme geldi. İçte bir temel vardı, fakat yeni bir devlet kuruluşu, yeni bir sistem kuruluşunun temellerini atma düzeyinde oldukça zayıf, oturmamış bir durumdaydı. Böyle bir ortamda dünyada çok yoğun bir demokrasi rüzgarı esince, faşizme karşı sosyalizmin ve demokrasinin büyük zaferinin etkilemesi olunca, Türkiye de bu cephede yer almak için bu etkinin altına girdi. Böylece '50'den itibaren bir

demokratikleşme deneyimi yaşandı. Çok partili sisteme geçme, değişik kesimlerin ve düşüncelerin kendilerini özgürce ifade etmesi anlamında bir demokratikleşme adımdır.

Cumhuriyetin demokratikleştirilmesi yönünde bir adım atma girişimi başladı. '50'leri böyle görmek lazım. Sadece Demokrat Parti'de ifadesini bulan bir şey değildi. Tabii o zaman bir çok parti, hareket, düşünce buna katıldı. Fiilen DP öncülük yaptı, ama çeşitli düşünce akımlarıyla, sol düşüncelerle bile, yine değişik kesimlerle fiili ittifak içerisinde, cumhuriyet yapısına, yönetimine, siyasetine karşı durarak '50 hareketini geliştirdiler. Başlangıçta biraz özgürlüksel gelişme havası da vardı. Fakat temelleri çok zayıftı. Dolayısıyla demokratik bir sisteme, demokratik bir açılıma yol açmadı. Hızla daha fazla dışa bağlanma, dış güçlerin çıkarını gözeten bir sistem haline gelme; içte ise demokratik çerçevenin gelişmesi yerine oligarşik bir gelişme, feodal-komprador kesimlerin sermayesine, yine feodal etkileri içinde biriktiren ticaret burjuvazisine dayanan bir oligarşik gelişme yaşandı. Demokratik açılımı sağlayamadı.

Bu yapılanma giderek toplum üzerinde baskı uygulayan bir sistem haline geldi. Yine devletin bazı güçleriyle çatışma içerisine girdi. Yani daha önce kendi özelliklerine göre kurulan devlet sistemini bazı yönleriyle değiştirmeyi ifade etti. Onlarla çatıştı. Böyle bir ortamda daha çok dışa bağlandı. Bu da büyük burjuvazinin, ticarete, kompradorlukta, yine ağalıkta, feodalizmde ifadesini bulan üst kesimlerin dar çıkarını ifade eden, onun dışındaki güçler üzerinde giderek baskıyı, şiddeti, sömürüyü arttıran bir yönetim haline geldi.

1950'lerin ortalarından itibaren buna karşı çeşitli toplumsal kesimlerden, devletten ve ordu içinden gelişen bir mücadele var. En son dinamik ve örgütlü bir güç olan orduyu mücadeleye zorladı. 27 Mayıs 1960 darbesi böyle bir yönetime karşı gelişti. Bu darbe, cumhuriyette '50 çıkışı gibi bir çıkıştır. Yani çeşitli kesimlerin kendi çıkarlarını da ifade etmelerine fırsat veren veya onları gerçekleştirmeyi hedefleyen ideolojik-siyasi yapılanmaya bir tepki, onu reddetme hareketi olarak, son derece dar, savunmacı milliyetçilik altında orduya dayalı, yine değişik düşüncelerin, kesimlerin ittifakı temelinde gelişen ve bir devleti ortaya çıkartan bu gelişme, '24'ten sonra ise bütünüyle kendi içindeki ittifakını parçalayan; dıştan, içten, yine ideolojik yapısından kaynaklı yoğun bir iç mücadeleyle kendi kuruluşunu gerçekleştirdi, geliştirdi.

Türkiye şimdikine göre o zaman gerçekten demokratikti. Düşünce özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, mücadele özgürlüğü, çeşitli kesimlerin kendisini örgütleyip hakkını araması anayasal güvence altındaydı.

27 Mayıs darbesi, çok dar bir oligarşinin geliştirdiği baskıya karşı, geniş toplumsal muhalefetin ve bu temelde mücadele edenin geliştiği bir ortamda gerçekleşen askeri bir darbeydi. Ama askeri darbe sadece ordudaki muhalefete dayanmıyordu. Toplumdaki bu gelişmeye, muhalefete ve hoşnutsuzluğa dayandı. Onu da gördü. Ona güvenerek, dayanarak böyle bir darbeye girişti. Fakat sonuçları '50'lerdeki gibi oldu. Kısa sürede bazı kesimler etkili hale geldiler. Özellikle sanayi burjuvazisi, yine kapitalizmin Kürdistan'a kadar uzatılması temelinde feodal komprador Kürt kesimlerine de ulaşan, onu içinde barındıran bir kesimle, ticaret ve komprador sermayesiyle, feodalizmle birleşerek oligarşiyi daha da güçlendirdi. Bu, '60'ların ortasına geldiğinde Adalet Partisi (AP) yönetiminde ifadesini bulan bir yönetim gücü ortaya çıkardı. Böylece başlangıçta varolan demokratik hak ve özgürlükler reddedilmeye başlandı. Yani bununla çelişen, 1961 Anayasası'nı fazla gören, çok fazla de-

12 Eylül'de darbe yapan generaller

okratik olan bir Türkiye'nin yönetilemeyeceğini düşünen ve savunan bir yönetimi ortaya çıkardı. AP yönetimi böyle bir yönetim oldu. Böylece oligarşik yapılanma daha da gelişti.

Bu süreçte ekonomik gelişme içinde ortaya çıkan sanayi sermayesi oligarşik yönetimde daha etkili hale geldi. Kürdistan'ı da kendi sömürüsüne, işletmesine açma gücünü kendinde buldu. Dış bağlantılarını, uluslararası sermayeyle bağlantılarını daha fazla geliştirdi.

1970 darbesi, böyle bir gelişme içinde ortaya çıkan, böyle bir egemenliği daha fazla perçinleyen, onun anayasal-yasal hükümlerini ortaya çıkartan bir darbe, bir müdahaledir. AP, yönetimini tamamladı. Parti Önderliği, "Demirel'e karşı oldu ama, Demirel'in düşüncesi oligarşinin daha da geliştirilmesi, hakim kılınması düşüncesiydi: Yani bu anayasa bu topluma fazladır..." diye belirtiyor. 12 Mart darbesi Demirel'i düşürdü, anayasayı değiştirdi. Fazlalıkları ortadan kaldırdı. Çok daraltılmış, bilmem kaç maddeyi değiştirerek demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayan bir anayasa ortaya çıkardı. Buna göre bir yasal düzenleme gelişti.

Böyle bir gelişme içinde 12 Eylül 1980 darbesi gündeme geldi. 12 Eylül darbesi oligarşik gelişmenin doruğu oluyor. Askeri ve siyasi olarak da kendi yapılanmasını geliştirdi. Ekonomik temellerini oluşturdu. Feodal kompradorlar '60'tan sonra daha çok sanayi sermayesinin hakimiyetinde, onunla birleşerek '70'ten itibaren uluslararası sermayeyle de tümüyle bütünleşmiş bir mali sermaye düzeyine geldi. Tabii Türkiye'deki sermaye tamamen dış sermayenin, uluslararası sermayenin uzantısı olarak; ekonomik yapılanması buna bağlı, böyle bir sermaye tarafından yürütülen, yönlendirilen bir düzey kazandı. 12 Eylül darbesi bunun siyasi sistemini oluşturma darbesidir. Anayasasını, yasalarını, yönetim tarzını, yeni bir siyasi düzenini ortaya çıkarma darbesidir. Böyle köklü bir darbe oldu ve '23'te, yukarıda izah etmeye çalıştığımız gelişmeler içerisinde oluşan, daha sonraki süreçte de böyle bir gelişme, evrimleşme sürecini yaşayan devleti yeniden şekillendirdi, yeni bir sisteme kavuşturdu. Bu açıdan 12 Eylül darbesi oligarşik gelişmede köklü bir darbedir. Ekonomik temellerinin tümünden oluştuğu, mali sermayenin tamamen hakim hale geldiği, yön verdiği, işbirlikçi tekelci kapitalizmin bütün ekonomik yapıya hakim olduğu, üst yapının da buna göre oluştuğu, yeniden kurulduğu bir sistem.

12 Eylül Türkiye'yi böyle bir sistem içine aldı. Bu açıdan Kenan Evren çok rahat konuşuyordu, çok net konuşuyordu. "Tek kurtarıcı biziz. Bunun başka yolu yok. Türkiye'nin başka gideceği yer yok, çıkarı yoktur!" diyordu. Ve Türkiye için kurtarıcı oldu. Kendisini ikinci Atatürk yerine koyuyordu. "Bu, cumhuriyetin yeniden kuruluşudur" diyordu. Yeni bir kurtuluş olarak tanımlıyordu. Aslında bu, oligarşinin bu biçimde sistemleşmesidir. Tamamen ekonomik temellerine kavuşması ve siyasi yapılanmasını ortaya çıkarmasıdır.

Mevcut durumda değişik kesimler sistemden rahatsız

Bu, '90'lara geldiğinde dünyadaki, uluslararası alandaki gelişmelerle, yine Türkiye ve Kürdistan'da yaşanan mücadeleyle bağlantılı olarak daha da ileriye gitti. Bu yapılanma Kürdistan'da yürütülen savaş temelinde giderek kendi sistemini kaybetti, darbelendi. Bu sistem bir özel savaş rejimi haline geldi. Çok köklü bir oligarşik yapılanmayı, devlet yapılanmasını esas almasına rağmen, Kürdistan'daki savaş bu yapılanmayı ciddi biçimde darbelledi. Temellerini yıktı. Kuruluşuna, sağlamlaşmasına izin vermedi. Dolayısıyla bir savaş yönetimine dönüştü. Kürdistan'da bunu Olağanüstü Hal olarak tanımladılar. OHAL yönetimi diye örgütlediler. Fakat o yönetim '90'lardan itibaren bütün Türkiye'yi yöneten yönetim haline geldi. Bu, dünyadaki gelişmelerle de birleşince, ekonomik yapılanması da değişikliğe uğradı. Rantçılık ve çetecilik gelişti. Kurallı devletin yapısı ortadan kalktı, tamamen kural dışı, yasa tanımayan, çetelerin, çeteciliğin hakim olduğu bir devlet sistemi ortaya çıktı. Yani 12 Eylül'ün kurmak istediği devlet yapılanması darbelendi, parçalandı. Yine o mali sermaye egemenliği dejener oldu. Rantçılık, kapkaççılık, vurgunculuk, hayali ihracatçılık, soygun ve talan hakim hale geldi. Böylece sanayi, üretim sermayesi ekonomik yapı içerisinde etkinliğini kaybeder duruma düştü. Bu oluşumdan zarar gördü. Çok değişik kesimler bundan etkilenip rahatsız olmaya başladı.

Şu ortaya çıktı: 12 Eylül'ün yaratmak istediği sistem, böyle bir mücadele sonucunda hem ekonomik temelleriyle, hem siyasi yapılanmasıyla parçalandı. Kürdistan'da mücadele gelişip Kürt sorununun çözümünü dayatınca, o dar, savunmacı, milliyetçi ideoloji de parçalandı. İdeolojik yönüyle de yıkıma uğradı, dağıtıldı. Fakat yeni bir sistem yaratılmadı. Aslında

v Amara'dan v

“Sanat insanı yaratma eylemidir”

● Vahap KANDEMİR

İlk insanlar mağara duvarlarına binyıllardır yaşayan o ölümsüz çizimleri işlerken, taşı yontarken veya ağacın kovuğunu nakşederken neyi düşünüyorlardı acaba? Mızrağı, kavalı, hayvanı, buğday başağını kuytuluklara resmetmeye yönelten neydi? Hangi heyecan tufanı? Nasıl bir ihtiyacı gidermiş oluyorlardı?

Tabletler, tapınaklar, piramitler, sütunlar, heykeller, destanlar...

Yorumlamak, düşlemek olası, ama kesinlik zor!

Binyıllar öncesinin ve bugünün insanını sanata yönelten hangi itkidir? İnsanın sanat eyleminde bulduğu nedir?

Eksik yanını tamamlama istemi belki de. Kalıcılaşmak, ölümü yenmek, sonsuzluğa uzanmak, çağları devirmek ister insanoğlu. Sıradan ve toprağa karışıp giden yaşama karşı hep direnmesi, bunu destanlara, türküllere, şiire işlemesi boşuna değil. Kendisini çevreleyen dünyada iz bırakmak, varlığını anlamlandırmak istemiştir.

İhtişamı karşısında meleklerin secdeye vardığı o kutlu beşeriyet, salt yeme, içme ve üretmeden ibaret olmasa gerek. Varlığın kanıtı olamaz bunlar. İnsanı tanımlamaya yetmez. Hayvanlar da yer, içer ve üretirler. İnsan bunun ötesinde, üstündedir.

Varoluşun işareti eserdir; tarihten ve yaşamdan damıtılan eserle vardır ölümsüzlük, -ondan kopmaz. Yaşam deryasına sanatsal katılan, kaynağın derinliklerinde olanı çekip çıkaran kalıcıdır; ötesi yitip gider, -er veya geç. Bunu gören, hisseden, algılayan insan, sanata, eser yaratmaya, kendini tamamlamaya, güçlendirmeye çalışmıştır.

Çöküş, sanattan kopuşla başlar. Ruhun, maneviyatın, estetiğin olmadığı katı maddiyat gerçeği altında ezilir, yok olup gider insan. Sanatın anlamsız bir lüks değil, vazgeçilmez yaşamsal ihtiyaç olması da bundan. İnsanın kendini tanımlama, tamamlama, gerçekleştirme, anlamlı kılma tutkusu da denilebilir. Bir köle de sabah-tan akşama kadar çalışabilir, ter dökülebilir, her türlü eziyete, sömürüye katlanabilir. Ama üretim değeri dardır, sınırlıdır; kalıcılığı ise hemen hemen hiç yoktur. Yaşam bu noktada anlamını yitirir, muğlaklaşır ve değerden düşer.

Tekilden evrensele uzanmanın dayanılmaz arayışında olmalı insan. Yaşam serüveni de arayış değil mi, bir noktadan sonra. Tıpkı sanat gibi. Yitirileni veya özleneni onunla ararız; onunla bulmaya, kendimizden bir parça haline getirmeye çalışırız. Kendimizi yaşamın bütünüyle kılabiliriz böylece. Bu nedenledir ki, ilk ve her dönemin son insanının, yeni ufuklara ulaşma arayışında hep sanat alanında buluşması kaçınılmazdır. İnsanın kusursuz arayış eylemi sanatla sürer, sınır tanımaz, doruklaşır, sonsuza akar. Onunla gerçekleştirir, biçimlendirir kendini; enerjisini, mükemmel esere yansıtır. Yaratır ve kendini aşar.

İnsanın eşsiz yaratıcılığı tanrısallığa denk düşer. Bitimsizdir. Onsuz kendini aşamaz, yaşamın ağır çitlerini zorlayamaz, tarih yaratamaz insan. Sanat, “*tarihin dilidir.*” Onunla buluşmayan, güncelin batağında boğulur. Tarihle buluşmak; geçmiş bugüne, günceli yarına ve sonsuza taşımak demektir. Sınırları aşılır zamanın, izbeleri yerle bir edilir mekanların, sonsuzluk yakalanır; ama sadece ve sadece sanatla mümkündür bu.

Ölümü ve yaşamı, toprağı, suyu, ateşi ve havayı, sevgiyi ve güzeli, acı ve hüznü, öfke ve kini, cesareti ve korkuyu; insanı insan yapan tüm değerleri sanattan daha mükemmel ne ifade edebilir ki?

İnsanı her açıdan sanat eylemlerinde görür, tanır ve kavrarız. Orada onun sevinçleri, öfkeleri, tutkuları, umutları, aşkları, hayalleri vardır. İnsanın kendisidir. Tüm varlığı orada gerçek tarifini bulur.

Bazen bir tapınak, bir sütun veya heykel; bazen bir melodi, bir tını, bir şiir veya resim; bazen davranış ve ruh güzelliği; estetik... İnsansal eylemler.

İnsanın kimliğidir sanat. Toplumsallık, sosyalite olmadan insan tasavvur edilemez. Toplum kavramından soyutlanamaz, izole edilemez. Yaşadığı çevreyle, toplu-

Yerelin ve evrenselin orta yerindeki insan, korkunç bir hızla devinen ve değişen yaşamın amansız gerçeğine ancak ruh, duygu, düşünce ve yaratım gücüyle uyum gösterebilir, ahenk içinde olabilir. Sanatla evreni, evrenseli ve yanı başında ki yaşamı kucaklayabilir.

“*Nasıl yaşamalı*”nın yanıtı vardır gizeminde. İlişkilere, duygulara, davranışlara yücelik katar. Duyguları biçimlendirir, doğrultu ve derinlik kazandırır, terbiye eder. Sanat aracılığıyla ilkelikten, kokuşmuşluktan, karanlıktan kurtulmak, arın-

ne olursa olsun, sanatın kaynağı yaşam, toplum ve insansa eğer, tekrar bu kaynağa dönmek, onu çoğaltmak temel amaç olmak durumundadır. Temel amaçtan yoksun sanatın yaşama ciddi bir etkisi ve katkısı olamaz.

Oysa sanat yaşamdır. Veya yaşam sanatın kaynağıdır. Sır burada gizlidir. Yaşamın gizine ulaşan, sanatın doruğuna da ilerleyebilir.

Siyaset, savaş veya barış; toplum, devrim, evrim, devlet veya hukuk; fikir, ideoloji ya da eylem; hepsi hem sanatı etkiler,

konulması gerekene direnmek gerekir. Kötü, karanlık veya çirkin olan nedir, kimdir; yıkılması ve yaşıtılması gereken hangisidir; bunlar bilinmeden, anlaşılmadan yaşama doğru katılamaz hiç kimse. Gerçeği, güzeli, doğruyu görmek, -ardından da eylem. Yani pratik, yani eser. Topraksa toprak, özgürlükse özgürlük, barışsa barış... Başkan Apo, “*Bu dönemin edebiyatını yapamıyorsanız, süreci ve değişimi kavramamışsınız*” diyor. Çok net, çok açık ve yalın. Gerçek sanat için gerçeğe sadakat şarttır.

Gerçeklikten kopmak, hayali olmak, salt düşler dünyasında gezinmek değildir sanat. Düş ile gerçeğin sentezi denilebilir. Somutu değiştirme, güzelleştirme gücü, yetisi, kabiliyeti... “*Dağılmışlığa, boğulmuşluğa çare olma...*” Cehaleti aşma; demagoji, yaranma, tumturaklı sözler değil. Yoksa, kanın ve yaşamın aktığı yataкта ekşir, kokuşur her şey; insana dair her şey!

Ruhun uyanışıdır sanat. Aklın ve ruhun en mükemmel eylemini sanatta gözlemleyebiliriz. O bir ayna, bir sentez, soyutlama, haberci... Ruhsal istekler, arzular, düşler sanatı doğurur ve insanın manevi yanını doyurur. Maddiyat ve maneviyatın dengesi, tahterevallisi demek yanlış olmayacaktır. Tohumları sanatla ekilir ruhun; onunla filizlenir, onunla yaşamı kucaklar.

Sanat, ruhun tüm bedende; akıl ve yürekte, gözlerde, dil ve parmaklarda gezinmesi, kendini duyurması, hissettirmesi olayıdır. Bedeni konuşturma, dile getirme, işlevsel kılma eyleminde müthiş bir ahenk, sonsuz bir düzen vardır. Yoksa insan ruhunun bu denli katı yaşam zorluklarına katlanması düşünülemez bile.

Sanat, ruhu belirleme, tarif etmedir... Ruh nedir; var mı, yok mu; açığa çıkarma ve ruhun sahibi kimdir; nasıl bir ruh, nasıl bir duygu, nasıl bir karakter toplamı bize gerekli? Bunları kestiremezseniz, bu kişilik yine kaos, yine molozdur” diyor Başkan Apo.

Kişiliği moloz yığını olmaktan kurtarmak! Ruhun bedeni kemirdiği, katliama uğradığı, çarmıha gerildiği ölümler yatağın-dan insanı yaratmak! Ölü canlara ruh kazandırarak diriltmek! Figüranı sanat yapıcısı kılmak!..

Tüm bunlar peygamberlere has sanatkarlığı ifade eder. Yeni insanı ve özgür yaşamı, bu korkunç çoraklıkta yeniden yaratmaktan daha büyük sanat olamaz. “*Önderlikseleşme bir sanat eylemidir.*” Sanat ve insanın kutlu uyumunu en sade, en anlaşılır, duyulur, hissedilir biçimiyle Önderlikseleşmede görmek mümkündür.

Ya bizim toprağın insanları?... Biz mi sanattan uzağız, sanat mı bizden? Çözme ve anlamak sınırlılıklarımızdan arınıp tarihin diliyle buluşmak durumundayız.

Fırat ve Dicle!

Kutsal kitaplarda adları yaşam ırmaklarıdır. Cennet tasviri, yıldızların bize daha yakın olduğu, hayret, hayranlık, heyecan yaratan o ırmakların orta yerindeki coğrafyadan esinlenerek yapılmıştır.

Hayır, bura toprağının insanların uzak olmaz sanat. Belki biz uzak düştük ondan; yürekle giremez, ruhla duyumsayıp hissedemez olduk. Ama o asla uzaklaşmadı bizden. Hep yanımızda, çevremizde, içimizde bir yerlerde gezinip durdu. Görünür ve görünmez zincirler kırılıp cevher, GÜNEŞ’i aydınlığında tezahür edince, o büyük tarihsel buluşma gerçekleşecektir. Yeni insan sanatı, sanat da yeni insanı biçimlendirecek, tamamlayacaktır. Ne ki, “*sanat, insanı yaratma eylemidir.*” Şimdi bunu yaşıyoruz...

“**Nasıl yaşamalı’nın yanıtı vardır sanatın gizeminde. İlişkilere, duygulara, davranışlara yücelik katar. Duyguları biçimlendirir, doğrultu ve derinlik kazandırır, terbiye eder. Sanat aracılığıyla ilkelikten, kokuşmuşluktan, karanlıktan kurtulmak, arınmak; güzele, doğala, sade olana ulaşmak mümkündür. Sanat olmadan, ‘yaşam ancak bir hayvanın yaşamına yakın seyreder.’ Oysa insan yaşamı kutsaldır.**”

mı, ilişkilerle vardır insan. Ondan bir parçadır, ama kendi özgünlüğü de olmalıdır. Bu özgünlük içinde kendini gerçekleştirmek durumundadır. Sanatla kendini yaratır, onunla kalıplarını kırar, büyür, yaşamın kasvetine katlanır insan. “*Yaşamın zorluklarına karşı geniş bir soluklanma... Daralan insan ruhunun, bütün duyum kabiliyetinin sıçrama yapması...*”

Yaşam hiç de sanıldığı gibi hafif değildir. Ağır, zorlukları vardır, katı gerçekliği sahiptir. Doğru karşılık verilmezse altında ezilmek kaçınılmazdır. Sıradan çabalarla, ucuz yaşam alışkanlıklarıyla, güdülerin batağında büyük ruh ve duygu yoksunluğuyla karşılık verilemez; huzuru, özgürlüğü, düzeni bulamaz bununla insan.

mak; güzele, doğala, sade olana ulaşmak mümkündür. Sanat olmadan, “*yaşam ancak bir hayvanın yaşamına yakın seyreder.*” Oysa insan yaşamı kutsaldır. Ona saygı, sanatsal duyarlılık ve hassaslıkla gösterilebilir. Yaşamın her anında; bir bakışta, davranışta, hitapta, söz gücünde, ilişkide, duyguda güzel ve çirkin, iyi ve kötü vardır. Yaşamın sanatsal inceliklere ele alınıp alınmadığının kanıtıdır bunlar.

Demek ki, sanat hiçbir zaman salt zevk, haz veya lüks olmamıştır. Böyle algılayanlar, onu yaşamdan koparmış olurlar ve sanatla gerçek anlamda bağlantılarını yitirirler. Sanat, salt sanat için olmalıdır. Toplumsallığa, insana, güzel ve yaşanılır olana hizmet etmek, iletirmek, biçim vermek temel amaç olmalıdır. Aracı

hem de ondan etkilenir. Ama asla gölge değil, pasif hiç değil; aktif, etkin faal, büyüleyicidir.

Değişir, ilerler, yeniler kendini. Yaşam varolanla yetinmez. Yaratıcılık ister. Alışkanlıklarla adım atmak, yemek, içmek, üretmek, gülmek ya da ağlamak olasıdır belki. Ama alışkanlıklarla sanat yapılamaz, yaşama gerçek değeri verilemez.

Verili yaşamı kabul edenin sanatsallığı mevzubahis olamaz. İddiası bile kandırma olur. Çirkinin “*ben güzelim*”, zayıfın “*ben güçlüyüm*” demesi gerçeği değiştirmez. Toplumu, ulusu, evreni tüm benliğiyle kavrayan, yeniden yaratma eylemine girişenin sanatsallığı olabilir ancak.

Önce somutu, insanı çevreleyen koşulları anlamak, kavramak, kapsamak, karşı

Roma döneminde oyunculuk Eski Yunanistan'a göre daha zengin olmasına rağmen, en zorlu sürecini yaşadığını belirtmek gerekiyor. Oyuncuya ne halk, ne de kilise iyi gözle bakıyordu. Oyuncu aşağılanıyor, hatta vatandaş bile sayılmıyordu. Roma döneminin en ünlü oyuncusu **Roscus** bile bir köleydi. Bu dönemde de kadın oyuncuya rastlanmıyordu.

Ortaçağ'da tiyatronun yasaklanmasıyla birlikte, gezginci oyuncu toplulukları, esnaf loncalarının elinde dini oyunlar dönemi başladı.

Çağdaş tiyatronun gelişimi

XV, XVI. ve XVII. yüzyıllarda rönesansın da etkisiyle tiyatro Avrupa'da hem ulusal hem de evrensel özellikle yenilenerek gelişimini sürdürmeye devam etti. Özellikle İspanya, İngiltere, Fransa, İtalya ve Almanya'da gelişen rönesans tiyatrosu; gelişen yeni sosyal, siyasal, kültürel, sanatsal değerler ve bunların insan yaşamı, düşüncesi ve duyguları üzerinde yarattığı değişimlere uygun olarak gelişmiştir.

Bu dönemde eski çağ tiyatro gelenek ve kurullarını aşan, hatta klasik tiyatro anlayışına tepki olarak gelişen yeni tiyatro akımları ortaya çıktı. Bunlardan en belli başlısı Ortaçağ dinsel dramlarını aşan ve başlı başına bir olgu olarak ortaya çıkan dramdır. Rönesans dramının en büyük yazarları **Sheakespeare** ve **Lope De Vega**'dir. Rönesans dramının ürünleri ve etkileri XVII. yüzyıl klasik akımının zaferine kadar sürdü. 1850 yılından sonra özellikle Fransa'da ve bütün Avrupa'da söz sahibi olan klasikler, rönesanstan gelen ve henüz deneme halindeki atılımları durdurdular. "Akıl ve ölçüyü baş tacı ettiler. Eski çağ tragedyası ve komedyasının kurallarını benimsemekle de yetinmeyip ona yeni ve sert kurallar eklediler. Tiyatroda klasiklerin etkisi XVIII. yüzyıl sonlarına kadar uzadı." (**Türk Edebiyat Tarihi - Ahmet Kabaklı, s. 456**)

XIX. yüzyıl başlarında klasizme tepki olarak ortaya çıkan **romantizm** akımı drama yeniden dönüş yaptı. Tabii ki yeni dönemin düşünce, duygu ve felsefesine dayandırarak.

Victor Hugo, 1827'de yazdığı "Cromvel" dramıyla yeni bir çağ açtı. Bu yapıtın önsözünde Victor Hugo dram için şunları söyler: "Dram, insan kalbi, insan akli, insan ihtirası, insan iradesidir. Günümüz için geçmişi canlandırmaktır. Bizden öncekilerle bizim yaşadığımız devri karşılaştıran tarihtir.

Dram, tabiatı yansıtan bir aynadır. Ama düz bir ayna değil... Dram renkli ışınları yayırlatmak şöyle dursun, onları toplayıp yoğunlaştıran, her parlıttan bir ışık, her ışıktan bir alev meydana getiren bir ayna olursa, ancak o zaman drama sanat diyebiliriz."

Dram, klasizme tepki olarak doğan romantik akımın tiyatroya uyarlanmasıdır. Gülünç, kaba, korkunç olaylarla acıklı, ince ve güzel olayları iç içe işleyen bir tiyatro biçimidir.

Tragedyanın katı şekilciliğine tepki olarak çıkmış ve biçim kaygısına düşmeden oldukça serbest olmaya çalışmıştır. Dram, şiirsel veya düz yazı biçiminde yazılır. Tragedyada örtük olan kanlı ve çirkin olayları çıplak bir biçimde seyirciye göstermekten kaçınmaz. Temel kaygısı, yaşamı olduğu gibi ve tüm yanlarıyla vermektir.

Dramda geçmiş zaman işlenir. Genelde konularını Ortaçağ Avrupası'ndan alır.

Dramda kahramanlar ne tragedyada olduğu gibi sadece soylulardır, ne de komedideki gibi sadece sıradan insanlardır.

vizyonun yaygın olarak kullanılmaya başlanması da tiyatroya duyulan ilgiyi azaltan diğer bir etken oldu. Bunca yoğun dezavantajlı durum kendi içinde bazı avantajları da barındırıyordu.

Her şeyden önce hiçbir sanat kaygısını taşımayan ticaret zihniyetine duyulan öfkenin, çağdaş tiyatronun hazırlanmasında önemli etkilere bulunduğu belirtilmek gerekir. Bilim ve teknikteki baş döndürücü gelişmeler de tiyatroya yeni imkanlar yarattığı gibi, onu kendi sınırlarını belirlemeye de zorladı. Ayrıca kapitalist egemenliğin hakim kıldığı değerlerin yaşamı boğucu hale getirmesi de tiyatroya zengin bir kullanım alanı açtı.

Peki bütün bunlara rağmen tiyatro kendi özgün yerini belirleyip koruyabildi

Tiyatro tarihi anlatılırken, genelde Batı tiyatrosunun tarihi biçiminde ele alınıp değerlendiriliyor. Ancak özünde tiyatronun anavatanı Doğu'dur. Tiyatro Eski Yunanistan'da doğdu. Eski Yunanistan ise, şimdiki Ege bölgesinde yer almaktaydı. Yani Anadolu topraklarında doğdu tiyatro. Kaldı ki Yunan uygarlığı, Mezopotamya ve Mısır uygarlığından etkilenmiştir.

Dramda her tabakadan, her karakterden insan yer alır. "Ancak bu kişiler, çok yüce yahut aşağılık karakterleri ve eylemleri ile yeryüzünde ender olan tiplerdir."

Romantizm akımından sonra birbirini sorgulayan birçok akımın ortaya çıkmasıyla, buna paralel olarak tiyatro da çeşitli değişimlere uğradı. Hemen hemen her sanat anlayışının ve akımının etkilerini yaşamaktan kendini alamadı. "Çağdan çağa, sembolden gerçeğe, gerçekten yine hayaliye döndü. Tiyatronun büyüdü dünyası ile dış alem gerçeğinin sahneye konması fikri çatışıp durdu." (**Türk Edebiyatı - Ahmet Kabaklı, s. 456**)

1887 yıllarında **Natüralist Tiyatro** (Hür tiyatro da denir) kendini iyice hissettirmeye başladı. İdeası, olayları, gerçekleri olduğu gibi ve görüldüğü şekliyle sahneye koymaktır. Hayali ya da tarihi olanı değil, günü ve yaşanılanı; maneviyatın onun belirlendiği değerleri ve idealize edilmiş "saf ve temiz" duyguları değil, sosyal gerçekliği tezli ve taraflı olarak yansıtır.

XIX. yüzyıl başlarında Natüralist Tiyatroya tepki olarak iki çıkış yapıldı. Birincisi, psikolojik tiyatro; ikincisi ise yergici, akılcı tiyatro.

XX. yüzyıl başlarında diğer sanat dalları gibi tiyatro da, paranın, karın, ticaretin bir aracı haline getirilmeye çalışıldı. Çalışıldı diyoruz, çünkü tiyatronun onurunu koruma savaşımını veren yazarlar halen vardır. Ancak paranın cazibesi her zaman olduğu gibi ağır basmakta, ticaret zihniyeti öne çıkmakta ve tiyatronun gerçek özüne sahip çıkanlar azınlıkta kalmaktaydı. Diğer yandan sinema ve tele-

kola ayrılmaktadır. Birincisi, **Absürd Tiyatro**; ikincisi, **Epik Diyalektik Tiyatro**.

Absürd Tiyatro, bütün kalıplara karşı çıkar, alışılmış ve yaşanmakta olan düzeni yerer, mantık sınırlarını tanımaz. Geleneksel tiyatro anlayış ve kurallarını tanımaz. Absürd Tiyatro anlayışına göre her şeyi belli bir sıralama ve düzen içinde anlatmaya, canlandırmaya gerek yoktur. Tiyatro ses ve hareket düzeninden ibarettir. Olaylar arasında bağ kurmak gereksizdir. Birbirleriyle ilgisiz olayları çarpıcı olarak vermek yeterlidir. Absürd Tiyatroda ele alınan olay, olgu ya da kişi ne olursa olsun alay konusudur. "Sahne, perde düzeni, giriş-çıkışlar; serim, düğüm, çözüm bölümleri umursanmaz. Es-er bilmeceler, semboller ve saçma denilecek tasarılarla doludur. Önemli olan, bir sevinç veya kaygının sebeplerini belirtmek değil, sadece o sevinç ve tasanın biçimini, oluşunu göstermektir." (**Türk Edebiyatı - Ahmet Kabaklı, s. 462**)

Absürd Tiyatroda öne sürülen tez veya verilmek istenen mesaj asla açıklanmaz, onu herkes istediği gibi anlar ve yorumlar. Haksız kadar haklı, kötü kadar iyi, zalim kadar mazlum da çoğu kez aynı ölçüde gülünç edilir.

Absürd Tiyatroda kahraman, antikahramandır. Suçlu, zavallı, bilgisiz, eylemsiz ve zayıftır.

Absürd Tiyatroda amaç; seyirciyi "düşündürmek, tedirgin etmek, onun suratına, iç çirkinliklerini gösteren bir ayna tutmak"tır.

Alman yazar **Bertolt Brecht**'in öncülük ettiği **Epik Diyalektik Tiyatro** ise; Absürd Tiyatrodan kalın çizgilerle ayrışmaktadır.

Epik Tiyatro; başta Natüralist Tiyatro olmak üzere birçok tiyatro akımının etkilerini taşısa da bağımsız bir tiyatro kolu olarak '50'lerde ortaya çıktı.

yargıya ulaştırmaya, özgür düşüncesini açığa çıkarmaya, daha iyi bir dünya özlemini beynine, yüreğine yerleştirmeye çalışır. Kaderciliğe karşı olduğu gibi, kendi kaderini belirlemeyi salık verir, bunun olanaklı olduğunu gösterir. Ve tabii ki mücadeleye davet eder.

Epik Diyalektik Tiyatro, dramatik anlayışın tersidir. Olayları yaşatmak yerine anlatır. Kalbe değil beyne seslenir, telkin etmez gösterir.

"Epik Tiyatro'da oyun kişinin tavrını, onun sınıfsal ve toplumsal niteliğini gösterdiği gibi, bu niteliğin de eleştirisini yapar." (**S. Şener, Düünden Bugüne Tiyatro Düşüncesi, s. 345**) Oyuncu role dıştan bakar ve oyunu tarihsel diyalektik perspektifle yorumlar.

Ön söz anlamına gelen **Prologos**'la verilmek istenen tez ortaya konulur. Son söz anlamına gelen **Epilogos**'la da oyundan amaç edinilen şeyin ne olduğu anlatılır.

Elbetteki tiyatro sadece Avrupa'da gelişmedi. Çin, Hindistan, Japonya, Latin Amerika ve Ortadoğu'da da varlığını sürdürmüştür. Japon ve Çin tiyatrosu bazı teknik farklılıklar dışında benzerlikler arzettiği için kısa da olsa sadece Çin'i vermek yeterli olacaktır. Yine Latin tiyatrosunun Yunan tiyatrosundan çok farklı yanları olmadığı için ona da fazla değinmeyeceğiz. Fakat Hint tiyatrosuna değinmekte fayda olacaktır. Ayrıca İslam aleminin tiyatroya yaklaşımını kısa da olsa vurgulamak gerekiyor.

Çin tiyatrosu kimine göre MÖ. 1140 yıllarına kadar dayanır ve Yunanistan tiyatrosundan çok öncedir, kimine göre ise Yunan tiyatrosuyla eşzamanda ortaya çıkmıştır. Ama Çin tiyatrosunun Yunan tiyatrosu gibi dini ayin ve törenlerden çıktığını belirtebiliriz. Kukla ve gölge oyunları her zaman için Çin tiyatrosunda yer almış, ayrı bir zenginlik katmıştır.

Çin tiyatrosu çoğunlukla çeşitli dans ve pandomimlerle başlar, akabinde lirik ya da tarihi bir oyun devreye girer. Sonuç genellikle gülünç biter.

Dekor hemen hemen yok gibidir. Ancak kıyafet ve makyaj önemli bir yer tutar. Oyunun en önemli öğeleri dans ve müziktir. Bu özelliğiyle Japon tiyatrosundan ayrılır. Çünkü Japon tiyatrosunda daha çok jest ve mimikler öne çıkar. Çin tiyatro oyununda imparatorlardan dilencilere herkes görüldüğü gibi tanrılar ve destansı kişiler de yer alır.

Hint tiyatrosu için aslında çok fazla şey söylemeye gerek yoktur. Hint tiyatrosunun temel özelliklerini en iyi Hintli edebiyat adamı Cemil Meriç zaten dile getiriyor. Cemil Meriç, Hint tiyatrosunda üç birlik kuralına gerek duyulmadığını belirttikten sonra şöyle devam eder: "Kahramanlar istedikleri yerde dolaşırlar. Sahne boyuna değişir. Yerde başlayan maceranın gökte sona erdiği, iki perde arasında yıllar geçtiği olur. Umumiyetle tek macera ve sığ bir psikoloji. Kahramanlar, kanlı

canlı birer varlıktan çok, bir hayal, bir şiir. Böyle bir sahnede kan dökülmez... Ümitsizlik yok Hint tiyatrosunda. Dünyaya bir defa gelmiyoruz ki! Biz de bir gün mutluluğa ereceğiz. Haksızlık nasıl olsa cezalandırılacak. Fazilet mükafatsız kalmayacak. Sahne de, hayatın, daha doğrusu hayatların bir özeti.

Yunan tiyatrosuna hiç benzemez Hint tiyatrosu. Onda ciddi ile komik kucak kucağıdır. Hükümdarlar eski destanların dilini konuşurlar. Yiğitler, şairler hayalpe-resttirler. Önce aşk, sonra yiğitlik, ama La Martine'in dediği gibi 'Yunan, Cermen, Roma kahramanlarının azgın, nobran, haşin yiğitliği ile ilgili olmayan yiğitlik... Sakin, civanmert.'

Hint oyunları sözden çok jest ve mi-miğe dayanır. Dekor fazla kullanılmaz, şiire oldukça önem verilir. Konularını mitolojik ve tarihi olaylardan alır. **Ramana-ya Destanı** en önemli kaynağıdır.

Arap tiyatrosuna gelince, aslında son yüzyıla kadar Arap tiyatrosundan bahsetmek mümkün değildir. Tek İslam tiyatro biçimi VII. yüzyılda İran'da Şiiler tarafından oynanan ve bugün de varlığını sürdüren **taziyedir**. Tarihsel olarak Kürdistan'da da hakim olan taziye dini bir dramdır. Oyunun konusu kanlı halifelik savaşlarıdır. Din dışı İslam dünyasındaki tek örneği, oyuncuya ve canlandırmaya gerek duymayan Karagöz gölge oyunudur. Arap dünyasındaki ilk tiyatro gösterisi 1848'de Suriye'de oynanan **Moliere**'in **"Cimri"**sinin bir çevirisidir.

Tiyatro demokratik ortamlarda gelişir

Genel olarak böylesi bir tarihsel süreci yaşayan tiyatronun çağdaş anlamda Türkiye'ye yansması oldukça gecikmiştir. Türkiye'de tiyatro ilk olarak dinsel içerikli seyirlik oyunlar olarak ortaya çıkmıştır. Bunun yanısıra az da olsa danslı, taklittli oyunlar da sergilenmiştir. **Meddahlık, Karagöz, Ortaoyunu** gibi seyirlik oyunlar ön plana çıkmaktadır.

Batı etkisinde gelişen tiyatro ise Tanzimat dönemine denk düşmektedir. Bu paralelde gelişen Türk tiyatrosunu Tanzimat, Meşrutiyet ve Cumhuriyet diye üç ana döneme ayırmak mümkündür.

Tanzimat döneminde tiyatro yabancı topluluklar aracılığıyla Türkiye'ye girer. Genelde Ermeni ve Rumlar bu sanatı icra ederler. Daha sonra saraya da alınır. Ancak tiyatronun yergici ve dışavurumcu özelliği sarayın tepkisini çeker ve tiyatro bir dönem yasaklanır, hatta bazı binaları yıkılır.

Meşrutiyet'le birlikte tiyatro kısmi de olsa rahat bir nefes alır. Ancak yine de İttihat ve Terakki'nin himayesi, gözetimi ve denetimi altına alınır. Bu dönemde komediler, savaş oyunları, toplumsal ve aile dramları, duygusal dramlar, müzikli oyunlar ve çok nadir siyasal-tarihsel oyunlar oynanır.

Cumhuriyet döneminde tiyatro devlet eliyle geliştirilir. İlk dönemlerde tiyatroya damgasını vuran ulusçuluktur. Milliyetçi

duyguların uyandırılarak birlik ruhunun geliştirilmesi amaçlanır. İlk defa 27 Mayıs 1960 darbesinden sonra toplumun eleştirisine yönelir. Ayrıca genel insanlık sorunlarına kısmen de olsa eğilme fırsatını bulur.

1970'li yıllardan sonra başta Bertolt Brecht'in eserleri olmak üzere Epik tiyatronun bazı örnekleri çeviri yapılarak oynamaya başlandı. Az da olsa bazı yerli Epik tiyatrolar da üretildi. Bugün Türk tiyatrosu büyük bir handicap içinde can çekiyor desek fazla abartılı olmayacaktır. Ticari zihniyet ağır basmakta, bu da tiyatroyu yozlaştırmaktadır. Tiyatroyu yaşadığı bu kötü konumdan kurtarmaya yönelik çabalar olsa da, yetersiz, etkisiz ve zayıf kalmaktadır.

Türkiye'de böylesi tarihsel bir süreç yaşayan tiyatronun boyutlarına da kısa da olsa böyle bir vurgu yapmakta fayda vardır.

Kürt tiyatrosu tarihsel arka planı oldukça eskilere dayansa da, çağdaş tarihi henüz çok yenidir.

İnsanlığın yerleşik hayata geçtiği, ilk uygarlaşmasını yaşadığı ve zengin kültürel yapısıyla Mezopotamya, tiyatronun da ilk nüvelerini yaşadığı alanlardan biridir. Mezopotamya'nın en kadim halklarından biri olan Kürt halkının gelenek göreneklerinde de tiyatrosal özellikler her zaman varolmuştur. En belirgin olarak dinsel törenlerde ve taziyelerde görülmüştür. Dinsel ayinlerde belirginlik kazanmakla birlikte din dışı şenliklerde

de tiyatronun nüvelerini bulmak mümkündür. Ayrıca üç bin yıllık geçmişe sahip *"dengbejlîk"*te de tiyatrosal özellikler bulunmaktadır.

Çağdaş anlamda Kürtler, tiyatro vb. sanat dalları ile ilk defa ulusal demokratik mücadelenin bir ürünü olarak karşılaştı.

PKK öncülüğünde gelişen ulusal demokratik mücadele, Kürt halkında yarattığı değişimlerle güçlü bir Kürt aydınlanmasını, Kürt rönesansını yarattı. Yarattı- lan rönesans, etkilerini ilk elden kültür, sanat ve edebiyata yansıttı. Otuz yıllık mücadele, on beş yıllık savaş süreci, sanat ve edebiyat alanlarında hazine değerinde birçok malzeme ortaya çıkarmakla birlikte, bunların ifade edileceği, geliştirileceği, yaratıcı ve estetiksel olarak pratikleştirileceği kurum ve örgütlenmeleri de yarattı. Tiyatronun da bundan etkilenmesi doğal ve beklenen bir gelişmedir.

Teatra Jiyana Nû, Akademiya Kur-di ve bunların kollarının bu alandaki çaba ve çalışmaları takdir edilmesi gereken aktivitelerdir. Ancak daha da geliştirilmesi, derinleştirilmesi, nitelik kazandırılması ve daha da yaygınlaştırılması gerekiyor. Baskılar, yasaklar, amatörükler ve olanaksızlıklar gelişmemenin gerekçeleri olarak görülmemelidir.

Devletin antidemokratik, baskıcı yaklaşımları öne sürülerek, tiyatro adına yaşanan bu içler acısı durum meşrulaştırılıyor. Doğrudur, tiyatro demokratik

ortamlarda gelişir, zenginleşir. Antidemokratik sistemler tiyatronun gelişmesini engeller. Ama bu böyledir diye, tiyatronun muhalifliği, antidemokratlığa karşı direnme özelliği ve değiştirip dönüştürme gücü görmezden gelinemez.

Unutulmamalıdır ki; tarihsel serüveni içinde tiyatro baskılara, engellere, yasaklara karşı direnerek varlığını korudu; insandan, yaşamdan, iyi, güzel ve doğru olandan yana bir duruşla gelişimini sağladı; ezilenlerin, sömürülenlerin ve horlananların kendini bulduğu, özgürce ifade ettiği bir arena olarak günümüze kadar gelebildi. Bu tarihsel arenada yaşanan nefes kesici serüvende Antikçağ Tiranları'na, Ortaçağ din savaşlarına, Rönesans Engizisyonlarına karşı mücadele edildi. 18. yüzyılda hükümlanlara, 19. yüzyılda sömürücü sınıflara, 20. yüzyılda yıkıcı savaşlara karşı duruldu. Demokrasinin zaferini ilan ettiği 21. yüzyıl da barışın, özgürlüğün, sevginin ve demokrasinin arenası olacaktır. İnsansal yaşamın şafağında doğan, yaşamla birlikte, yaşam gibi çapraşık, karmaşık ve acılı bir serüven yaşayan tiyatro, bugün her ne kadar kendi gerçeğinden uzaklaştırılmaya, yozlaştırılmaya ve etkisiz kılđırılmaya çalışılsa da, özüne uygun tarihsel serüvenini sürdürecektir. Özgür yaşamın inanç, umut ve mücadelesi sürdükçe özgür tiyatro da hep varolacaktır. Bundan en ufak bir kuşku duymak yaşamdan kuşku duymaktır.

Sûveydâ

Her insanın yüreği sağ yumruğu kadardır.
Her insanın yüreğinde toplu iğne başı büyüklüğünde beyaz bir nokta vardır.

Kas, kan ve yağla örülü yüreğin üzerinde,
karanlıkta doğmuş dolunay gibi durur.

Yürek her zaman temiz kalmaz. Kirlenir, çoğu kez kirletir kanı,
ama böyle anlarda bile pir û pak kalır Sûveydâ.

Süveydâ'yı doktorlar pek tanımlayamasa da, o yalın bir gerçektir.
O bir yaşam başlangıcı, bir iksir.

Yürek her zaman saat gibi işlemez.

Çoğu kez yarı yolda bırakır insanı. Uzun ve yorucu bir yolculuk sırasında, bir pınar başı molasında, sıcak ve yorgunluktan kavrulan dudakların su ile buluşma anında tekler. Bütün çabaları bir anda boşa çıkarır. Oysa birazcık dayanabilse, biraz daha mücadele etse, dudaklar suya değecek. Yolcu bir avuç su ile hayat bulacak.

İşte böylesi anlarda, tam umudun kesildiği, yüreğin durma noktasına geldiği anlarda, yüreğin üzerinde bu temiz beyaz güç kaynağı, yani Sûveydâ devreye girer; bir ömür boyu biriktirdiği güç ve kudretini, umudu tükenmiş, mecalsiz yüreğin merkezine yollar. Onu şoke eder. Ve yürek yeniden çalışmaya başlar.

Sûveydâ; bir ömürde sadece bir defa çalışır, rolünü oynar.

O bir fırsattır.

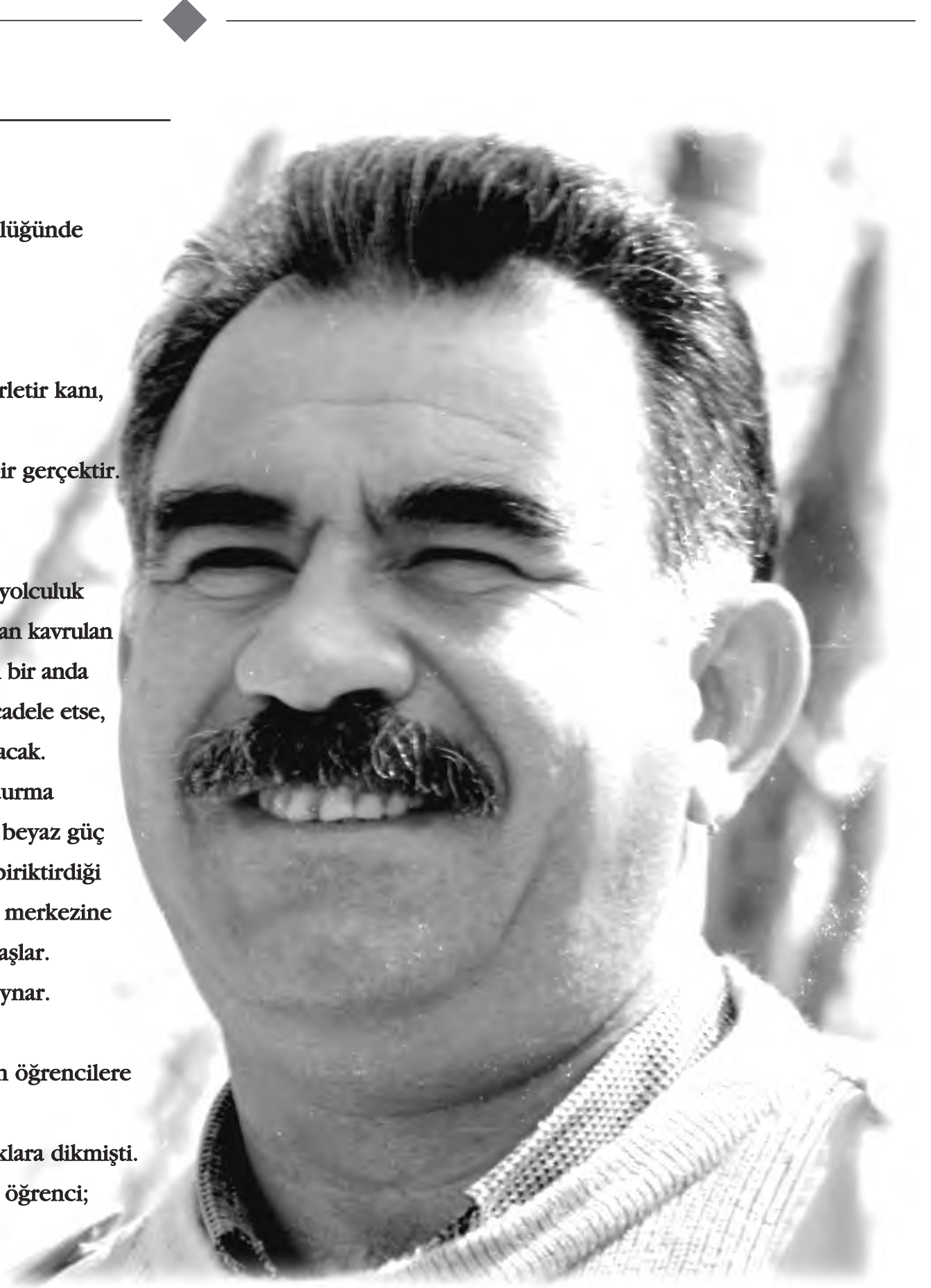
Bir Ortadoğu Haziranı'nda yaşam ve ölüm dersi gören öğrencilere sorulan bir sorunun adıdır Sûveydâ.

Bilge komutan kamelyada dolaşıyordu. Gözlerini uzaklara dikmişti.

"Sizce Önderlik nedir?" sorusunu sorduğunda, hiçbir öğrenci;

"Sûveydâ'dır" diyemedi.

Oysa sorunun sahibi Sûveydâ'nın kendisiydi...

“Ucuz bir ölümün değil, yüce ve onurlu bir şehadetin sahibi olmalıyım”

Adı, soyadı: **Selma SOLMAZ**

Kod adı: **Medya Amed**

Doğum yeri ve tarihi: **Gercüş, 1978**

Mücadeleye katılım tarihi: **1992**

Şehadet tarihi ve yeri: **4 Eylül 1997**

Çelênîk-Faraşîn

Medya yoldaş, orta halli feodal ve tutucu bir ailenin çocuğudur. Aile fertlerinin tutucu yanlarına rağmen, kendisi hep ileri görüşlü ve tutuculuğa karşı olmuştur. Eskiye ait kötü olanı redderken, iyi olanı her zaman almasını da bilmıştır. Aynı zamanda ilkeli, alçakgönüllü ve emekçi özelliklerinden dolayı aile içinde farklı bir kişilik olduğunu ortaya koymuştur.

Ailesinin karşı çıkmasına rağmen, ısrarla dayatarak, yaşanının küçüklüğüne bakmadan gerilla saflarına katılmıştı. Ağırbaşlılığı ve olgun tavırlarıyla, parti saflarında

erkenden militanlaşma yoluna giren lemadir kişiliklerden bir kişiydi. Parti içinde eksiklikler karşısında radikal ve ani çıkan olaylarda ise inisiyatifli tutumuyla ön plana çıkan Medya yoldaş, her türlü yetmezliğe karşı durarak bu olumlu özelliklerini arkadaşlarına da kazandırmaya çalıştı.

1992 yılında saflara katıldığında eğitim amacıyla gönderildiği Güney Kürdistan’da ihanetçi güçlerle girilen savaşta yerini alarak ve ilk savaş deneyimini bu alanda kazandı. Savaşçılıktaki başarılı pratiği kadar, yaşamdaki ilkeli, uyumlu ve dürüst tutumuyla, yine ilişkilerindeki seviyeli ve resmi davranışlarıyla, her zaman moralli-coşkulu oluşu ve eylemlerdeki sonuç alıcılığı ile başarılı bir gelişme seyri izleyen Medya yoldaş, kısa bir sürede önce manga komutanlığına ve ardından da takım komutanlığına yükseldi.

Sömürgeciliğe ve onun işbirlikçilerine karşı öfkeyle dolu olan Medya yoldaş, halkına ve yoldaşlarına karşı da sevgi doluydu. Dar aile, aşiret ve bölge yaklaşımlarına asla prim vermedi. Her zaman ulusallığı ve ulusal düşüncüyü esas aldı. Bölgeciliğe ve yerelciliğe karşı gelen, basit ve tali sorunlarla uğraşma yerine hep hayati sorunlarla uğraşır ve sorunlar karşı-

sında çözüm gücü olabilmek için didinir dururdu.

Kadın özgürleşmesi ve ordulaşmasına büyük değer veren ve kadının kurtuluşu için bu çalışmayı tek şans gören Medya yoldaş, önce kendi şahsından başlayarak, bunu dıştlayan, geriye çeken anlayış ve yaklaşımlara karşı büyük bir savaş verdi. Başkan Apo’nun kadına verdiği değere layık olabilmek ve Zilanların şahsında gerçekleşen özgür kadına ulaşabilmek Onun en önemli hedefiydi.

Şehitlere ve değerlere sonsuz bağlılık gösteren Medya yoldaş, bu bağlılığını, *“Şehitlerin anısına layık olalım ve eğer ölürssek, -ölürsem-de ucuz bir ölümün değil, yüce ve onurlu bir şehadetin sahibi olmalıyım”* diye ifade ediyordu.

Beytüşşebap alanında geliştirilen eylemlerin çoğunda yer alarak başarılı bir pratik sergileyen Medya yoldaş, en son Faraşîn’de Türk askerleriyle girilen bir çatışmada Zınarin, Kendal Niştiman ve Xebat yoldaşları ile birlikte şehitler kervanına katılma onuruna erişir.

Anıları mücadelemize önder olacaktır.

Şehitlerimiz ölümsüzdür.

Mücadele arkadaşları

“Savaşıkça özgürleşen, özgürleştikçe güzelleşen, güzelleştikçe sevilen yoldaş”

Botan’ı düşündüğümde ilk aklıma gelen Onun çocuksu masum yüzü ve savaştaki keskinliğidir. Adeta güzelliklerin bileşkesiydi. Fiziğinden ruhuna, yaşamından savaşına kadar her şeyiyle güzeldi. Savaşıkça özgürleşen özgürleştikçe güzelleşen, güzelleştikçe sevilen bu yoldaşımız, Parti Önderliğinin bu değerli belirlemesine uygun bir pratik içinde, büyük gelişme kaydeden yoldaşlarımızdan biriydi.

Henüz çok küçük yaşlarda iken saflara katılan Botan yoldaş, ’92 yılında ihanete karşı girilen Güney savaşına katılır. Küçük yaşına rağmen iyi bir savaşçılık sergiler. Savaşın ardından Zelê kampına giderek eğitim görür. Günden güne gelişme gösteren Botan yoldaş, ilkeli, seviyeli ve bilinçli bir kişilik kazanarak kadının özgürleşmesi ve ordulaşmasına sonsuz bir inancı vardır ve bunun mücadelesini her zaman vermiştir. Hem erkek egemenliğine, hem de kadın geriliğine karşı asla tavizkar olmamıştır.

Yoldaşlık ruhu ve parti terbiyesi ile büyüyerek döneme cevap vermeye çalışan Botan yoldaş, pratik sahada eylemlere coşkulu katılımıyla, yüksek saldırı ruhuyla arkadaşları arasında sevilip sayılırdı. Katıldığı Sinek tepesine yönelik eylemde gösterdiği üstün başarıdan dolayı bir kol saati ile ödüllendirilir ve manga komutanlığına getirilir.

Ulaştığı askeri kişilik ile kadına toplumda yakıştırılan kölelik zincirini kırmış, bir kadının nasıl özgür olabileceğini kendi pratiğinde göstermiştir. Girdiği her eylemde gösterdiği başarı ve sergilediği kahramanlık bütün yoldaşlarına örnek olmuştur. Bu duygusunu bir yoldaşına şöyle belirtir: *“Gerillaya tutkunum, delicesine bağlıyım, ona aşığım, ondan kopmam. Bu yüzden hiç kimse beni aşkımdan koparamaz önümde engel olamaz. Engel olana karşı fedaileşirim. Çünkü mücadelede özgürlük vardır,”*

Savaşın özgürleştirici yanını tüm benliğiyle bilince çıkaran ender kişiliklerden biri olan Botan yoldaşın bu sözlerinde büyük içtenlik, inanç ve kararlılık vardır.

Adı, soyadı: **Hatice BOĞARA**

Kod adı: **Botan Cudi**

Doğum yeri ve tarihi: **Hut köyü-Eruh, 1980**

Mücadeleye katılım tarihi: **1992-Adana**

Şehadet tarihi ve yeri: **1997, Katoyê Jirka**

Beştüşşebap

Kato Jirka’da Türk ordusunun bir saldırısında şehit düşen Botan yoldaş yaşamı ve mücadelesiyle güzelliği yaşamanın, özgürlüğü yakalamanın örnek kişiliği olarak saygıyla anılacak, asla yüreklerden çıkmayarak, ebediyen mücadelemizde hep genç kalarak yaşayacaktır.

Anısı önünde saygıyla eğiliyor, bağlılık sözü veriyoruz.

Mücadele arkadaşları

Düzeltilme

Aralık 1993 tarihli 23. Özel sayımızda (sayfa 158) yer alan **Baran** kod adlı **Nedim Balyecî**, yanlışlıkla **Nedim Balyelî** olarak verilmiştir. Düzeltir, okuyucularımızdan özür dileriz.

Mücadele arkadaşları

FERMAN YOLDAŞIN OLDUĞU YERDE HAREKET VARDIR

Adı, soyadı: **Mahmut YILDIRIM**

Kod adı: **Ferman**

Doğum yeri ve tarihi: **Kerbaron, 1976**

Mücadeleye katılım tarihi: **1993, Gabar**

Şehadet yeri ve tarihi: **27 Nisan 1997**

Girê Tiro baskını-Kerboran,

Ferman yoldaş mücadelemizin her alanda büyük bir kabarışı yaşadığı ve sömürgeci kurumların ülkemizin büyük bir kesiminde işlevsiz kaldığı, halkımızın bütün sorunlarının çözümünü gerillada bulduğu, ARGK’nin her düzeyde güçlendiği ’93 yılında saflara katılır.

Çocukluğu; yurtsever, partiye bağlılığın bedelini baskı, işkence ve katliamlarla ödeyen Banê köyünde geçer. Türk ordusu bu köyü boşaltmak için haftalarca kuşatmaya alır. Köylüler köylerini boşaltmamak için direnir. Köylülerin bu kararlılığı karşısında çılgınlaşan oligarşik rejimin uşakları bir günde altı yurtseveri acımadan katleder. Ardından köyü yakıp yıkarak harabeye çevirir. Böylece köyü

göçertir.

Ferman yoldaşın çocukluğu böylesine direngen ve yurtsever bir ortamda şekillenir. Bu olumlu özelliklerini partinin devrimci özellikleriyle birleştirerek çok güçlü kişilik edinir. Kendini eğiterek her adımını parti bünyesinde, parti terbiyesi ve ölçüleri içerisinde atmaya büyük bir özen gösterir.

Ferman yoldaşın en belirgin özellikleri fedakar, görev adamı, eylemde sonuç alıcı, ısrarcı olması, yoldaşlarına karşı sorumlu, bağlı ve emekçiliğidir. Bu olumlu özellik ve çabalarıyla herkeste güven yaratmış, herkesin saygısını, sevgisini kazanmıştır.

Uzun süre Gabar alanında saflarda mücadele etmesi nedeniyle Gabar arazisini çok iyi tanımıştır. En engebeli ve sert arazilerde bile çok rahat hareket eder. Askeri dehalar bir askerin araziye tanınmasının öneminden söz ederler. İşte Ferman yoldaş bu anlamda doğayla bütünleşmiştir. Araziyi en derin ayrıntılarına kadar tanınması yanında savaşkanlığıyla Gabar’da destan olmuştur.

Ferman yoldaşın olduğu yerde güven vardır. O, bu olumlu çabalarıyla giderek takım komutanlığına kadar yükselir. Her konuda gerçekçidir. Olay ve olguları değerlendirmede objektif olmaya özen gösterir. Ülke ve halk bilinci içinde partinin verdiği görevleri layıkıyla yerine getirmeye çabalar. Partiyeye, Parti Önderliği’ne bağlı olmayı bir yaşam biçimi olarak kabul eder. Boş durmayı hiç sevmeyen Ferman yoldaş cıva gibi sürekli hareket halinde olur.

Tam anlamıyla bir görev adamı olmasıyla, gele-

cek için umut vaad eden ve her şeyden önemlisi de başarıdan başka hiçbir şeyi tanımayan keskin vuruş tarzıyla tanınır. Düşmana karşı gösterdiği devrimci keskinlik ve tavizsizliği parti içindeki sınıf-dışı anlayışlara karşı da sürdürür. Her koşul altında parti yaşamını ve önderlik gerçekliğini dayatır.

Ferman yoldaş şehit düştüğü güne kadar Gabar ve Çırav alanlarında mücadele eder. Savaş sahasında her türlü görevi tereddütsüz üstlenir. Çok yönlü gelişme özelliklerini gösteren Ferman yoldaş en son ’97 yılında Botan Eyaleti IV.

Konferansı’nda Kerboran şehir baskınının gerçekleştirilmesi kararının alınmasından sonra büyük bir istek ve coşkuyla eylemin hazırlıkları içerisinde yar alır. Yakılan-yıkılan köyü ve göçertilen köylülünün intikamını almak için eyleme büyük büyük istekle katılır. Eylem başarıyla gerçekleştirilir. Sömürgeciliğe ait askeri, idari ve mali hedefler imha edilir. Bu eylemle askerlere ait üç sabit tepe hedeflenir. Ferman yoldaş burada da saldırı gurbunda yer alarak en ön safta çarpışır. Bu eylemde vurulan Ferman yoldaş şehadete ulaşarak kızıl kanyla toprağı tohumlandırır, devrim kervanında ismini altın harflerle yazdırarak sonsuzlukta halkın kalbine gömülme onuruna erişir.

Ferman yoldaşın anısı yaşam gerçeğimiz olacaktı!

Mücadele arkadaşları

HALKIN KALBİNE GÖMÜLEREK ÖLÜMSÜZLEŞTİLER

Adı, soyadı: **Ömer KOÇER**

Kod adı: **Rüstem**

Doğum yeri ve tarihi: **Kaşo-Afrin, 1965**

Mücadeleye katılım tarihi: **1993**

Şehadet tarihi ve yeri: **10 Aralık 1997**

Siirt şehir merkezindeki çatışmada

Rêzan yoldaş, Küçük Başur'dan gelip yüksek bir yurtseverlik duygusuyla Kürdistan halkının özgürlük ve bağımsızlık mücadelesine katılım göstermişti. Mücadeleye Küçük Başur'dayken sempati duyar, belli bir süre cephe çalışmaları içerisinde yer alır, daha sonra Önderlik sahasında kapsamlı bir eğitimden geçerek ülke sahasına gelir.

Güney Kürdistan alanında askeri eğitimden geçerek tecrübe kazanan Rêzan yoldaş, daha sonra savaş birliklerinde yer alır. Belli bir süre sonra Botan alanına geçer ve Garisan bölgesinde faaliyetlerde bulunur.

Halkla ilişkilerdeki deneyim ve tecrübesi nedeniyle Siirt Cephe sorumlusu olarak görevlendirilen Rêzan yoldaş, örgütleme yeteneği yüksek, gizliliğe önem veren, duyarlı, güvenliği elden bırakmayan özellikleriyle uzun süre bu çalışmalarını başarıyla yürütür. Çalışmalarıyla halk arasında sevilen, sayılan ve güven duyulan bir konuma yükselir.

Rêzan yoldaş bir yandan kitle çalışmalarını yürütürken, öte yandan gerillanın lojistik vb. ihtiyaçlarını temin etme görevini de omuzlar. Türk devletinin binbir engelleme yöntemi ve koyduğu ağır ambargoya rağmen yeteneklerini ve yaratıcılığını pratik çabalarına katarak bu görevi de başarıyla sürdürür, gerillayı lojistiksiz bırakmaz, TC'nin politika ve uygulamalarını boşa çıkartmasını bilir. Rêzan yoldaşın bu çalışmaları hakkında bilgilenen ordu güçleri, bunu engellemek için elinden gelen herşeyi yapmıştır. Ama büyük duyarlılıkla çalışmalarını sürdüren Rêzan yoldaş her defasında bu yönelimleri boşa çıkarmasını bilmiştir.

Gerillanın *"Her yerde var, hiçbir yerdé yok"* ilkesini büyük bir titizlikle hayata geçiren Rêzan yoldaş, cephe çalışması olmasına rağmen gerilla kural ve ilkelerine sonuna kadar bağlı kalarak illegaliteyi çok iyi uygular. Bundan ötürü istihbarat birimleri O'na ulaşamaz ve şaşkınlık içerisinde kalır.

Görev aşkı ve sorumluluk duygusu yüksek olan Rêzan yoldaş, ölçülü, ciddi, yoldaşlığa değer veren, ideolojik olarak gelişkin, parti çizgisinden ödün vermeyen ve ilkel yaşamı esas alan özellikleri ile saygı duyulan bir konuma ulaşır.

Kasım ayında Siirt şehir merkezinden kırsal alana giren Siirt-Eruh arasında bulunan Qutnus köprüsünde yol kontrolü yapan askerlerle karşılaşılır. Yanında Rüstem adındaki cephe çalışmalarını birlikte yürüttüğü arkadaşı da vardır. Mecbur kaldıkları için askerlerle çatışmaya girerler. Kahramanca savaşan Rêzan yoldaş şehadete ulaşırken,

Rüstem yoldaş yaralı olarak kurtulmayı başarır.

Rüstem yoldaş yarasını iyileştirebilmek amacıyla yeniden Siirt şehir merkezine döner. Orada ilişki içinde bulunduğu milisin evinde bir süre kalır ve tedavi olur. Milisin yardımı sayesinde yarası çabuk iyileşen Rüstem yoldaş, kırsal alandaki arkadaşlarına haber vermek için hare-

***Rüstem ve Rêzan yoldaşlar
birer halk kahramanı olarak halkımızın gönlünde taht kurdular***

Rüstem yoldaş

Rêzan yoldaş

*Bana bırakma anlatamam
çoktan unuttum seslerini kuşların
sen söyle yaptıkların rengini
Güneş nasıl doğar?
kır çiçeklerini sen anlat
Bana bırakma,
diyemem dağlara gizlenmiş sevdamı
bir hançer saplı durur.
Bir bıçak keser boynumu*

*kan aksa da demem kimseye
Bana bırakma, anlatamam
silahımı bıraktım da geldim
son kez bakmışım dağlara
oraya-buraya özlemlerimi bıraktım da geldim
Sen anlat, siyah üzümlerimi bıraktım da geldim
Bir gecenin yaralı gömleğini sen anlat ve gerillayı
bana bırakma
Ey yeryüzü güneşi.*

Adı, soyadı: **Hemdo HÜSEYİN**

Kod adı: **Rêzan**

Doğum yeri ve tarihi: **Kutnê, Afrin,**

Küçük Güney, 1969

Mücadeleye katılım tarihi: **1993**

Şehadet tarihi ve yeri: **Kasım 1997, Qutnus köprüsü, Siirt-Eruh arası**

kete geçer. Önce kaldığı evi değiştirir. Gittiği evde belirli bir süre kalıp Siirt şehir merkezinden ayrılacaktır. Bazı ihtiyaçları temin ederek gerillanın yanına gidecektir. Ancak ev değiştirmesi sırasında bazı ajanlarca farkedilmiş ve ihbar edilmiştir. İhbarı değerlendiren devlet güçleri, Rüstem yoldaşın bulunduğu evin etrafını sararak "teslim ol" çağrısı yapar. Bu çağrıya Rüstem yoldaş silahıyla karşılık verir. Bunun üzerine üç saat süren bir çatışma yaşanır. Ev çepeçevre sarılmış olduğu için kurtuluş imkanı yoktur. Evin her tarafının sarıldığı ve çıkış yolunun kalmadığını gören Rüstem yoldaş işbirlikçiliğe ve sömürgeciliğe asla boyun eğmeyeceğini sloganlarıyla haykırarak son mermisine kadar savaşarak şehitler kervanına katılır.

Küçük Başur'dan saflara katılan Rüstem yoldaş, '93 yılında geldiği gerilla saflarında başarılı bir pratik sergiler. Bir çok eylem ve çatışmada önemli roller oynar. Bu askeri özelliklerinin yanı sıra halkla ilişkilerde de yeteneklidir. Bu yeteneği nedeniyle '97 yılında Rêzan yoldaşın yardımcısı olarak Siirt alanında cephe çalışmalarında görevlendirilir. Her iki yoldaş, olumlu özelliklerini bütünleştirerek uyumlu bir ekip çalışması yürütmüş, hem kitleyi örgütlemeye, hem de devletin koyduğu amborgoyu delerek gerillanın lojistik ihtiyaçlarını karşılamada önemli yararlılıklar sergileyip başarılı bir pratiğin sahibi olmuşlardır.

Mağrur oluşuyla, bükülmeyen çelikten iradesiyle, parti doğrularında ısrar etmesiyle, yoldaşlığa değer veren, halkını ve ülkesini büyük seven, tartışmacı, ıknacı, eğitimci, alçak gönüllü özellikleriyle bulunduğu her ortamda kendini sevdiren saydırmasını bilen, hoş sohbetiyle her koşulda çekim merkezi olan Rüstem yoldaş, arkadaşlarının olduğu kadar halkın da sevgilisi olmasını bilmiştir.

Rêzan ve Rüstem yoldaşlar devrimci azim ve kararlılıkla, halka ve partiye verdikleri sözlerin gereklerini kahramanca yerine getirmişlerdir.

Halkın dilinde destanlaşan Rüstem ve Rêzan yoldaşların mücadelesi ve soylu anıları bize güç vermekte, onurlandırmaktadır. Anıları mücadelemize önder olacaktır.

Mücadele arkadaşları

Adı ve soyadı: **Cevher Ali YASİN**

Kod adı: **Ömer**

Doğum yeri ve tarihi: **Derkarê, 1978**

Mücadeleye katılım tarihi: **1994, Haftanın**

Şahadet tarihi ve yeri: **1997**

Çırav-Bukat kapısı çatışması

1990'lı yıllardan itibaren Kuzey'de patlamaya dönüşen devrimci savaşımızın etkisi Güney'de de büyük gelişmelere yol açmıştı. Uzun bir süre alanda bulunan ilkel milliyetçi ve işbirlikçi güçlerin olumsuz pratikleri yüzünden bunalan halkın yüreğinde, PKK gerillalarının alana daha güçlü girmesi ve örgütleme çalışmaları ile yeniden bir umut ışığı doğmuştu.

Cesaretli, kararlı ve sonuç alıcıydı

Başarı, azim ve kararlılığın simgesi olan gerilla, Kuzey halkını kısa bir sürede örgütlediği gibi Güney halkını da bu örgütlülüğün içine çekmeye başlamıştı. Ulusal Önderimiz Başkan Apo'nun perspektifleri doğrultusunda yürütülen çalışmalar istenildiği gibi olmasa da Güney'i yeniden bir devrimci dalgalanma içerisine sokmuştu.

Kürdistan tarihi boyunca işbirlikçilik ve ihanet Kürdün kaderi gibi boynuna asılmış ve hiçbir dönemde kendi ulusal birliklerini yaratamayarak sürekli iç savaşlarda güçlerini tüketerek sömürgeciliğe açık kapı bırakmışlardır. Daha bundan 300 yıl öncesinde Ahmede Xane'nin dile getirdiği "keşke bizim de bir önderimiz olsa da bizi birleştirse" sözü bir türlü gerçekleşmiyor, işbirlikçilik ve ihanet her geçen gün derinleşiyordu. 1970'lere gelindiğinde Kürt halkının bağrında bir önderliğin çıkma zamanı çoktan gelmiş ve yok oluşun eşliğindeki bu halk ancak önderlikel bir gelişme ve şiddetli bir mücadele ile ayağa kaldırılabildi. İşte Kürdün bu kaderini tersine çevirmek için mücadeleyi başlatan Başkan Apo öncülüğündeki PKK çok kısa bir süre içerisinde Kürdistan'ın dört parçasında örgütlenmiş ve Kürt halkı tarihinde ilk defa dört parçada birden örgütlenmeye başlamıştı. Ne var ki ihanet ve işbirlikçilik yine devredeydi ve ulusal çıkarlarını bir yana bırakmış ilkel milliyetçi gruplar PKK'nin bu gelişimi karşısında hemen karşı saldırıya geçerek aşiretçi ve mahalli çıkarları adına sömürgecilerle işbirliği yapmakta deredüddet etmişlerdi.

Ulusal örgütlenme anlamında 1970'lere kadar belirli bir gelişme kaydeden Güney Kürdistan parçası da bu ilkel milliyetçi grupların elinde her gün biraz daha sömürgeciliğe peşkeş çekiliyor, ailesel ve aşiretsel çıkarlar adına ulusallıktan her geçen gün daha da uzaklaşıyorlardı. Çünkü uluslaşma onların çıkarlarına ters olup ceplerine para girmesini engelleyecek ve önemli bedeller ödemesi gerektirir.

Feodal anlayışa sahip bu kesimlerin ise Kürdistan için bedel ödemesi düşünülemezdi. Bundan dolayı ulusal örgütlenme içerisinde olan PKK'ye ve onun gerillasına ilk günden beri karşı durmuşlar ve PKK söz konusu olduğunda rahatlıkla sömürgecilerle aynı saflarda yer alabilmişlerdir.

PKK'nin ilk gerilla faaliyetleri bu alanda başlamasına rağmen bu alana fazla müdahale edilmemişti. Ama ilkel milliyetçi ve işbirlikçi güçler, hem sömürgecilerle, hem de emperyalistlerle işbirliğine girmiş, Kürt halkının son umudu olan PKK'ye karşı ittifaklar geliştirmişti. PKK'yi kendi dar aile ve aşiret çıkarlarına bir engel gördükleri için ilk dönemler komplolarla, daha sonra ise açıktan gerillalara saldırmış, sömürgeci orduyla birlikte kendi ulusundan insanların üzerine kurşun sıkırmıştı. Bu çatışmalarda yüzlerce gerilla ve bunun on katı peşmerge hayatlarını kaybetmiş, binlerce insan yaralanmıştır.

Partimiz bu ilkel milliyetçi ve işbirlikçi güçlerin halka hiç bir şey veremeyeceğini gördüğü için Güney Kürdistan'daki örgütlenme çalışmalarına hız vermiş, bununla birlikte işbirlikçi güçleri sınırlandırmaya çalışmıştır. Bu amaçla örgütlenme faaliyeti daha güçlü başlatılmış ve halk üzerinde etkili olmuştur. Bu çalışmalar sayesinde halkımız, PKK'nin çalışmalarına yoğun ilgi göstererek gerçek kurtuluşu burada görmüş ve PKK'ye büyük umutlar bağlamaya başlamıştır. Özellikle ilk başlarda Zaxo çevresinde halkın artan bir düzeyde gerillaya katılım sözkonusu olmuştur.

Ömer yoldaş da Zaxo'da mücadelenin etkisini yakından hisseder. Bu etkiyle kısa sürede partiye sempati duymaya başlar. Ailesi uzun bir süre peşmergelik yaptığı için, KDP'yi iyi tanımaktadır. KDP'nin işbirlikçi yönünü, halkı kandırmasını, baskı ve işkencelerini yakından görmüş ve nefret etmiştir. Özellikle bazı yurtseverlerin KDP ihanetçileri tarafından katledilmesi, Ömer yoldaşın büyük tepkisine yol aç-

mıştı. Bu tepkilenme kısa sürede Ömer yoldaşa devrimci düşüncelerin güç kazanmasına dönüşür ve devrime katılma kararı kesinlik kazanır. 1994 yılında Haftanın'de gerillaya katılarak bu istediğini somut pratiğe döker. Haftanın'de belli bir süre eğitim gördükten sonra Botan eyaleti Hareketli Tabur'unda yer alarak, Güney'den Kuzey'e geçer. Daha öncele-ri Kürdistanı yalnız Güney parçasından oluşuyor sanıyor, diğer yerlerde de Kürtlerin yaşadığını bilmesine rağmen bulunduğu ortam etkisiyle başka bir Kürdistan olabileceğini düşünmüyordu. Şimdi ise Kuzey'de savaşıyordu. İlk defa ulusal bilinci bu kadar derinden hissediyor ve yaşıyordu. Evet ülkesi bölünmüş parçalanmıştı. Ve halkı köle olarak yaşıyor, dili, kültürü yasaklanmış sadece sömürgecilerin dilini konuşmak zorunda bırakılıyordu. Buna isyan etmemek mümkün değildi. Bu yüzden görevlerine dört elle sarılıyor, gecesini gündüzüne katıyordu.

Botan eyaletinin çeşitli alanlarında kaldıktan sonra Çırav alanına geçer. Burada da var olan bütün görevlere koşuyor, kendisini geliştirmek için büyük çaba harcıyordu.

Ömer yoldaş olgun ve zeki oluşuyla bir çok şeyi kısa sürede kavnyordu. Yaşama katılımı ve çabası yoğundu. Savaşta da cesaretti, kararlı ve sonuç alıcıydı. Yetişme ortamından dolayı daha küçük yaşlarda silahla tanışmıştı. Bu yüzden gerillada da silahı çok iyi kullanır. Partiden aldığı inanç ve ideolojiyle cesaret ve atılganlığını daha da pekiştirir. PKK'nin saldırı ruhuunu kendi kişiliğinde gerçekleştirme- nin büyük çabası içinde olur.

Ömer yoldaş Çırav'da operasyona çıkan askerlere karşı yapılan sızma eyleminde vurularak şehadete ulaştı.

O, unutulmayacaklar arasında onurlu yerini alırken, bizlere de her zaman onur ve inanç kaynağı olacaktır.

Mücadele arkadaşları

Ortadoğu’da kaçınılmaz değişim sürecinde KÜRTLER ÇÖZÜMLEYİCİDİR

Baş tarafı 2’de

Türkiye’de devlet içinde devlete rağmen bir değişim gündemdedir. Tabii bu değişim tek başına yetmiyor. Devlet bazındaki değişimleri tamamlamak ve güç vermek gerekiyor. Ancak bu temelde bütün toplumu içine alacak demokratik bir sisteme ulaşılabilir. Tüm toplumun istediği de bu olmaktadır. Toplumun demokrasi istemi oldukça derin ve büyüktür. Devlet bazı küçük adımlar ve değişimlerle büyük değişimlerin önünü almak istiyor. Ancak bundan bağımsız olarak, devletin yapacağı en ufak bir değişim desteklenip geliştirilmelidir. Bu biçimde devlet büyük değişimlere zorlanmalıdır.

Irak’ta, İran’da, Türkiye ve Suriye’de demokratik değişim dayatılacaktır. Sadece bir yerle sınırlı değil, her değişim bir diğerini belirler ve tamamlar biçiminde olmalıdır. Yeni stratejimizle önümüze koyduğumuz çözüm sistemi bunun dışında her şeyi reddetmektedir. Yani mücadelenin, her yönüyle birlikte geliştirilmesi biçiminde olacaktır. Bu da komple bir çözümü gündeme getirecektir. Bunun için dünya, Ortadoğu, Kürdistan ve onu egemenliği altında bulunduran devletlerin siyasal durumlarında bir değişimin gündeme geleceğini belirtebiliriz. Dolayısıyla çözüme doğru adımlar atılabilir. VII. Kongre ve Ortadoğu Konferansımız buna bir hazırlıktır.

ABD, Türkiye’yi Rusya’ya karşı güçlü bir ön cephe yapmak istiyor. Bunu yapabilmesi için Türkiye’nin iç sorunlarını uygun gördüğü tarzda bir çözüme kavuşturması gerekiyor. Bu da Kürt sorunudur. Kürtler, demokratik bir sistem içerisinde özgür birlik

temelinde Türkiye ile bütünleşmeye hazır olduklarını ilan etmiştir. Bu strateji değer kazanmıştır, dış şartlara da uygun düşüyor. Türkiye’nin bundan başka çaresi yoktur. Eğer diktatörlüğe kayar, ulusal ve toplumsal sorunları reddederse, var olan ve yeni oluşan güçlerle bir cephe biçiminde ona karşı savaşılabılır. Bu açıdan 2001 yılında Türkiye’nin sorunlarının çözüme kavuşturulmasına hazırlıklı olmamız gerekiyor. Buna gelmezse, çok yönlü bir savaşa da hazır olmamız gerekecek. Böyle değişime direnen bir Türkiye’ye karşı mücadelede dış destek imkanları da çoğalır. Hatta demokrasi uğruna büyük savaşlar da verilir. Demokrasi şiddetsiz çözüm anlamına gelmemektedir. Demokrasi halkların ortak yaşayabilmeleri ve tüm topluma, onun sınıf ve tabakalarına gelişme fırsatı sunmaktır. Böyle bir sistem siyasal diyalogla da, savaşla da olur. Ancak savaş stratejik olarak tercihimiz değildir.

15 Şubat devrimi İran için de bir milattır

İran, Rusya endekslili oluşan merkezileşme ile bütünleşmek için iç sorunlarını çözmek zorundadır. Demokratik güçler zayıf konumdadır. Kürt halkı 15 Şubat’ta Önderliğin esaretiyle bir devrim yapmış; bununla da güç, ruh, düşünce ve moral kazanmıştır. Kürdistan geneli ile buluşmuştur. Belki biz İran’daki Kürt halkının yaşadığı değişikliği bu düzeyde tahmin edemedik. Ancak İran bunu iyi tahlil etmiştir. 15 Şubat devrimi sonrası, Kürtlerin hakları tanınmazsa büyük bir baş-

kaldırı yapabileceklerini görmüştür. Bu gelişmelerin tümü PKK’nin etkisiyle ortaya çıkmıştır. İran, şimdi Kürdistan Demokrat Partisi ile görüşmeye başlamıştır. Bunun sebebi zayıf, cılız ve mülteci konumunda yaşayan Demokrat Parti’nin gücü değil, 15 Şubat devrimidir. Atılan bazı pratik adımlar da 15 Şubat devriminin ürünleridir. İran bu durumu geliştirmek zorundadır. 1500’lerde yaptığı hataya düşmemelidir. O dönemde Yavuz Sultan Selim İdris-i Bitlisi ile ilişkiye geçmiş, her yeri ele geçirmiştir. Dolayısıyla İran’ın Kürt sorunu ile bağı önemli oranda kopmuştur.

15 Şubat devrimci çıkışı Doğu’da Kürt halkına güç vermiştir. Halk burada Ulusal Önderliğe kenetlenmiştir. 15 Şubat genel Kürdistan için bir milat olduğu kadar, en fazla da Doğu Kürdistan için bir milat olmuştur. İran onun için bazı adımlar atmaktadır. Daha da geliştirecektir. Kürtleri kendine sorun yapamaz. Barış demokrasi ve özgür birlik stratejisini teşvik etmesi İran’ın gelişimi açısından hayati önemdedir. Bundan zararlı değil, karlı çıkacaktır. Koşullar da buna elverişlidir.

Türkiye ve İran’ın Kafkasya ile Ortadoğu üzerinde çekişmeleri söz konusudur. Bölgede etkin olma iddiasıyla yarışmaktadırlar. Bunda başarılı olması için İran güçlenmek zorundadır. Güçlenmek için de Kürtlerden güç almalıdır. Bu gerçekler görülmeden İran’da hiçbir adım atılamaz. 15 Şubat devrimi ile birlikte İran’da değişimler gündeme gelmiştir. İran rejimi, Kürtleri eskisi gibi idare edemez durumdadır. Yani genelde demokratik bir sistem, onun içinde de ulus sorununu özgür birlik çerçevesinde çözmek durumundadır. İran bunu görmeden, Kürt sorununu çözemez.

Kürt sorunu PKK’siz çözülemez

Diğer yandan siyasal ve askeri olarak Güney Kürdistan üzerinde büyük bir savaş yaşanıyor. KDP cephesinde yeni bir gelişme yoktur. Çözumsuzlük tutumu sürüyor. YNK de geliştirdiğimiz yeni stratejinin hayata geçmesi durumunda, kendisine yaşam imkanı görmemektedir. Ayrı olmasa da, paralel bir strateji izleme talebimize düşmanlık sergiliyor. Yani KDP’nin şu ana kadar gördüğü rolü, şu andan itibaren üzerine almış durumdadır. Bu yaklaşımın iki amacı vardır; Kürt hareketi içinde yaratılacak krizde güç olmak ve PKK’nin yeni stratejisi hayata geçmeden boş çıkarmaktır. Bu temelde bize yönelmektedir. Kurumları kapattırdı, geri çekti. Yani tüm istemlerini karşılamamıza rağmen yine de yönelmektedir. KDP’nin daha önceki rolüne soyunmuştur. Önderliğimize ve partimize karşı düşmanca tavırlar içerisindedir. Dolayısıyla bu tutuma karşı bundan sonra inisiyatifini ele alarak, YNK’nin bu tutumunu ters yüz etmeliyiz. Dolayısıyla savaşa hazır olmak ve ciddi ilişkiler geliştirmek için gereken yaklaşımları göstermek durumundayız. YNK bu politikası ile ne kendisine, ne de bize herhangi bir yarar sağlamıştır. Güney’deki durumun her yönüyle PKK’nin inisiyatifinde olması ona da yaşam imkanları sunabilir. Güney’de bu gerçeği görmemiz lazım. Siyasetin gerekleri ne ise onu yapacağız. Önümüzdeki yılda Güney Kürdistan’da sıcak gelişmelerin yaşanacağı büyük bir ihtimaldir. Siyasal olarak, askeri olarak buna hazırlıklı olmamız gerekiyor. Güney’in durumuna müdahale edecek bir güç olmamız lazım.

Bütün bu durumlar gözönünde bulundurulduğunda stratejimizin hayata geçirilmesi açısından temel taktiğimiz, siyasal savaş olmalıdır. Gerilla taktiği yerine serhildan taktiği esas alınmalıdır. Serhildanın bir yönü legal iken, diğer yönü illegaldir. Yasalar elverdiğince legal, yasaların yetmediği yerde ise illegal çalışmak durumundayız. Halkımız yürüyüş, gösteri, konferans ve her türlü siyasal eylemini yapabilmelidir. Kuzey’de, Doğu’da ve Güney’de bu olmalıdır. Ortama göre şiddet veya esnek yaklaşım içinde olunmalıdır.

Siyasal serhildan bizi çözüme götürecek temel taktiktir. Böyle bir iradeyi ortaya çıkarıp 2001’e hazırlanmak durumundayız. O zaman yeni oluşacak sistemde Kürtler yerini alabilir. Çünkü PKK yeni stratejisi ve mücadele yöntemiyle herkesin korkusunu aşmış ve olumlu bir ilişki ortamını yaratmıştır. Bu hem egemen devlet, hem de dünya güçleri açısından böyledir.

Kürt sorunu PKK’siz çözülemez. Bunu herkes kabul etmek zorundadır. Herkese Kürt sorununun çözümünü dayatacağız. Çözüme yanaşılmazsa siyasal içerikli şiddet devreye girer ve herkes bundan zarar görür. Bunun dışında da çözüm yolu kalmaz. 2001’de Kürdistan’da böyle bir siyasal iradeyi açığa çıkarmamız gerekiyor. Böyle yapılırsa çözüm yolu açılır.

Tüm gücümüzü de bu temelde harekete geçirmek zorundayız. VII. Kongre, Ortadoğu Konferansı, PJA Kongresi, güç yoğunlaşmamız, halkımızın örgütlü gücü ve siyasal gelişkinlik düzeyi Kürtlere çözüm gücü olma rolünü oynayacaktır.

Sivil toplum, demokrasi ve kitle örgütleri üzerine -2

Baş tarafı 14’te

Nasıl ki, “Sosyalist insan yaratılmadan, sosyalist toplum yaratılamaz” diyorsak, aynı gerçeklikten hareketle, demokrasi kültürünü özümsemiş demokrat insanlar yaratmak zorundayız. Önderlik; *“Demokrat olmak gerekir. Demokratlık feodaliteyi aşmaktır. Demokrat olmayan, ulusalı da olamaz. Şoven olur, milliyetçi olur”* diyor. İşte bu görevi başardığımızda, demokratik mücadelenin öncülüğünü ve temel hal-kasını da yakalamış olacağız.

Yeni statejimizin gereği olarak, var olan bu örgütleri demokratik bir işleyişe kavuşturmak, *“Yurtseverler yönetime!”* sloganıyla bu demokratik mevzileri etkin bir yönetime kavuşturmak, bu kurumların kitlelerle bağıni güçlendirmek ve onları bireylerin eğitilip bilinçlendirilerek pratiğe sevk edildiği okullara dönüştürmek gerekmektedir. Ayrıca, ihtiyaçlar doğrultusunda yeni demokratik birimler oluşturmak, demokratik halk kooperatifleri yoluyla halkın ekonomik vb. sorunlarına çözüm bulmak, kültürel kurumlar örgütlemek, her alanda dernekleşmeyi hedef haline getirmek, araştırma, çevre ve sosyal amaçlı vakıflar kurmak, bölgede var olan sendika şubelerini gerçek birer emekçi örgütüne dönüştürmek... Bu örgütlülük, demokrasinin olduğu kadar barışın da teminatıdır. Nitekim Önderlik, *“Güçsüz olanların barışı olmaz. Devletin barışa gelmesi, halkın devreye girmesiyle olabilir ancak. Milyonları örgütleyemezsen, halk demokrasisini geliştiremezsin”* diyor. İşte dönemin dayattığı önemli ve ertelenemez görevler... Nihayet

bu görevleri yerine getirmek, PKK’nin Olağanüstü VII. Kongresi’nin aşağıdaki kararlarını da pratikleştirmek demektir:

“Kitle örgütlenmesinde her kesimin özgül durumunu ve somut koşullarını dikkate alan bir çalışma ancak başarıyı yaratabilir. İşçi ve emekçi kesimleri, sendika, dernek ve birliklerde örgütlemek, koşullara uygun bir köy çalışmasını mutlaka bulmak, bu temelde geniş kitleleri örgütlemek, demokratik siyasal mücadeleye seferber etmek gerekir. Özellikle geniş potansiyele sahip olan kadın kesimini, siyasal parti çalışmalarından, yaygın vakıf ve derneklere kadar çok çeşitli biçimlerde örgütlemek, barışçıl ve demokratik etkinliklerle birlikte eğitsel ve kültürel çalışmaları geliştirmek büyük öneme sahiptir. Yine en dinamik olan gençlik kesimini çeşitli gençlik örgütlerinde bir araya getirerek siyasal mücadeleye sevk etmek son derece önemlidir.”

“Kültür-sanat alanında çok yönlü ve kapsamlı bir faaliyeti örgütleyip yürütmek.”

“Müzik, folklor, tiyatro, sinema, resim ve sanatın her alanında kapsamlı çalışma içinde olmak ve bütün bu çalışmaların kendi alanlarında örgütlenmeleri için çaba harcamak, sanatçılara büyük değer verip onların dernek, birlik vb. biçimde örgütlenmelerini teşvik etmek.”

“Kürt enstitüleri, kültür merkezleri biçiminde ortaya çıkan örgütlenmeleri, dönemin gereklerine göre yeniden düzenleyip merkezileştirmek, her alanda yaygınlaştırmak, halk ve yerel yönetim imkanlarını da kullanarak kültür merkezleri, dil ve tarih araştırma vakıfları geliştirmek esas alınmalıdır.”

Özcesi, Önderliğin deyimiyle *“Demokratik devrim başarılı, sıra demokratik kuruluşla!”* Demokratik kuruluşun dili ise evrimin dilidir. Evrim, demokratik ve barışçıl adımlarla ilerleyecektir. Belki küçük adımlarla olacak ve zamana yayılacaktır. Ama böyle ilerleyecektir. Artık temel mücadele biçimi demokratik siyasal mücadeledir. Ve bu irade, partinin Olağanüstü VII. Kongresi’nin kararlarına da şöyle yansımaktadır:

“Demokratik kurtuluşa silahlı mücadelenin kendisi uygun değildir. Gerici ilişkileri yıkmakta, sömürgeciliği, aşiretçiliği, feodalizmi ve faşizmi darbeleyerek parçalamada, kuşkusuz silahlı mücadele önemli bir rol oynamıştır. Ve her zaman oynar. Silahlı mücadelenin, doğası gereği böyle bir özelliği vardır. Ancak demokratik yapılanma ve demokratik kurtuluş söz konusu olduğunda, kuşkusuz silahlı mücadelenin burada yapabileceği fazla bir şeyi söz konusu olamaz. Onun yerine amacın niteliğine uygun aracı bulmak, yani demokratik insanın özüne uygun mücadele yol ve yöntemlerini, yine ona uygun örgütlenmelerini geliştirmek, başarı kazanmak açısından zorunludur. Bütün bunlar çerçevesinde baktığımızda, artık silahlı şiddetin böyle bir stratejik yaklaşımı hayata geçiremediği, içinde bulunduğumuz koşullarda Kürt-Türk toplumunun ilerlemesine ve gelişmesine yol açmayacağı, onları ilerletme yönünde harekete geçiremeyeceği açıktır. Türkiye ve Kürdistan koşulları ve dünya durumu, kendi somutu içinde derinliğine incelendiğinde, yine anti-oligarşik demokratik dönüşüm mücadelesinin

amaçları ve karakteri gerçekçi bir biçimde gözönüne getirildiğinde, böyle bir hareketin ancak demokratik mücadele yöntemiyle geliştirilebileceği, başarıya götürebileceği açıkça görülür. Demokratik mücadele, hem dönüşüm öngören, hem de onu gerçekleştirme gücünde olan; yeniden inşayı, demokratik kuruluşu yaratma, ekonomide, toplumsal ve siyasal yapıda demokratik yapılanmayı ortaya çıkarma, onu yürütme ve yönlendirme, kısaca her bakımdan demokratik bir yaşam yaratıp ilerletme niteliğine sahip olan tek mücadele biçimidir.

Demokratik siyasal mücadelenin yasal biçimleri başta olmak üzere, günlük eylem içerisinde bütün yöntemleri kullanılabilir. Demokratik yasal mücadele temelinde her türlü kitlesel eylem biçimini, gençliğin, kadınların ve çeşitli kesimlerin demokratik yasal eylem biçimlerini geliştirmek; yine ekonomik, kültürel ve demokratik her alanda örgütsel inşayı sürekli yaşatmak, basın-yayın araçlarını kullanmak, eğitim, propaganda ve kitleleri yönlendirmeyi en üst düzeye çıkarmak hem mümkün, hem gereklidir. Bunlar gibi birçok mücadele biçimine başvurulabilir. Siyasal mücadelenin yasal, demokratik bütün biçimlerinden, kitlelerin siyasal şiddetine kadar geniş bir taktik alanda hareket etmek, koşullara göre bunlara başvurarak demokratik kurtuluş hareketini geliştirmek mümkün olacaktır. Mevcut koşullarda siyasal mücadeleyi temel mücadele biçimi olarak; onun demokratik yasal biçimleri esas olmak üzere, kitlelerin siyasal şiddetini demokratik dönüşü-

mün bir aracı haline getirmeyen, demokratik değişim ve dönüşümü temel alarak devleti demokratikleştirmeyi esas almayan bir yaklaşım, hiçbir zaman oligarşi karşısında tutunamaz. Kitleleri örgütleyip seferber edemez, demokratik kuruluşu geliştiremez ve iktidar sorununu, halktan yana demokratik çerçevede çözüme kavuşturamaz.”

Şüphesiz ki, demokratik siyasal mücadelenin araçları da, özellikle kitle örgütleri olacaktır. Bu nedenle var olan sivil toplum örgütlerini demokratik bir işleyişe kavuşturmak, ihtiyaca göre yenilerini kurmak ve yaygınlaştırmak, doğru bir siyasal öncülükle bloklaşmalarını sağlayıp onları demokratik cumhuriyet hedefine yönleltmek, dönemin ertelenemez görevidir. Bu görevi başarmak, Kürt ve Türk halklarının demokratik birliğini geliştirmek, barış ortamını kalıcılaştırmak, demokrasiyi kökleştirmek, sivil toplum alanını güçlendirerek devleti demokratikleştirmek demektir. Şüphesiz ki bu zorlu bir görevdir. Zaten devrimcilik de başarılamaz sanılanı başarmak değil midir? Mücadele tarihimize bakalım; PKK’nin fedai tarzı karşısında, başarılamaz görev var mıdır?

“Fedai tarz, PKK’nin özü olan bu tarz, içinde bulunduğumuz ağır sorunlarla yüklü dönemde, bizi başarıya götürecek olan tek tarzdır. Her alanda öngördüğümüz bütün çalışmalarda, her yerde yaşam mutlak fedaice olmak durumundadır. Ruhta fedailik, yaşamda fedailik, çalışmada fedailik...”

İşte bu dönemi bize kazandıracak tek gerçek budur.”-Kongre kararlarından-

PKK Başkanlık Konseyi ve PJA Parti Meclisi üyesi Gülizar TURAL yoldaş, kadın özgürlük hareketinin geldiği düzeyi ve PJKK Olağanüstü III. Kongresi'nde ilan edilen PJA oluşumuyla birlikte, Kongre'nin sunduğu perspektifleri gazetemize değerlendirdi.

PARTİMİZİN EVRENSEL ÇİZGİSİYLE SINIRLARI AŞIYORUZ

Partimiz **Kürdistan İşçi Kadınlar Partisi (PJKK)** 29 Temmuz - 21 Ağustos 2000 tarihleri arasında Olağanüstü III. Kongresi'ni gerçekleştirdi. Mücadele tarihimizin önemli bir dönemine tekabül eden Kongremize ilişkin değerlendirmeye geçmeden önce, Kongremizin tüm Kürdistan ve dünya kadınlarına kutlu olması dileğimizi iletiyoruz.

Kongremiz, Kürdistan ve Ortadoğu kadınları başta olmak üzere bütün dünya kadınları için sonuçları ve etkileriyle tarihsel öneme sahiptir. Kongremizin önemi, tekabül ettiği siyasal ve örgütsel gerçeklikle direkt bağlantılıdır. Bu bağlantılar ortaya konulduğunda Kongremiz, genel Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve kadın kurtuluş problemi karşısında çözümün ve zaferin teminatı olacak sonuçları ortaya çıkarmıştır.

Partimizin son bir buçuk yıl içinde yaşadığı süreç oldukça önemlidir. 15 Şubat komplosu sonrasında yaşam ve özgürlük ufkumuz, yaratıcımız Başkan Apo'nun fiili olarak aramızda olmamasından dolayı parti olarak oldukça zorlu, sancılı durumlar yaşadık.

önemli bir gelişme oldu. Kongre'yle birlikte partimiz açısından geçiş süreci aşılmış oluyordu. Önemli olan Kongre'de sağlanan kararlaşma sonucunda gerekli düzenleme, yapılanma ve politikaları hayata geçirmektir.

PKK Olağanüstü VII. Kongresi'nin başarıyla gerçekleştirilip sonuçlarının parti yapımıza taşırılıp özümsetildiği bir dönemde; kadın hareketinin, yeni strateji doğrultusunda kendi özgün örgütlülüğünü yeniden yapılandırması ve yeni dönem mücadelesinde kadın gücünü konumlandırması kaçınılmaz bir görev olmaktaydı. Bu gereksinimden hareketle PJKK olarak Olağanüstü III. Kongremizi gerçekleştirdik.

Uluslararası komploğun geliştirilmesinde mücadelemize karşı beslenen amaçları sıralarken, önemli bir noktanın da Başkanımızın kadın sorununa yaklaşımı olduğunu belirtmek gerekir. Başkanımız kadın sorununa hiçbir dünya devriminde, hiçbir toplumsal gelişim aşamasında gösterilmeyen ilgiyi göstererek, insanlığın en eski, en gizli kalmış, günümüzde bile en acımasızca yaşanan sorununa köklü bir çözümü hem teorik, hem de pratik düzeyde getirmiştir. “İn-

ren klasik bağlara indirilen bir darbe oldu. Başkanımızın kadın kurtuluş ideolojisiyle ortaya koyduğu bu çözüm yaklaşımına karşı geliştirilen uluslararası komplo, yaratılan bu düzeyi tersine çevirmek istedi. Komplo, emperyalist sistemin temelinde yatan sömürü ve baskı gerçeğini daha inceltmek, daha ölçülü ve gizli devam ettirmek istedi.

Olağanüstü III. Kongremiz, Başkanımızın **“yarım kalan insanlık projesi”** dediği, bütün insanlık için özgür ve insanca yaşama umudunu, alternatifini güçlendirmekle, uluslararası komploya karşı bir cevap geliştirmiştir. İnsanlığın, kadının ve erkeğin kurtuluşunu, özgürlüğünü hedefleyen bu projenin özüne denk tamamlanmasını kararlaştırdı. Komplo karşısında gösterilmesi gereken tutumu, komplocu güçlere alternatif olabilme gücünü hem örgütsel, hem siyasal düzeyde gösteren Kongremiz bir bütün olarak ele alındığında, komplo karşısında gerekli olan duruş sağlamıştır. Bu, sonuna kadar bireyciliğe kilitlenen, moral değerlerden uzaklaşan ve robotlaşan insan gerçeğini yaratmak isteyen emperyalist sisteme, partimiz PKK'nin verdiği anlamlı bir cevaptır.

güç ve kararlılığa sahiptir.

Kongremizde, komploğun –ister dıştan, ister içten sonuç almak isteyen– tüm zeminleri, anlayış ve kararlaşma düzeyimizle kurutulmuştur. Bundan sonra da bütün çabamız bu yönlü gelecektir. Kongremiz, PKK'yi kadına dayanarak dağıtmak isteyen güçlerin çabalarını boşa çıkarmış ve bu temelde beklentilerini kursaklarında bırakmıştır.

Partimiz PKK, Olağanüstü VII. Kongresi'nde siyasal mücadeleyi stratejik düzeyde benimsemiş ve başta Türkiye'ye yönelik **“Barış Projesi”** olmak üzere önemli kararlara ulaşmıştı. PJKK olarak biz kadın militanlar, yaşadığımız gelişim sorunları nedeniyle potansiyelimizi ve gücümüzü, Parti Önderliğimiz ve partimiz PKK'nin biçtiği misyona denk bir şekilde barış ve demokrasi sürecinde gösteremedik. Bu anlamda Kongremiz, bu yönlü engellerin de aşıldığı, barış ve demokrasi sürecine Önderliğimizin ve halkımızın fedakar militanları olarak en aktif bir biçimde katılma kararlılığı ve bunun örgütlülük düzeyini yaratmıştır. Başarıyla tamamlanan kongre çalışması, kadının örgütlü gücünü arttırmak kadar, demokrasi ve barış mücadelesine kadın rengini katarak PKK'nin konumunu güçlendirecektir.

Kongremizin ilanını 1 Eylül Dünya Barış Günü gibi anlamlı bir tarihte gerçekleştirmiş olmak bizler için önemlidir. Olağanüstü VII. Kongremizin sonuçlarını, taşıdığı tarihsel misyonu ve büyük özgürlük iddiasını böylesi bir günde bütün Kürt, Ortadoğu ve dünya kadınlarına duyurmak hareketimiz açısından bir görev olmak kadar, heyecan kaynağımızı da oluşturmaktadır.

Parti Önderliğimiz, 1 Eylül 1998 tarihinde tek taraflı ateşkes ilan ederek siyasal çözüm doğrultusunda barış sürecini geliştirmek istemiştir. Dünya Barış Günü'nün PKK militanları için anlamı, Parti Önderliğimiz tarafından ilan edilen ateşkesle daha da derinlik kazanmıştı. 1 Eylül 1999 tarihinde partimiz, silahlı mücadeleyi durdurarak silahlı güçlerimizi Türkiye sınırları dışına çekme kararını deklere etmişti. Bu temelde kadın militanlar olarak böylesi anlamlı iki olayın yaşandığı bu tarihi günde Kongremizin ilanıyla, gerçekleştirilen tarihsel çıkışların özünün korunması iddiasını taşıyoruz. PJA olarak hem Kürt kadınına, hem de Türkiye ve Ortadoğu kadınlarına bu tarihsel ve anlamlı günün özünü kendi çalışmalarımızla ve özgürlük mücadelemizle yansıtmaya kararlılığımızı göstereceğiz. Bu anlamda diyoruz ki; 1 Eylül Dünya Barış Günü, kadının özünde var olan barış

ve demokrasinin en fazla açığa çıkarılması ve yaşam-sallaştırılması gereken bir gün olmalıdır. Bu temelde yaşanan ağır sorunlar karşısında çözümü özgür toplum, özgür kadın ve erkek gerçeğini yaratarak ortaya koyuyoruz.

Bir diğer önemli nokta da; devrim yapan bazı ülkelerin stratejik değişim ve dönüşüm dönemlerinde, kadın hareketlerinin –yaşadıkları ve aşamadıkları zayıflıklarından dolayı–, önemli bir kahramanlık ve direniş mirasına sahip olmalarına rağmen katılımda özgün örgütlülüğü yaratamamaları ve devrim kapsamında dönüştürücü dinamizm rolünü oynayamamalarından dolayı kalıcılığı yaşayamamalarıdır. Yaşanan birçok devrim deneyiminde kadın hareketlerine baktığımız zaman bunu görebiliyoruz.

Biz de kadın partisi olarak böyle bir süreçten geçiyoruz. Stratejik değişim-dönüşüm sonucu, silahlı mücadele sürecinden siyasal mücadele sürecine ve coşkusuyla, özgürleşme iddiasına sahip bütün kadınları ve parti yapımızı selamlıyoruz.

Devamı sayfa 30'da

“Olağanüstü III. Kongremiz, Başkanımızın ‘yarım kalan insanlık projesi’ dediği, bütün insanlık için özgür ve insanca yaşama umudunu, alternatifini güçlendirmekle, uluslararası komploya karşı bir cevap geliştirmiştir. Kongremiz, sonuna kadar bireyciliğe kilitlenen, moral değerlerden uzaklaşan ve robotlaşan insan gerçeğini yaratmak isteyen emperyalist sisteme, partimiz PKK’nin verdiği anlamlı bir cevaptır.”

Yıllardır Önderlik ekseninde şekillenen ve faaliyet gösteren hareketimiz, Önderliğimizin esareti sonucunu ciddi bir sarsılımla birlikte kritik bir süreci de yaşadı. Başkanımızı esaret altına alarak sınırlandırmak, etkisizleştirmek isteyen uluslararası komplo, partimizi imha etmeyi ve dağıtmayı amaçladı. Bu doğrultuda her türlü çabayı sergiledi. Bu süreç partimiz açısından bir varlık yokluk meselesiydi. Ayakta kalmak için bütün her şeyimizle direndiğimiz, nefes nefese mücadele ettiğimiz bir süreçti. Riskliydi, zorlu ve tehlikeliydi.

Ancak Önderliğimizin İmralı'dan geliştirdiği yeni mücadele stratejisi ve PKK Olağanüstü VII. Kongresi'nde yeni strateji temelinde kendisini en üst düzeyde kararlaştıran partimiz, bu süreci güçlü bir şekilde zaferle sonuçlandıracağını ispatladı. Olağanüstü VII. Kongre, uluslararası komploğun partimizi gerek dıştan ve bunun yansımaları olarak gerekse içten çöktürmek, tasfiye etmek isteyen tüm güçlere önemli bir darbe oldu. Kongremiz parti olarak daha fazla güçlenmeyi ve örgütlenmeyi yaşayıp yeni stratejimiz temelinde sağlıklı adımları beraberinde getiren

sanlık tarihindeki ilk karşı devrim kadına karşı gerçekleştirmiştir. Bu nedenle en son devrim de bu sahadan yaşanacaktır” diyen Parti Önderliğimizin, soruna bilimsel ve sosyalist yaklaşım gösterdiği biliniyor. Önderliğimiz, geliştirdiği bu çözümü öncelikle Kürt halkına, oradan da bütün dünya halklarına mal etmiştir. Bu aslında insanlık tarihi açısından devrimsel bir gelişmedir. Çünkü cins sömürüsü altında insanlığın en fazla sömürüldüğü, köleleştirildiği, yine kimiksizleştirildiği ve her yönden özünden uzaklaştırıldığı bir gerçektir. Emperyalist sistemin ve komplocu güçlerin Önderliğimize amansız saldırmasındaki belirleyici nokta, kadın sorununa köklü çözüm geliştirilmesidir. PKK deneyimi kadın sorununa salt teorik çözümleme boyutunda yaklaşmamış, pratik çözüm olarak, erkek egemenlikli sistemin ve onun en üst düzeyde kurumlaştığı sömürüye dayalı mevcut dünya sisteminin yıkılışını getirebilecek özgür yaşam projesini oluşturmuştur. Geliştirilen pratik yaklaşım; sisteme, onun bütün çirkinliklerine, alışkanlıklarına, günlük olarak bu sistemi üreten ve ayakta tutan kadının ve erkek arasındaki eşitsiz, sömürü ve baskı içe-

Kadın Kongresi, son dönemde saflarımızda Parti Önderliğimizin örgüt mücadelesi kapsamında verdiği savaşım sonucu yenilgiye uğratılan işbirlikçi-çete çizgisinin artıkları ve uluslararası komploğun bir iç uzantısı olarak kendisini etkili kılıp sürecin zorluklarından istifade ederek partimizi dağıtmak isteyen, bunu başaramayınca da partimizden kaçan bazı yaşam düşkünü kişiliklerin dayattıkları, ‘an’ı yaşama’ felsefesine verilmiş bir cevaptır.

Kaçan kişilikler bu felsefeyle içimizde düzenin, emperyalist sistemin yaşam, ilişki ve alışkanlıklarını hakim kılarak PKK'nin farkını, görkemini ve özgür yaşam felsefesini yok etmeyi hedeflemişlerdir. Bu tür yaklaşımlara ve kişiliklere Kongremiz şunu çok net bir biçimde gösterdi: Partimiz tek bir yaşama bağlanmıştır ve sonuna kadar da bağlı kalacaktır; bu da özgür, onurlu ve insanca yaşamdır! Devrimcinin tek yaşam seçeneği vardır ve bu seçenek 30 yıllık PKK pratiğinde sergilenendir. Tek yaşam seçeneğimizi yaşama ve yaşatma amacıyla olan partimiz ve onun tüm militanları, kahraman şehitlerin yarattığı mirastan güç olarak sonuna kadar mücadele edebilecek